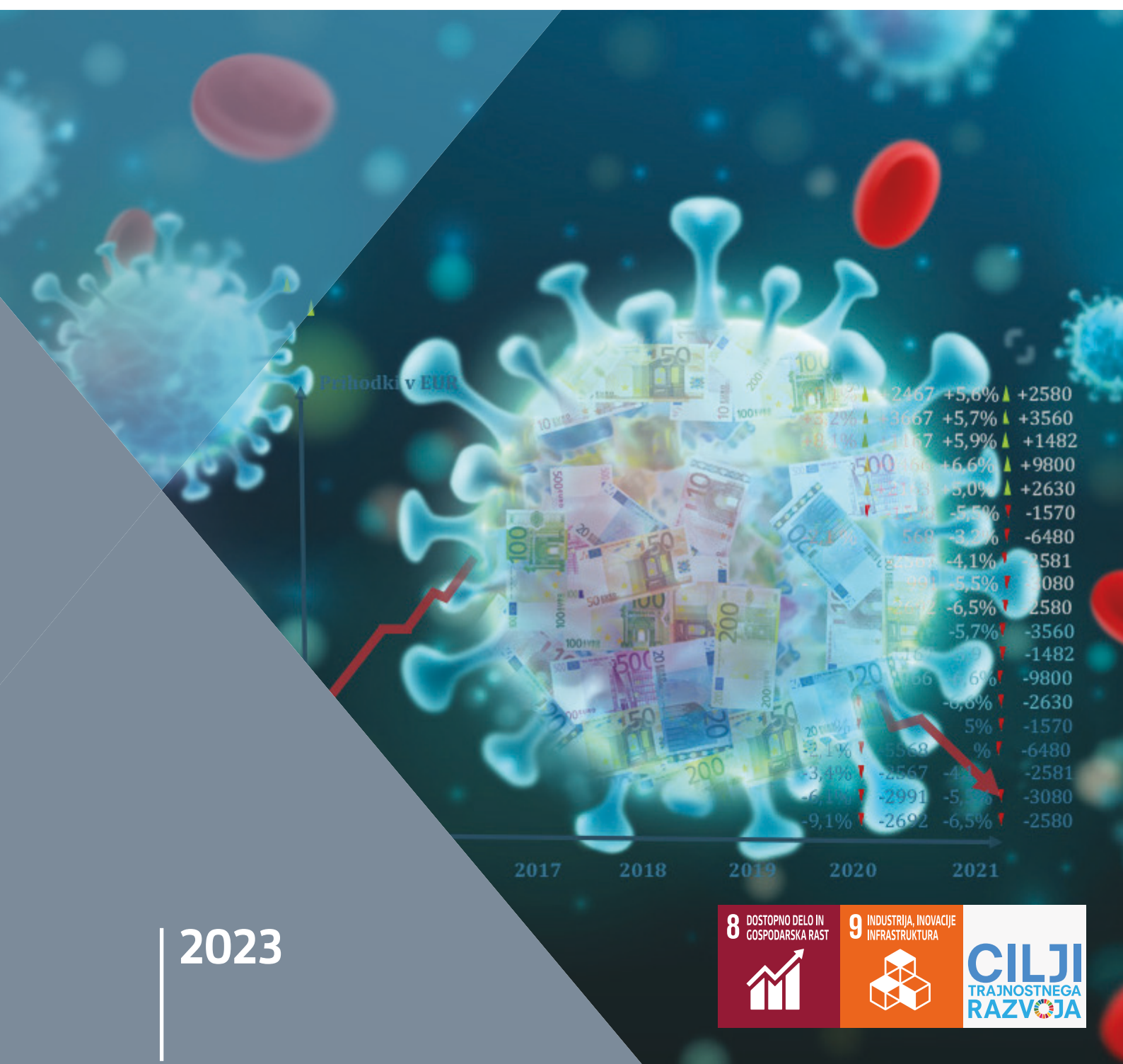

REVIZIJSKO POROČILO

Učinkovitost porabe sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj in pravilnost izvedbe Javnega razpisa P7-2 2020 COVID MIKROKREDITI 2020, 2021

2023

8 DOSTOPNO DELO IN
GOSPODARSKA RAST

9 INDUSTRIJA, INOVACIJE
INFRASTRUKTURA

CILJI
TRAJNOSTNEGA
RAZVOJA

POSLANSTVO

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih razkritjih poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi uporabniki javnih sredstev izboljšajo svoje poslovanje.

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

Revizijsko poročilo
Učinkovitost porabe sredstev
Evropskega sklada za regionalni razvoj
in pravilnost izvedbe Javnega razpisa
P7-2 2020 COVID MIKROKREDITI 2020, 2021

Številka: 320-12/2021/42
Ljubljana, 12. januarja 2023

Povzetek

Računsko sodišče je revidiralo učinkovitost **Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo** (v nadaljevanju: ministrstvo), **SID banke, d.d., Ljubljana** (v nadaljevanju: SID banka) in **Slovenskega podjetniškega sklada** (v nadaljevanju: SPS) pri porabi prispevkov Evropskega sklada za regionalni razvoj (v nadaljevanju: EU podpora), ki so bili vplačani skladno s Sporazumom o financiranju za operacijo "FI COVID-19" za izvedbo Javnega razpisa P7-2 2020 COVID MIKROKREDITI 2020, 2021 (v nadaljevanju: javni razpis), ter pravilnost izvedbe javnega razpisa, za katerega je bil odgovoren SPS, v obdobju od 1. 9. 2020 do 30. 9. 2021.

Računsko sodišče je o učinkovitosti porabe sredstev EU podpore izreklo mnenje, da sta bila **ministrstvo** in **SID banka** pri porabi sredstev EU podpore **učinkovita**, **SPS** pa **delno učinkovit**.

Ministrstvo je **učinkovito** izvedlo naloge posredniškega organa, SID banki izplačalo sredstva EU podpore v predpisanih rokih ter spremljalo in nadziralo izvajanje Sporazuma o financiranju za operacijo "FI COVID-19" in namensko porabo teh sredstev. Ne glede na izrečeno mnenje pa računsko sodišče ministrstvo opozarja, da bi bilo v prihodnje smiselno razmisliti o okrepitvi vloge ministrstva pri presoji ustreznosti pogojev in meril javnega razpisa, določenih s strani SPS, oziroma zagotavljanju njihove skladnosti s cilji operacije FI COVID-19, ter da bi ministrstvo nadzor nad izvajanjem operacije FI COVID-19 moralo izvajati tudi na kraju samem.

Prav tako je **SID banka** **učinkovito** načrtovala porabo sredstev EU podpore, izvedla finančni instrument evropske kohezijske politike (v nadaljevanju: EKP) Mikroposojila za mikro, mala in srednje velika podjetja, nadzirala porabo sredstev EU podpore, ukrepala v primeru kršitve finančnih sporazumov, sklenjenih s SPS, ter ustrezno poročala. Hkrati računsko sodišče opozarja SID banko, da bi bilo v prihodnje smiselno razmisliti o okrepitvi vloge SID banke pri presoji ustreznosti pogojev in meril javnega razpisa, določenih s strani SPS, oziroma zagotavljanju njihove skladnosti s cilji operacije FI COVID-19.

SPS je bil pri porabi sredstev EU podpore, zlasti pri pripravi in izvedbi javnega razpisa, **delno učinkovit**, saj v javnem razpisu pogojev kandidiranja ni določil dovolj jasno in razumljivo, prav tako pa pogoji, ki so bili določeni v razpisni dokumentaciji, niso bili objektivno preverljivi v času oddaje vloge ter nedvoumno povezani s cilji javnega razpisa. Merila, ki jih je v razpisni dokumentaciji določil SPS, so sicer bila povezana s cilji javnega razpisa, niso pa bila usklajena s cilji, ki izhajajo iz začasnega okvira finančne operacije FI COVID-19. SPS pri pripravi javnega razpisa ni upošteval posebnih pogojev za čas epidemije covida-19, ki sta jih z uredbo določila Evropski parlament in Svet Evropske

unije, na podlagi katerih od kreditojemalcev ne bi bilo treba zahtevati, da predložijo poslovne načrte in dokazujejo namensko porabo kreditov s predložitvijo obračunske dokumentacije. Upoštevanje neobveznih, posebnih pogojev, bi po mnenju računskega sodišča lahko bistveno poenostavilo pripravo in izvedbo javnega razpisa. SPS je sklepe o odobritvi mikrokredita za blažitev posledic epidemije covida-19 za vloge, ki so prispele na drugi in kasnejše prijavne roke, izdajal z zamudo, vendar je po mnenju računskega sodišča SPS, kljub zamudam pri izdaji sklepov, z izvedbo javnega razpisa v nepredvidenih okoliščinah, povezanih z epidemijo covida-19, in razmerah, ko ni mogel vplivati na dinamiko črpanja evropskih sredstev, dosegel cilj hitrega dostopa mikro, malih in srednje velikih podjetij do ugodnega financiranja. V posameznih primerih je o odobreni državni pomoči z zamudo poročal tudi SID banki.

Računsko sodišče je o pravilnosti izvedbe javnega razpisa **SPS** izreklo **mnenje s pridržkom**, saj pri izvedbi javnega razpisa ni ravnal v skladu s predpisi:

- v nasprotju z Zakonom o podpornem okolju za podjetništvo v postopku ugotavljanja popolnosti vlog ni ugotovil, da sta vlogi nepopolni in bi ju v skladu z določbami razpisne dokumentacije moral zavreči; kot popolne je ocenil vloge, ki niso vsebovale zahtevanih prilog, oziroma je vloge, ki niso izpolnjevale pogojev iz razpisa oziroma drugih zakonskih zahtev, ocenil kot ustrezne; pri pregledu vlog v več primerih ni preveril izpolnjevanja pogoja kandidiranja, nepravilno ocenil merila ter v več primerih sklepe odgovorne osebe o odobritvi kreditov izdal, še preden je odgovorna oseba prejela predloge za odobritev kreditov;
- v nasprotju z določili javnega razpisa in kreditne pogodbe v več primerih ni upošteval z javnim razpisom določenega roka za dopolnitev vloge oziroma roka za izplačilo kredita;
- ugotovljene so bile tudi druge neskladnosti.

Računsko sodišče je ministrstvu in SPS podalo **priporočila** za učinkovitejšo porabo sredstev EU podpore ter **priporočila** SPS za izboljšanje priprave in izvedbe javnih razpisov.

Kazalo

1. Uvod	9
1.1 Cilji revizije	9
1.2 Predstavitev revidirancev	10
1.2.1 SPS	10
1.2.2 SID banka	12
1.2.3 Ministrstvo	15
1.3 Predstavitev področja revizije	16
1.3.1 Operacija FI COVID-19	16
1.3.2 Predstavitev javnega razpisa	17
1.3.3 Cilji javnega razpisa	21
1.3.4 Pogoji kandidiranja na javnem razpisu	21
1.3.5 Merila za izbor končnih upravičencev – kreditojemalcev	23
1.4 Revizijski pristop	24
1.4.1 Revizijski pristop na področju učinkovitosti	24
1.4.2 Revizijski pristop na področju pravilnosti	25
2. Učinkovitost porabe sredstev EU podpore	26
2.1 Učinkovitost ministrstva pri porabi sredstev EU podpore	26
2.1.1 Ministrstvo kot posredniški organ	26
2.1.1.1 Predlog ključnih elementov za finančni instrument	27
2.1.1.2 Predhodno preverjanje administrativne, tehnične, finančne in vsebinske ustreznosti vloge za neposredno potrditev operacije	28
2.1.1.3 Potrditev ustreznosti načina izbora operacije (odločitev o podpori)	29
2.1.1.4 Administrativna preverjanja po 125. členu uredbe (EU) št. 1303/2013 in preverjanja na kraju samem	30
2.1.1.5 Spremljanje izvajanja operacije in poročanje organu upravljanja	32
2.1.2 Izplačilo sredstev EU podpore SID banki	33
2.1.3 Spremljanje in nadzor izvajanja sporazuma o financiranju ter namenske porabe sredstev EU podpore	35
2.1.3.1 Postopki ministrstva ob ugotovljenih nepravilnostih	35
2.1.3.2 Zadržanje izplačila že predloženega zahtevka za izplačilo EU podpore	36
2.1.3.3 Vračilo sredstev in zahtevani finančni popravki	37
2.1.4 Povzetek glede učinkovitosti ministrstva pri porabi sredstev EU podpore	38
2.2 Učinkovitost SID banke pri porabi sredstev EU podpore za COVID mikrokredite	38

2.2.1	Učinkovitost načrtovanja porabe sredstev EU podpore	39
2.2.2	Učinkovitost izvedbe finančnega instrumenta EKP Mikroposojila za MSP	40
2.2.2.1	Struktura upravljanja sklada skladov	40
2.2.2.2	Finančni vzvod	41
2.2.2.3	Izbor finančnega posrednika	42
2.2.2.4	Sklenitev finančnih sporazumov	42
2.2.2.5	Pravočasnost črpanja sredstev EU podpore	42
2.2.3	Učinkovitost nadzora porabe sredstev EU podpore	43
2.2.3.1	Vzpostavitev sistema preverjanja finančnega posrednika oziroma javnega sklada in končnih prejemnikov	43
2.2.3.2	Vzpostavitev službe notranje revizije	46
2.2.3.3	Nadzor nad kontrolno in nadzorno strukturo pri finančnem posredniku	47
2.2.3.4	Vračilo nenamensko porabljenih sredstev EKP na poseben podračun	47
2.2.4	Pogodbena kazen za primer kršitve finančnih sporazumov	48
2.2.5	Poročanje o realizaciji COVID mikrokreditov	49
2.2.6	Povzetek o učinkovitosti SID banke pri porabi sredstev EU podpore	49
2.3	Učinkovitost SPS pri porabi sredstev EU podpore za COVID mikrokredite	50
2.3.1	Črpanje sredstev EKP	50
2.3.2	Izvedba javnega razpisa	50
2.3.2.1	Usklajenost javnega razpisa in razpisne dokumentacije s posebnimi pogoji finančnega instrumenta EKP Mikroposojila za MSP, ki so določeni v finančnih sporazumih	51
2.3.2.2	Določitev splošnih in osnovnih pogojev kandidiranja na javnem razpisu	51
2.3.2.3	Določitev meril za izbor končnih upravičencev	53
2.3.2.4	Zagotavljanje finančnega vzvoda	55
2.3.2.5	Opredelitev upravičenih stroškov v razpisni dokumentaciji	55
2.3.2.6	Zagotovitev sredstev za nakazila končnim uporabnikom	56
2.3.2.7	Poročanje o državni oziroma <i>de minimis</i> pomoči	57
2.3.3	Izvajanje nadzora nad končnimi uporabniki	58
2.3.3.1	Vzpostavitev pogodbenega mehanizma za prekinitev oziroma odpoved kreditne pogodbe v primeru kršitev namenske porabe ali nedoseganja zastavljenih ciljev	58
2.3.3.2	Preverjanje izpolnjevanja nefinančnih obveznosti končnih prejemnikov iz naslova kreditnih pogodb	59
2.3.4	Cilji javnega razpisa in njihovo doseganje	59
2.3.5	Poročanje SPS	60
2.3.6	Povzetek glede učinkovitosti SPS	61
3.	Pravilnost izvedbe javnega razpisa	62
3.1	Popolnost vlog	62

3.1.1	Predložitev vlog	62
3.1.2	Dopolnitev vlog	62
3.2	Razpisni pogoji	64
3.2.1	Vpliv epidemije covida-19 na poslovanje podjetij	64
3.2.2	Družbe v težavah	64
3.2.3	Število zaposlenih	65
3.2.4	Partnerska in povezana podjetja	65
3.2.5	Finančni načrt	66
3.2.6	Neizpolnjevanje drugih zakonskih zahtev	66
3.3	Ocena vlog na podlagi meril	67
3.4	Sklepi o odobritvi mikrokreditov	68
3.5	Pravočasnost nakazil mikrokreditov	68
3.6	Nadzor nad namensko porabo mikrokreditov	69
3.7	Druge nepravilnosti	69
4.	Mnenje	71
4.1	Mnenje o učinkovitosti porabe sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj	71
4.1.1	Mnenje o učinkovitosti Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo	71
4.1.2	Mnenje o učinkovitosti SID banke d.d., Ljubljana	72
4.1.3	Mnenje o učinkovitosti Slovenskega podjetniškega sklada	73
4.2	Mnenje o pravilnosti izvedbe javnega razpisa	74
5.	Priporočila	75

1. Uvod

Revizijo učinkovitosti porabe sredstev EU podpore in pravilnosti izvedbe javnega razpisa v obdobju od 1. 9. 2020 do 30. 9. 2021 smo izvedli na podlagi Zakona o računskem sodišču¹ in Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije². Sklep o izvedbi revizije³ je bil izdan 14. 7. 2021, dopolnitev sklepa o izvedbi revizije⁴ pa je bila izdana 26. 11. 2021.

Naša pristojnost je, da izrečemo mnenje o učinkovitosti porabe sredstev EU podpore in pravilnosti izvedbe javnega razpisa na podlagi revizije. Revizijo smo izvedli v skladu z mednarodnimi revizijskimi standardi, ki jih določa Napotilo za izvajanje revizij⁵. Revizija je vključevala izvajanje postopkov za pridobivanje revizijskih dokazov o pravilnosti poslovanja. Izbrani postopki vključujejo tudi ocenjevanje tveganj za nastanek nepravilnosti. Pri ocenjevanju teh tveganj smo proučili notranje kontroliranje, povezano z zagotavljanjem pravilnosti poslovanja, da bi določili okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazili mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja. Revizijo smo načrtovali in izvedli tako, da smo pridobili zadostna in ustrezna zagotovila za izrek mnenja o pravilnosti in učinkovitosti poslovanja.

1.1 Cilji revizije

V reviziji smo preverjali učinkovitost porabe sredstev EU podpore in pravilnost izvedbe javnega razpisa.

Cilja revizije sta bila:

- izrek mnenja o učinkovitosti poslovanja ministrstva (posredniški organ), SID banke (upravičenec in upravljavac sklada skladov) in SPS (finančni posrednik) pri porabi sredstev EU podpore, ki so bila predvidena za vplačilo ali so bila vplačana skladno s sporazumom o financiranju za operacijo FI COVID-19⁶ za izvedbo javnega razpisa v obdobju od 1. 9. 2020 do 30. 9. 2021,
- izrek mnenja SPS o pravilnosti izvedbe javnega razpisa v obdobju od 1. 9. 2020 do 30. 9. 2021.

¹ Uradni list RS, št. 11/01 in 109/12.

² Uradni list RS, št. 91/01.

³ Št. 320-12/2021/3.

⁴ Št. 320-12/2021/7.

⁵ Uradni list RS, št. 122/22.

⁶ Dne 30. 9. 2020 je bil sklenjen Sporazum o financiranju za operacijo "FI COVID-19" med Republiko Slovenijo, Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo in SID banko, d.d., Ljubljana (št. 303-46/2020/14 z dne 1. 10. 2020; v nadaljevanju: sporazum o financiranju za operacijo FI COVID-19). Gre za sporazum, na podlagi katerega je bil SID banki zaupan mandat izvajanja sklada skladov – COVID-19 kot oblike upravljanja sredstev EKP za izvajanje interventnega ukrepa izvajanja finančnih instrumentov v okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike za obdobje 2014–2020 za odpravljanje posledic javne zdravstvene krize zaradi covid-19.

Da bi izrekli mnenje o učinkovitosti porabe sredstev EU podpore ministrstvu, SID banki in SPS, smo si zastavili glavna revizijska vprašanja:

- ali je ministrstvo pri odobritvi in dodelitvi sredstev EU podpore za izvedbo javnega razpisa ravnalo učinkovito;
- ali je bila SID banka v vlogi upravičenca pri porabi sredstev EU podpore za mikrokredite za blažitev posledic epidemije covid-19 (v nadaljevanju: COVID mikrokrediti) učinkovita;
- ali je SPS pri izvedbi javnega razpisa sredstva EU podpore učinkovito razdelil končnim uporabnikom v obliki COVID mikrokreditov.

Da bi lahko izrekli mnenje o pravilnosti poslovanja, smo preverjali skladnost ravnanja SPS pri odobravanju COVID mikrokreditov kreditojemalcem z zahtevami javnega razpisa in Zakonom o podpornem okolju za podjetništvo⁷ (v nadaljevanju: ZPOP-1). Podlago za revidiranje je predstavljala seznam vseh odobrenih vlog.

1.2 Predstavitev revidirancev

1.2.1 SPS

SPS je javna finančna institucija Republike Slovenije, ustanovljena z namenom dodeljevanja finančne podpore in spodbud podjetniškemu sektorju v Sloveniji. SPS vsako leto razpisuje državne pomoči za razvojno-širitvene investicije mikro, malih in srednje velikih podjetij (v nadaljevanju: MSP) v Sloveniji. Ustanovljen je bil na podlagi Zakona o razvoju malega gospodarstva⁸.

Osnovna naloga SPS je, da s svojimi instrumenti in ukrepi prispeva k olajšanju dostopa do finančnih in vsebinskih spodbud.

Organa SPS sta nadzorni svet in direktor. Nadzorni svet ima 7 članov. Člane nadzornega sveta imenuje in razrešuje ustanovitelj na predlog ministra, pristojnega za gospodarstvo.

SPS izvaja aktivnosti za izboljšanje dostopa MSP do virov financiranja razvojnih naložb v skladu s programom ukrepov za spodbujanje podjetništva, ki ga sprejme Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: vlada) na predlog ministra, pristojnega za gospodarstvo.

⁷ Uradni list RS, št. 102/07, 57/12, 82/13, 17/15, 27/17 in 13/18 – ZSInv.

⁸ Uradni list RS, št. 18/91-I, 22/00 – ZJS in 40/04. Z uveljavitvijo Zakona o javnih skladih (Uradni list RS, št. 77/08, 8/10 – ZSKZ-B, 61/20 – ZDLGPE in 206/21 – ZDUPŠOP) se je sklad preimenoval v javni finančni sklad. Na podlagi ZPOP-1 in s sprejemom Ustanovitvenega akta Javnega sklada Republike Slovenije za podjetništvo (Uradni list RS, št. 112/04, 11/07, 43/08, 71/09 in 4/19) se je preoblikoval v Javni sklad Republike Slovenije za podjetništvo, skrajšano ime Slovenski podjetniški sklad, in je pravni naslednik Javnega sklada Republike Slovenije za razvoj malega gospodarstva.

SPS izvaja ukrepe v obliki storitev, neposrednih finančnih spodbud sklada in posrednih finančnih spodbud prek poslovnih bank, družb tveganega kapitala in drugih finančnih institucij, subjektov inovativnega okolja ter drugih pravnih oseb javnega in zasebnega prava ali v sodelovanju z njimi.⁹

SPS sme dodeljevati sredstva in druge spodbude samo na podlagi javnega razpisa. Podrobnejši obseg, namen in način usmerjanja finančnih spodbud in storitev se določijo v poslovnem načrtu SPS. Poslovni načrt, ki mora biti pripravljen v skladu z usmeritvami programa ukrepov, sprejme nadzorni svet in ga posreduje ustanovitelju v soglasje. Podrobnejši pogoji, merila in kriteriji za izvajanje instrumentov se določijo v splošnih pogojih poslovanja SPS, ki jih sprejme direktor ob predhodnem soglasju nadzornega sveta¹⁰.

Viri sredstev¹¹ za opravljanje dejavnosti SPS so:

- namensko premoženje SPS, ki ga ustanovitelj zagotavlja in prenaša na SPS v obliki sredstev in stvarnega premoženja države;
- sredstva proračuna, ki jih ustanovitelj prenese na SPS za izvajanje sprejetih ukrepov;
- mednarodni viri in prispevki pravnih in fizičnih oseb.

Sredstva proračuna SPS pridobiva na osnovi pogodb, ki jih sklene s posameznimi ministrstvi in drugimi institucijami, in ki določajo način izvajanja ukrepov.

Zakon o interventnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic epidemije COVID-19¹² (v nadaljevanju: ZIUOOPE) je določil SPS kot izvajalca neposrednih kreditov za MSP¹³, poleg tega pa je SPS v letu 2020 s SID banko kot upravljavcem sklada skladov COVID-19 sklenil 2 sporazuma za izvajanje instrumenta COVID mikrokrediti, in sicer Finančni sporazum za izvajanje finančnega instrumenta "EKP Mikroposojila za MSP 2 (2014-2020)/COVID-19" za kohezijsko regijo Zahodna Slovenija¹⁴, s katerim je SID banka SPS zagotovila dodatna sredstva za izvajanje COVID mikrokreditov v znesku 20.471.112 EUR¹⁵, ter Finančni sporazum za izvajanje finančnega instrumenta "EKP Mikroposojila za MSP 2 (2014-2020)/COVID-19" za kohezijsko regijo Vzhodna Slovenija¹⁶, s katerim je SID banka SPS zagotovila dodatna sredstva za izvajanje COVID mikrokreditov v znesku 16.816.888 EUR¹⁷ (v nadaljevanju: finančna sporazuma). V skladu z navedenima finančnima sporazumoma se je SPS kot finančni posrednik zavezal, da bo sredstva EKP skupaj z drugimi lastnimi sredstvi posredoval končnim uporabnikom v obliki COVID mikrokreditov za financiranje upravičenih stroškov v kohezijskih regijah Zahodna oziroma Vzhodna Slovenija, pod pogoji in na način iz Posebnih pogojev

⁹ Drugi odstavek 16. člena ZPOP-1.

¹⁰ 19. člen ZPOP-1.

¹¹ Prvi odstavek 18. člena ZPOP-1.

¹² Uradni list RS, št. 80/20, 152/20 – ZZUOOP, 175/20 – ZIUOPDVE, 203/20 – ZIUPOPDVE, 15/21 – ZDUOP in 112/21 – ZIUPTG.

¹³ 37. člen ZIUOOPE.

¹⁴ Št. 50-66121/20 z dne 8. 10. 2020 in dodatek št. 1 z dne 26. 2. 2021.

¹⁵ Prva alineja 2. člena finančnega sporazuma za kohezijsko regijo Zahodna Slovenija.

¹⁶ Št. 50-66111/20 z dne 8. 10. 2020 in dodatek št.1 z dne 26. 2. 2021.

¹⁷ Prva alineja 2. člena finančnega sporazuma za kohezijsko regijo Vzhodna Slovenija.

finančnega instrumenta EKP Mikroposojila za MSP (2014-2020)/COVID-19 glede financiranja končnih prejemnikov (v nadaljevanju: posebni pogoji), ki so priloga obeh finančnih sporazumov, ter v obsegu in rokih, ki izhajajo iz 7. člena obeh finančnih sporazumov.

SPS je ukrepe za odpravljanje posledic škode v gospodarstvu zaradi epidemije covid-19 načrtoval v Poslovnem in finančnem načrtu Javnega sklada Republike Slovenije za podjetništvo za leto 2020¹⁸ (v nadaljevanju: poslovni načrt SPS), in sicer so bili v poslovni načrt SPS vključeni s spremembami in dopolnitvami poslovnega načrta SPS, ki so bile na vladi potrjene dne 11. 8. 2020. Iz sredstev EU podpore je bilo tako zagotovljenih 37.288.000 EUR¹⁹, SPS pa je končnim prejemnikom skupaj posredoval druga lastna sredstva v znesku 21.235.961 EUR²⁰, kar predstavlja 60 % sredstev EKP, zmanjšanih za nadomestilo za upravljanje.

Nadzor nad delom in poslovanjem SPS izvaja ministrstvo, pristojno za gospodarstvo²¹.

Odgovorna oseba v obdobju, na katero se nanaša revizija, in med izvajanjem revizije je bila direktorica SPS mag. Maja Tomanič Vidovič.

1.2.2 SID banka

SID banka je v skladu z 2. in 4. členom Zakona o Slovenski izvozni in razvojni banki²² določena kot pooblaščenca specializirana spodbujevalna, razvojna in izvozna banka v 100-odstotni lasti Republike Slovenije. Z bančnimi in zavarovalnimi storitvami spodbuja konkurenčnost slovenskega gospodarstva in trajnostni razvoj. Z izvajanjem finančnih storitev na segmentih, kjer nastajajo oziroma so ugotovljene tržne vrzeli, med katere sodijo tudi ciklične vrzeli, podpira strukturne, socialne in druge politike. Finančne storitve med drugim izvaja tudi na področju gospodarstva, s posebnim poudarkom na MSP, podjetništvu in tveganem kapitalu, predvsem z namenom financiranja podjetniških projektov v vseh fazah razvoja, uvajanja novih finančno zavarovalnih shem, ustvarjanja možnosti za ustanavljanje novih podjetij in vključevanja v naloge in programe izvajalcev podjetniškega, inovativnega in finančnega okolja.

Ministrstvo je SID banko s sklenitvijo Sporazuma o financiranju za operacijo "Finančni instrumenti 2014-2020" z dne 24. 11. 2017 imenovalo za upravljavca sklada skladov. S sklenitvijo sporazuma o financiranju za operacijo FI COVID-19 z dne 30. 9. 2020 je ministrstvo SID banko imenovalo tudi za upravljavca sklada skladov COVID-19.

¹⁸ Sklep vlade št. 47602-31/2019/4 z dne 17. 12. 2019.

¹⁹ V znesku 35.393.268 EUR brez provizije, ki si jo je SPS kot posrednik za finančni instrument COVID mikrokrediti obračunal v skladu s priložo C Poziva k predložitvi dokazil, da SPS izpolnjuje pogoje in merila za izbiro finančnega posrednika za finančni instrument EKP Mikroposojila za MSP 2 (2014-2020)/COVID 19 v višini 0,5 % za upravljanje ter v višini 1,5 % letno za uspešnost. Vloga je bila podana dne 4. 9. 2020 in spremenjena dne 10. 9. 2020.

²⁰ Izračun:
(sredstva evropske kohezijske politike v znesku 37.288.000 EUR – provizija v znesku 1.894.732 EUR)* 0,6 = 21.235.961 EUR.

²¹ 22. člen Akta o ustanovitvi Javnega sklada Republike Slovenije za podjetništvo (Uradni list RS, št. 4/19).

²² Uradni list RS, št. 56/08, 20/09, 25/15 – ZBan-2 in 61/20 – ZDLGPE.

Namen sklada skladov je spodbujanje oziroma financiranje trajnostne gospodarske rasti in razvoja, inovacijskih vlaganj ter tekočega poslovanja z dolžniškimi in lastniškimi oblikami financiranja na 4 področjih, kjer so bile na osnovi predhodne ocene ugotovljene tržne vrzeli:

- raziskave, razvoj in inovacije,
- MSP,
- energetska učinkovitost in
- urbani razvoj.

Z oblikovanjem sklada skladov so nastali novi finančni instrumenti (produkti), kot so krediti, garancije, kapitalsko financiranje in podobno, ki jih upravljalec prek finančnih posrednikov (komercialnih bank, hranilnic in javnih skladov) nudi slovenskim podjetjem in občinam. Ti finančni instrumenti so povratni in zahtevajo vložitev tudi lastnih sredstev, kar vodi v boljšo finančno disciplino in skupaj z večjimi multiplikativnimi učinki k boljši porazdelitvi razvojnih sredstev. Hkrati pa se s tem večja tudi odgovornost prejemnikov, saj se zmanjšata možnost zlorabe sredstev in vpliv na izkrivljanje konkurence, ki nemalokrat nastajata pri uporabi nepovratnih sredstev.

Finančni instrumenti omogočajo višjo stopnjo zadovoljevanja potreb končnih prejemnikov, in sicer tako z vidika kapitala, nižjih obrestnih mer, daljših ročnosti, manjših zahtev po zavarovanjih (ali brez zavarovanj) in daljših moratorijev.

Predmet te revizije so mikrokrediti MSP, ki se dodeljujejo na podlagi javnega razpisa, izvedenega v okviru operacije FI COVID-19.

SID banka je bila za upravljavca sklada skladov COVID-19 izbrana na podlagi javnega naročila med osebami v javnem sektorju v skladu z 28. členom Zakona o javnem naročanju²³. Ta določa, da se lahko storitve med osebami v javnem sektorju oddajo neposredno brez postopkov javnega naročanja (tako imenovano "in-house" naročilo). Ministrstvo se je odločilo, da je z vidika hitrega odziva na novo nastale razmere zaradi epidemije covida-19 smiselno dodatna sredstva za podporo v obliki finančnih instrumentov zagotoviti v okviru nove operacije, ki se bo izvajala prek obstoječega upravljavca sklada skladov, s čimer bo skladno z Obvestilom Komisije: Smernice za države članice o izbiri organov, ki izvajajo finančne instrumente²⁴ zagotovljena čim hitrejša pomoč MSP za odpravo posledic epidemije covida-19. SID banka je že imela vzpostavljeno strukturo sklada skladov za operacijo "Finančni instrumenti 2014-2020". Upravljanje sklada skladov COVID-19 je izvajala z obstoječo organizacijsko in kadrovsko strukturo, po postopkih in pristojnostih, kot so veljale za sklad skladov za operacijo "Finančni instrumenti 2014-2020".

²³ Uradni list RS, št. 91/15, 14/18 in 121/21.

²⁴ UL C št. 276 z dne 29. 7. 2016, str. 1.

SID banka kot upravljavec sklada skladov COVID-19:

- vzpostavi strukturo upravljanja sklada skladov, pridobiva prispevke EU podpore ter upravlja in razpolaga s prostimi sredstvi na Posebnem podračunu²⁵, Namenskim Portfeljem²⁶ in Likvidnim Portfeljem²⁷ v svojem imenu in za račun Republike Slovenije;
- izbira finančnega posrednika²⁸ ter zagotavlja izvajanje storitev v skladu s sporazumom o financiranju za operacijo FI COVID-19 ter zagotavlja nadzor nad izvajanjem finančnih sporazumov²⁹;
- izvaja druga opravila v zvezi z vodenjem evidenc, hrambo dokumentacije, spremljanjem, poročanjem in informiranjem.

SID banka upravlja sklad skladov COVID-19 ter ne nosi tveganj, povezanih z izgubami upravljanja s sredstvi sklada skladov, razen v primerih, ko do izgub prihaja zaradi ugotovljenih nepravilnosti SID banke ali drugih kršitev sporazuma s strani SID banke.

V skladu s sporazumom o financiranju za operacijo FI COVID-19 so bila SID banki kot upravičencu dodeljena sredstva EKP³⁰ v znesku 65.000.000 EUR³¹.

SID banka s sredstvi sklada skladov COVID-19 upravlja v svojem imenu in za račun Republike Slovenije. Naloge SID banke kot upravičenca so po sporazumu o financiranju za operacijo FI COVID-19 enake nalogam, ki jih je ministrstvo opredelilo v Sporazumu o financiranju za operacijo "Finančni instrumenti 2014-2020".

V obdobju, na katero se nanaša revizija, in med izvajanjem revizije so bile odgovorne osebe za poslovanje SID banke:

- mag. Sibil Svilan, predsednik uprave, do 31. 12. 2021,
- Goran Katušin, član uprave, do 31. 12. 2021,
- mag. Damijan Dolinar, predsednik uprave, od 1. 1. 2022 dalje,
- mag. Stanka Šarc Majdič, članica uprave, od 1. 1. 2022 dalje.

²⁵ Poseben podračun, ki je namenjen izključno upravljanju sklada skladov, odprt v okviru denarnega računa pri Banki Slovenije.

²⁶ Vse pravice in obveznosti upravičenca iz naslova finančnih sporazumov in pogodb o udeležbi brez financiranja, ki jih sklepa upravičenec.

²⁷ Vse pravice in obveznosti upravičenca iz naslova naložb, pridobljenih pri nalaganju prostih denarnih sredstev na posebnem podračunu.

²⁸ Oseba, s katero upravičenec sklene finančni sporazum.

²⁹ Sporazum, ki ga upravičenec sklene s tretjo osebo, da bi ta izvajala finančni instrument.

³⁰ Skladno z Odločitvijo o podpori št. 2-FI/MGRT/0 za operacijo "Finančni instrumenti za omilitev posledic ekonomske krize zaradi epidemije COVID-19 za obdobje 2020-2023", št. 303-5/2020-17 z dne 15. 9. 2020 (v nadaljevanju: odločitev o podpori).

³¹ Sredstva EU podpore so se v skladu z začasnim okvirom dodelila skladu skladov za naložbeno področje za razvoj, raziskave in inovacije (v nadaljevanju: RRI) in naložbeno področje MSP. Mikroposojila za MSP se izvajajo prek finančnega posrednika SPS ter drugih finančnih posrednikov. Za navedeni javni razpis je bilo SPS zagotovljenih 35.393.268 EUR sredstev EU podpore.

1.2.3 Ministrstvo

Republika Slovenija je za izvajanje finančnih instrumentov, ki so predvideni z Operativnim programom za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020 (v nadaljevanju: operativni program za izvajanje EKP), morala sprejeti ustrezne podlage za pričetek izvajanja teh instrumentov. Tako je bila za izvajanje finančnih instrumentov v obdobju 2014–2020 v decembru 2015 pripravljena Predhodna ocena za izvajanje finančnih instrumentov v Sloveniji. Maja in septembra 2016 pa je vlada sprejela spremembi³² Uredbe o porabi sredstev evropske kohezijske politike v Republiki Sloveniji v programskem obdobju 2014–2020 za cilj naložbe za rast in delovna mesta³³ (v nadaljevanju: uredba o porabi sredstev EKP), na podlagi katerih so bile v uredbu dodane določbe, povezane z izvajanjem finančnih instrumentov, prav tako je bilo ministrstvo določeno za posredniški organ za finančne instrumente³⁴, ki je mora izvajati predpisane naloge v okviru načrtovanja EKP in načina izbora operacij. Vlada je 28. 7. 2016 imenovala tudi usmerjevalni odbor³⁵, s katerim se mora posredniški organ posvetovati pri načrtovanju in izvajanju finančnih instrumentov. Ministrstvo je sodelovalo pri pripravi dokumenta Ključni elementi finančnih instrumentov v programskem obdobju 2014–2020³⁶, h kateremu je vlada 15. 6. 2017 podala soglasje oziroma 28. 9. 2017 k njihovim spremembam.

Za operacijo FI COVID-19 je ministrstvo v skladu s 37.a členom uredbe o porabi sredstev EKP izvedlo postopek izbire sklada skladov in organu upravljanja poslalo vlogo za odločitev o podpori, na podlagi katere je z upravičencem, to je SID banka, dne 30. 9. 2020 sklenilo sporazum o financiranju za operacijo FI COVID-19.

Ministrstvo je v skladu z 10.b členom uredbe o porabi sredstev EKP določeno tudi za posredniški organ, pristojen za izvajanje finančnih instrumentov.

Zakon o javnih financah³⁷ (v nadaljevanju: ZJF) v prvem odstavku 106.f člena med drugim določa, da lahko država sredstva za spodbujanje razvojnih programov in uresničevanje prednostnih nalog države zagotovi v obliki kapitalskih naložb, povečanja namenskega premoženja, s poroštvi ter z

³² Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o porabi sredstev evropske kohezijske politike v Republiki Sloveniji v programskem obdobju 2014–2020 za cilj naložbe za rast in delovna mesta (Uradni list RS, št. 36/16) in Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o porabi sredstev evropske kohezijske politike v Republiki Sloveniji v programskem obdobju 2014–2020 za cilj naložbe za rast in delovna mesta (Uradni list RS, št. 58/16 in 69/16 – popr.).

³³ Uradni list RS, št. 29/15, 36/16, 58/16, 69/16 – popr., 15/17, 69/17, 67/18 in 51/21.

³⁴ 10. člen uredbe o porabi sredstev EKP.

³⁵ Usmerjevalni odbor za izvajanje finančnih instrumentov v programskem obdobju 2014–2020 je posvetovalno telo za finančne instrumente, ki se financirajo s sredstvi EKP, in deluje kot posvetovalni organ glede: priprave ključnih elementov finančnih instrumentov v skladu s predpisi, ki urejajo javne finance, priprave investicijske strategije, priprave predloga izvedbenega načrta, izbire izvajalca sklada skladov ter spremljanja izvajanja finančnih instrumentov ob pripravi polletnega in letnega poročila o napredku izvajanja; [URL: <https://www.gov.si/zbirke/delovna-telesa/usmerjevalni-odbor-za-izvajanje-financnih-instrumentov-v-programskem-obdobju-2014-2020/>], junij 2022.

³⁶ Ključni elementi finančnih instrumentov v programskem obdobju 2014–2020 predstavljajo: izhodišče za izbor upravljavca sklada skladov v Republiki Sloveniji za programsko obdobje 2014–2020; izhodišče za pripravo sporazuma o financiranju med ministrstvom kot posredniškim organom in upravljavcem sklada skladov; podlago za potrditev operacije s strani organa upravljanja; usmeritve za določitev finančnih produktov.

³⁷ Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18 in 195/20 – odl. US.

dodeljevanjem sredstev subvencij in posojil iz državnega proračuna, pri čemer lahko javni sklad, SID banka ali sklad, v katerem delež države ni večji od 49 %, v skladu s četrtem odstavkom tega člena ta sredstva uporabi za izvajanje finančnega inženiringa³⁸, s katerimi se v skladu z načelom transparentnosti zagotavljajo sredstva predvsem malim in srednjim gospodarskim družbam za izvedbo projektov.

Sredstva za sofinanciranje finančnega inženiringa iz četrtega odstavka 106.f člena ZJF se v skladu s 106.j členom ZJF javnemu skladu ali SID banki lahko dodelijo na podlagi neposredne pogodbe in na podlagi sporazuma o financiranju za operacijo FI COVID-19.

V obdobju, na katero se nanaša revizija, in med izvajanjem revizije sta bili odgovorni osebi za poslovanje ministrstva:

- Zdravko Počivalšek, minister, do 31. 5. 2022,
- Matjaž Han, minister, od 1. 6. 2022 dalje.

1.3 Predstavitev področja revizije

Sredstva za izvedbo javnega razpisa so bila zagotovljena iz sredstev EU podpore, in sicer operativnega programa za izvajanje EKP za operacijo FI COVID-19.

1.3.1 Operacija FI COVID-19

Ministrstvo je v juniju 2020 v vlogi posredniškega organa na podlagi prvega odstavka 10.b člena uredbe o porabi sredstev EKP pripravilo Poenostavljeno predhodno oceno finančnih instrumentov COVID-19 (v nadaljevanju: predhodna ocena FI COVID-19), s katero je bilo ugotovljeno, da se je finančna vrzel na področju podpore RRI in področju podpore MSP zaradi posledic ekonomske krize zaradi epidemije covida-19 znatno poglobila. V dokumentu Ključni elementi finančnih instrumentov za omilitev posledic ekonomske krize zaradi epidemije COVID-19 (v nadaljevanju: KEFI), ki ga je pripravilo ministrstvo junija 2020, je bilo določeno, da se na podlagi predhodne ocene FI COVID-19 za upravljanje in izvajanje operacije FI COVID-19 predlaga struktura sklada skladov ter 2 naložbena sklada, in sicer za dodatno podporo v obliki posojil za RRI (COVID-19 RRI) in dodatno podporo v obliki mikrokreditov za MSP (COVID-19 MSP)³⁹. V navedenem dokumentu je določeno, da bo upravljavec sklada skladov dodatno podporo v obliki mikrokreditov za MSP iz naložbenega sklada izvajal prek finančnih posrednikov, ki jih bo upravljavec sklada skladov izbral skladno s 7. členom Delegirane uredbe Komisije (EU) št. 480/2014 z dne 3. marca 2014 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu, Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo ter o splošnih določbah o

³⁸ 106.f člen ZJF v petem odstavku določa, da je finančni inženiring ukrep, s katerim država spodbuja tehnološko razvojne projekte na način, da zagotavlja del sredstev za izvedbo projektov iz prejšnjega odstavka.

³⁹ KEFI, poglavje 2.1 Način izvedbe.

Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo⁴⁰ (v nadaljevanju: delegirana uredba Komisije (EU) št. 480/2014), Obvestilom Komisije: Smernice za države članice o izbiri organov, ki izvajajo finančne instrumente, in Zakonom o javnem naročanju (28. člen) na način, ki omogoča čim hitrejšo dodelitev vseh planiranih sredstev končnim uporabnikom. Ker Uredba (EU) 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu, Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo, o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006⁴¹ (v nadaljevanju: uredba (EU) št. 1303/2013) v delu, ki ureja pogoje črpanja EU sredstev finančnih instrumentov, ne zagotavlja hitrega odziva na novo nastale razmere, je ministrstvo ob soglasju vlade sprejelo odločitev, da se dodatna sredstva za podporo v obliki finančnih instrumentov zagotovijo v obliki nove operacije FI COVID-19.

Namen financiranja operacije FI COVID-19 je začasno zagotoviti pomoč MSP za učinkovit odziv na javnozdravstveno krizo COVID-19, in sicer v obdobju od 1. 2. 2020 do 31. 12. 2023. Iz Sporočila Komisije Začasni okvir za ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu ob izbruhu COVID-19⁴² (v nadaljevanju: začasni okvir) in iz⁴³ odločitve o podpori namreč izhaja, da je bil namen državne pomoči, da podjetja (MSP) z državno pomočjo odpravijo negativen vpliv epidemije covid-19 na njihovo poslovanje ter ohranijo delovanje podjetja tudi v izrednih razmerah.

Ministrstvo opravlja vlogo posredniškega organa, hkrati tudi vsebinsko pokriva obe naložbeni področji (posojila in COVID mikrokredite). Ministrstvo sodeluje z organom upravljanja, organom za potrjevanje in upravljavcem sklada skladov. Upravljavec sklada skladov sodeluje z ministrstvom pri pripravi poslovnega načrta, sporazuma o financiranju in drugih dokumentov. Upravljavec sklada skladov izvede postopek izbora finančnih posrednikov, plasira sredstva sklada skladov ter upravlja s prostimi sredstvi sklada skladov. O pravilih naložbenja prostih sredstev sklada skladov se ministrstvo in upravljavec sklada skladov dogovorita v sporazumu o financiranju. Finančni posrednik oziroma upravljavec sklada skladov, če finančne produkte izvaja neposredno, sklepa kreditne pogodbe s končnimi prejemniki.

Pri pripravi Ključnih elementov finančnih instrumentov v programskem obdobju 2014–2020, naložbene strategije, predloga izvedbenega načrta in predloga za izbor operacij in izvajalca sklada skladov je kot posvetovalni organ ministrstva sodeloval tudi Usmerjevalni odbor.

1.3.2 Predstavitev javnega razpisa

Javni razpis je SPS v Uradnem listu RS objavil 9. 10. 2020. Namen javnega razpisa je neposredno zagotavljanje ugodnih virov financiranja MSP v Kohezijski regiji Vzhodne in Zahodne Slovenije ter

⁴⁰ UL L št. 138 z dne 13. 5. 2014, str. 5.

⁴¹ UL L št. 347 z dne 20. 12. 2013, str. 320.

⁴² UL C št. 91 I, z dne 20. 3. 2020, str. 1; UL C št. 112 I z dne 4. 4. 2020, str. 1; UL C št. 164 z dne 13. 5. 2020, str. 3.

⁴³ Št. 303-5/2020/17.

zagotoviti hitro in ugodno financiranje za omilitev posledic epidemije covid-19 na gospodarstvo. V skladu s pogoji javnega razpisa je SPS samostojnim podjetnikom ali pravnim osebam, organiziranim kot gospodarske družbe ali zadrage z omejeno odgovornostjo s sedežem v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju: kreditojemalec), ki so izpolnjevali splošne in osnovne pogoje kandidiranja iz razpisne dokumentacije oziroma javnega razpisa, odobril mikrokredit v višini od najmanj 5.000 EUR do največ 25.000 EUR. Ugodnejši kreditni pogoji za pridobitev mikrokredita so še posebej izraženi v:

- zahtevah po zavarovanju kredita (5 menic podjetja),
- obrestni meri (37,5 % 6-mesečnega EURIBOR + 0,8 %), če je EURIBOR negativen, se šteje kot 0 %,
- ročnosti kredita (do 60 mesecev),
- možnosti koriščenja moratorija na odplačilo glavnice kredita do 6 mesecev, z možnostjo podaljšanja do največ polovice dobe ročnosti kredita,
- kritju do 100 % vrednosti upravičenih stroškov projekta,
- nezaračunavanju stroškov odobritve in vodenja kredita.

Sredstva so bila zagotovljena v deležu 62,5 % iz sredstev EU podpore na podlagi operativnega programa za izvajanje EKP, ki jih v vlogi upravljavca sklada skladov COVID-19 upravlja SID banka, in v deležu 37,5 % z udeležbo SPS kot izvajalca finančnega instrumenta.

Odobreni COVID mikrokrediti imajo status državne pomoči. Krediti, odobreni do 31. 12. 2020, imajo status državne pomoči na podlagi začasnega okvira in na njegovi podlagi Komisiji priglašene sheme pomoči⁴⁴, pri čemer višina državne pomoči, dodeljene s strani vseh dajalcev državne pomoči, ne sme preseči 800.000 EUR za enotno podjetje. Krediti, odobreni po 1. 1. 2021, pa imajo status državne pomoči na podlagi *de minimis* skladno z Uredbo Komisije (EU) št. 1407/2013 z dne 18. decembra 2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči *de minimis*⁴⁵ (v nadaljevanju: uredba 1407/2013/EU) ter sheme pomoči *de minimis*, priglašene ministrstvu, pristojnemu za finance⁴⁶, pri čemer višina navedene pomoči skupaj z drugimi pomočmi *de minimis* v Republiki Sloveniji v predhodnih 2 proračunskih letih in tekočem proračunskem letu glede na leto odobritve kredita ne sme preseči 200.000 EUR oziroma 100.000 EUR za enotno podjetje⁴⁷, če kreditojemalec deluje v komercialnem cestnem prevozu tovora⁴⁸.

Kreditojemalcu sta po tem javnem razpisu lahko odobrena največ 2 mikrokredita v posameznem koledarskem letu. Črpanje kredita se lahko izvede po izpolnitvi vseh pogojev, določenih z javnim razpisom in sklenjeno kreditno pogodbo. Črpanje se izvede v roku 45 dni od odobritve kredita. Kredit

⁴⁴ Shema pomoči SA.57724, ki jo ministrstvo, pristojno za finance, vodi pod št. 0001-5665493-2020, z identifikacijsko št. namena 8066.

⁴⁵ UL L št. 352 z dne 24. 12. 2013, str. 1.

⁴⁶ Št. priglasitve M003-5665493-2018 in M003-5665493-2018/I.

⁴⁷ Če kreditojemalec opravlja komercialne cestne prevoze tovora in tudi druge dejavnosti, se za druge dejavnosti lahko uporablja zgornja meja 200.000 EUR, če kreditojemalec skladno s Slovenskimi računovodskimi standardi (2016), Uradni list RS, št. 95/15, 74/16-popr., 23/17, 57/18 in 81/18 vodi ločene računovodske izkaze za dejavnost komercialnega cestnega prevoza tovora.

⁴⁸ V obeh primerih se šteje, da je državna pomoč oziroma pomoč *de minimis* dodeljena z dnem odobritve kredita.

se porabi namensko za upravičene stroške, pri čemer je obdobje upravičenosti nastanka stroškov največ 6 mesecev pred oddajo vloge in največ 18 mesecev po odobritvi kredita. Upravičeni stroški so:

- naložbe v opredmetena osnovna sredstva (nakup osnovne opreme),
- naložbe v neopredmetena osnovna sredstva (nakup patentiranih pravic, licenc),
- stroški materiala in trgovskega blaga,
- stroški storitev,
- stroški dela,
- zaračunani pripadajoči DDV na preostale upravičene stroške.

Kreditojemalec kredita ne sme porabiti za:

- nakup vozil za cestni prevoz tovora,
- stroške gradnje, nakupa in obnove poslovnih nepremičnin,
- povračilo sredstev podjetju na osnovi že plačanih obveznosti,
- poplačilo že obstoječih kreditov kreditojemalca,
- z izvozom povezane dejavnosti v tretje države ali države članice, ko je pomoč neposredno povezana z izvoženimi količinami, z ustanovitvijo in delovanjem distribucijske mreže ali drugimi tekočimi izdatki, povezanimi z izvozno dejavnostjo,
- izvedbo projektov, s katerimi bi si prijavitelj krepil dejavnosti, za katere je v javnem razpisu določeno, da jih produkt ne podpira.

V letu 2020 so bili določeni 4 prijavni roki⁴⁹, v letu 2021 pa 7 prijavnih rokov⁵⁰.

Skupna višina sredstev, ki so bila na razpolago za izvedbo predmetnega javnega razpisa, je bila odobrena v znesku 56.629.229 EUR, realizirano pa je bilo 95,6 % razpoložljivih sredstev⁵¹. Sredstva za kredite so bila odobrena:

- za programsko območje Kohezijske regije Vzhodne Slovenije v znesku 25.539.782 EUR, dejansko pa so bila realizirana v znesku 25.287.343 EUR, in
- za programsko območje Kohezijske regije Zahodne Slovenije v znesku 31.089.447 EUR, dejansko pa so bila realizirana v znesku 28.835.118 EUR.

⁴⁹ 16. 10. 2020, 23. 10. 2020, 30. 10. 2020, 6. 11. 2020.

⁵⁰ 5. 1. 2021, 25. 2. 2021, 8. 4. 2021, 27. 5. 2021, 9. 9. 2021, 28. 10. 2021, 7. 12. 2021.

⁵¹ Z upoštevanimi odstopi od podpisov kreditnih pogodb in odstopi od črpanja že odobrenih kreditov.

Tabela 1 Pregled odobritev sredstev za finančni instrument COVID mikrokrediti

Črpanje kredita	Regija Vzhodna Slovenija v EUR	Regija Zahodna Slovenija v EUR	Skupaj sklad skladov COVID-19 v EUR	SPS v EUR	Skupaj z vzvodom ¹⁾ v EUR
1	2	3	4=2+3	5	6=4+5
I. Skupaj	16.816.888	20.471.112	37.288.000	21.235.961	58.523.961
Prva tranša	4.181.672	5.090.328	9.272.000	4.061.136	13.333.136
Druga tranša	5.317.741	6.473.259	11.791.000	6.081.360	17.872.360
Tretja tranša	7.142.712	8.694.787	15.837.499	5.097.456	20.934.955
Četrta tranša	174.763	212.738	387.501	5.119.296	5.506.797
				876.713	876.713
<i>II. Nadomestilo za upravljanje za obdobje od leta 2020 do leta 2023</i>	<i>854.524</i>	<i>1.040.208</i>	<i>1.894.732</i>		<i>1.894.732</i>
III. Skupaj sredstva (I. – II.)	15.962.364	19.430.904	35.393.268	21.235.961²⁾	56. 629.229

Opomba: ¹⁾ V zvezi s finančnimi instrumenti, ki se financirajo iz proračuna EU in nacionalnih javnih sredstev, učinek finančnega vzvoda pomeni, koliko EUR (javnega in zasebnega) financiranja je bilo dejansko na voljo za zagotavljanje finančne podpore končnim prejemnikom za vsak EUR javnega financiranja (EU in držav članic), dodeljen instrumentu.

²⁾ Delež SPS, ki se izračuna na naslednji način: 56.629.229 EUR * 37,5 % = 21.235.961 EUR.

Vir: finančna sporazuma, javni razpis.

Komisija za dodelitev sredstev po javnem razpisu "P7-2 2020 COVID mikrokrediti 2020, 2021" (v nadaljevanju: komisija za dodelitev sredstev) je po pregledu vlog odobrila COVID mikrokredite 1.325 pravnim osebam za financiranje 2.241 različnih projektov oziroma poslovnih procesov v skupnem znesku 55.035.961 EUR, kar predstavlja 97,2 % razpoložljivih sredstev, dejansko pa je bilo črpanih kreditov s strani MSP v skupnem znesku 54.122.461 EUR (2.201 kredit). Razlika v skupnem znesku 913.500 EUR predstavlja odstopa od podpisov kreditnih pogodb in odstopa od črpanja mikrokreditov, neporabljena sredstva pa so bila porabljena v okviru Javnega razpisa P7-3 2021 COVID mikrokrediti, ki ga je SPS objavil v marcu leta 2021⁵² in ni predmet revizije, delno pa so se zaradi čim večje realizacije za zneske odstopov na območju vzhodne Slovenije odobrili novi mikrokrediti že v okviru obravnavanega javnega razpisa.

⁵² Uradni list RS, št. 44/21.

1.3.3 Cilji javnega razpisa

Cilji javnega razpisa so sledeči:

- ohranitev delovnih mest,
- spodbujanje nastanka novih delovnih mest,
- spodbujanje financiranja projektov in poslovnih procesov gospodarstva,
- omogočiti hiter dostop MSP do ugodnega financiranja, ki se kaže predvsem v ročnosti kredita, možnosti koriščenja moratorija pri vračilu kredita, nezaračunavanju stroškov odobravanja in vodenja postopkov in nižjih zavarovalnih zahtevah.

1.3.4 Pogoji kandidiranja na javnem razpisu

Javni razpis določa splošne in osnovne pogoje kandidiranja, ki izhajajo iz sporazuma o financiranju za operacijo FI COVID-19⁵³ ter Naložbene strategije Slovenskega več-tematskega sklada skladov v obdobju 2020-2023⁵⁴, ki jo je sprejela SID banka za izbor vloge upravljavca sklada skladov COVID-19.

Splošni pogoji kandidiranja določajo, da mora upravičenec izpolnjevati vse naslednje pogoje:

- ima status MSP;
- je ustanovljen in deluje po Zakonu o gospodarskih družbah⁵⁵ (v nadaljevanju: ZGD-1);
- na njegovo poslovanje je vplival izbruh koronavirusne bolezni 2019;
- ima na dan oddaje vloge najmanj 1 zaposlenega za polni delovni čas; v število zaposlenih se ne štejejo zaposleni iz programa javnih del;
- predložiti mora popolno vlogo za financiranje in razkriti vse naknadne podatke in dati pojasnila, ki jih SPS lahko dodatno zahteva za presojo vloge za financiranje;
- ob oddaji vloge posluje z isto davčno številko najmanj 6 mesecev;
- nima neporavnanih obveznosti do SPS ali do poslovnih bank po razpisu SPS P1, P1 TIP, P1 plus;
- v vlogi mora izkazati zaprto finančno konstrukcijo za načrtovane upravičene stroške;
- je njegovo financiranje z zaprosenim kreditom ekonomsko upravičeno⁵⁶;
- se ne šteje za podjetje v težavah⁵⁷;

⁵³ Minimalni pogoji za izbor končnih prejemnikov so navedeni v prilogi A.2 sporazuma o financiranju za operacijo FI COVID-19.

⁵⁴ Avgust, 2020.

⁵⁵ Uradni list RS, št. 65/09 – uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 – odl. US, 82/13, 55/15, 15/17, 22/19 – ZPosS, 158/20 – ZIntPK-C in 18/21.

⁵⁶ Ekonomsko upravičeno financiranje pomeni nastanek upravičenih stroškov za neposredne potrebe poslovnih procesov kreditjemalca in spodbujanje podjetniške aktivnosti.

⁵⁷ Podjetja, ki so v prisilni poravnavi, stečaju ali likvidaciji oziroma so opredeljena kot podjetja v težavah v skladu z Zakonom o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb in združenj v težavah, (Uradni list RS, št. 5/17).

- na dan oddaje vloge nima neporavnanih zapadlih finančnih obveznosti iz naslova obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti v skladu z zakonom, ki ureja Finančno upravo Republike Slovenije, ki jih pobira davčni organ (v višini 50 EUR ali več); šteje se, da prijavitelj, ki je gospodarski subjekt, ne izpolnjuje obveznosti tudi, če nima predloženih vseh obračunov davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja za obdobje zadnjega leta do dne oddaje vloge;
- ne prejema ali ni v postopku pridobivanja državnih pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah po Zakonu o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb in zadrug v težavah;
- nima neporavnane naloge za izterjavo zaradi predhodne odločbe Evropske komisije, ki je pomoč razglasila za nezakonito in nezdržljivo z notranjim trgov;
- mu ni bila v zadnjih 5 letih pravnomočno izrečena globa za prekršek iz pete alineje prvega odstavka 23. člena Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno⁵⁸ zaradi nezakonite zaposlitve državljana tretje države;
- izpolnjuje druge kriterije, kot izhajajo iz politike SPS s področja upravljanja tveganj.

Na javni razpis se prav tako niso mogla prijaviti podjetja, ki so registrirana za določene glavne dejavnosti, ki so navedene v javnem razpisu⁵⁹, ter podjetja, ki so opredeljena kot podjetja v težavah. Javni razpis prav tako ne podpira projektov na področju:

- informacijske tehnologije, ki podpirajo izključene dejavnosti in bi omogočale nezakonit prenos podatkov oziroma vstop v elektronske baze podatkov, internetne igre na srečo in igralnice ter pornografijo;
- bioznanosti, ki obsega raziskave, razvoj ali tehnične aplikacije, ki se nanašajo na kloniranje ljudi in gensko spremenjene organizme in druge dejavnosti z živimi živalmi za poskusne in znanstvene namene, če ni zagotovljena skladnost s Konvencijo Evropskega Sveta za zaščito vretenčarjev, ki se uporabljajo v poskusne in ostale znanstvene namene;
- dejavnosti s škodljivimi vplivi na okolje, druge dejavnosti, ki veljajo za etično ali moralno sporne oziroma so prepovedane z nacionalno zakonodajo;
- letališke infrastrukture, razen če so povezane z varstvom okolja ali jih spremljajo naložbe, potrebne za blažitev ali zmanjšanje njenega negativnega vpliva na okolje;

⁵⁸ Uradni list RS, št. 32/14, 47/15 – ZZSDT, 43/19 in 121/21 – ZJN-3B.

⁵⁹ Podjetja, ki imajo v skladu z Uredbo o standardni klasifikaciji dejavnosti (Uradni list RS, št. 69/07 in 17/08) registrirane glavne dejavnosti, razvrščene v naslednja področja, oddelke: A: kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo; B 05: Pridobivanje premoga; C 10.2: Predelava in konzerviranje rib, rakov in mehkužcev; C 11.01: Proizvodnja žganih pijač; C 12: Proizvodnja tobačnih izdelkov; C 20.51: Proizvodnja razstreliv; C 24.46: Proizvodnja jedrskega goriva; C 25.4: Proizvodnja orožja in streliva; C 30.4: Proizvodnja bojnih vozil; E 38.12: Zbiranje in odvoz nevarnih odpadkov; E 38.22: Ravnanje z nevarnimi odpadki; G 46.35: Trgovina na debelo s tobačnimi izdelki; G 46.39: Nespecializirana trgovina na debelo z živili, pijačami, tobačnimi izdelki; G 47.23: Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah z ribami, raki, mehkužci; G 47.26: Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah s tobačnimi izdelki; G 47.81: Trgovina na drobno na stojnicah in tržnicah z živili, pijačami in tobačnimi izdelki; K: Finančne in zavarovalniške dejavnosti; L: Poslovanje z nepremičninami; M 69: Pravne in računovodske dejavnosti; M 70: Dejavnost uprav podjetij; podjetniško in poslovno svetovanje; R 92: Prirejanje iger na srečo.

- naložb za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, ki izhajajo iz dejavnosti, navedenih v prilogi I Direktive 2003/87/ES evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES⁶⁰.

Vpliv izbruha nalezljive koronavirusne bolezni 2019 na njihovo poslovanje v obdobju od februarja 2020 do oddaje vloge na SPS, ki je eden izmed osnovnih pogojev kandidiranja, morajo samostojni podjetniki oziroma podjetja dokazati s predložitvijo ustreznih dokazil, kot na primer padcem čistih prihodkov od prodaje, odpovedanimi naročili kupcev, zamudami, izpadi ali prekinitvami dobav s strani dobaviteljev, padcem obsega proizvodnje ali opravljanja storitev zaradi zmanjšane prisotnosti zaposlenih na delovnem mestu; zaprtjem proizvodnih ali poslovno- prodajnih obratov; opravljanjem dejavnosti, za katero je bilo z vladnim ali občinskim odlokom določeno, da se izvajanje storitve oziroma prodaja blaga zaradi virusa začasno prepove, ter drugimi vplivi, ki so vplivali na njihovo poslovanje.

Poleg splošnih pogojev kandidiranja mora podjetje izpolnjevati tudi osnovne pogoje, in sicer mora imeti:

- zagotovljen trg⁶¹,
- zaprto finančno konstrukcijo,
- zagotovljeno porabo kreditnih sredstev za krepitev podjetniške aktivnosti,
- predvideno poslovanje z dobičkom⁶² in
- realno načrtovan pozitiven denarni tok⁶³.

1.3.5 Merila za izbor končnih upravičencev – kreditojemalcev

SPS je 2. 10. 2020 v skladu z 21. členom ZPOP-1⁶⁴ izdal Odločbo o imenovanju komisije za dodelitev sredstev po javnem razpisu "P7-2 2020 COVID mikrokrediti 2020, 2021". Na podlagi meril za izbor končnih uporabnikov, objavljenih z javnim razpisom, je komisija za dodelitev sredstev ocenjevala le pravočasno oddane, popolne in ustrezne vloge. Glede na razpisane roke za predložitev vlog je komisija za dodelitev sredstev sestavila 5 zapisnikov o odpiranju vlog, in sicer 12. 11. 2020, 8. 12. 2020, 23. 12. 2020, 8. 1. 2021 in 25. 1. 2021.

⁶⁰ UL L št. 275 z dne 25. 10. 2003, str. 32.

⁶¹ Zagotovljen trg je razviden iz prihodkov od prodaje, izhajajoč iz letnega poročila, oddanega na AJPEŠ in/ali s predložitvijo veljavnih pogodb ali z razkritjem načrtovanih, prihodkov po kupcih/poslovnih modelih v vlogi.

⁶² Podjetje mora izkazati dobiček v obdobju od leta 2021 do 2024 (velja za prijavne roke do vključno 8. 4. 2021) oziroma v obdobju od leta 2022 do 2025 (velja za prijavne roke od vključno 27. 5. 2021).

⁶³ Podjetje mora izkazati pozitiven denarni tok v obdobju od leta 2021 do 2024 (velja za prijavne roke do vključno 8. 4. 2021) oziroma v obdobju od leta 2022 do 2025 (velja za prijavne roke od vključno 27. 5. 2021).

⁶⁴ Ta določa, da postopek javnega razpisa za dodelitev sredstev vodi komisija, ki jo s pisno odločbo imenuje odgovorna oseba izvajalca razpisa ali od njega pooblaščen oseba.

Popolne in ustrezne vloge, ki so izpolnjevale pogoje kandidiranja, je komisija za dodelitev sredstev ocenila po merilih za izbor končnih upravičencev:

- število zaposlenih – 5 točk za povečanje števila zaposlenih,
- bonitetna ocena vlagatelja po modelu S.BON AJPES⁶⁵ – 50 točk za bonitetno oceno SB 4 do SB 1,
- lastna sredstva v primeru naložbe v osnovna sredstva – 5 točk za lastno udeležbo v višini 20 % ali več,
- finančni kazalniki:
 - kapital/obveznosti do virov sredstev – 10 točk za kazalnik vrednosti 30,1 % ali več,
 - mikrokredit/čisti prihodki od prodaje – 10 točk za kazalnik do vključno količnika 0,1,
 - prosti kreditni limit (PKL)/mikrokredit – 10 točk za kazalnik vrednosti 4-kratnika ali več,
 - finančne obveznosti/denarni tok iz poslovanja – EBITDA⁶⁶ – 10 točk za pokritje finančnega dolga do vključno 4 let.

Komisija za dodelitev sredstev je za vse popolne in ustrezne vloge, ki so izpolnjevale kreditne pogoje in po oceni meril dosegale vsaj 50 točk od možnih 100 točk, podala predlog direktorici SPS za odobritev vloge.

V primeru, da je bilo za odobrene vloge potrebnih več finančnih sredstev, kot jih je predvideval javni razpis, so imele pri odobritvi prednost vloge, ki so dosegle večje število točk. V primeru istega števila točk so imele prednost vloge, ki so pridobile več točk pri finančnih kazalnikih z vrstnim redom: kredit /čisti prihodek od prodaje, prosti kreditni limit (PKL)/kredit in finančne obveznosti/EBITDA.

Če je tudi po tem dodatnem merilu več prijaviteljev pridobilo enako število točk, so imele prednost vloge prijaviteljev, ki so bile oddane prej, pri čemer se je upošteval sistemski datum, zabeležen ob elektronski oddaji vloge.

1.4 Revizijski pristop

1.4.1 Revizijski pristop na področju učinkovitosti

Revizijo smo načrtovali in izvedli tako, da smo pridobili zadostna in ustrezna zagotovila za izrek mnenja o učinkovitosti poslovanja ministrstva, SID banke in SPS pri porabi sredstev EU podpore. Zadostna in ustrezna zagotovila smo pridobili na podlagi zbiranja, pregledovanja in presoje različnih dokumentov; s proučevanjem pravnih in strokovnih podlag; z zbiranjem, analizo in primerjavo podatkov ter s pomočjo intervjujev s predstavniki vseh revidirancev.

Za presojanje učinkovitosti poslovanja ministrstva, SID banke in SPS pri porabi sredstev EU podpore smo se oprli na kriterije učinkovitosti, ki smo jih določili na podlagi opredeljenih tveganj.

⁶⁵ [URL: <https://www.ajpes.si/Doc/Bonitete/S.BON/Povzetek%20metodologije.pdf>], september 2022.

⁶⁶ Dobiček pred obrestmi, davki in amortizacijo (Angl.: Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation, and Amortization).

Ravnanje ministrstva pri porabi sredstev EU podpore smo ocenili kot učinkovito, če:

1. je izvajalo naloge posredniškega organa,
2. je SID banki izplačalo sredstva EU podpore v predpisanih rokih,
3. je spremljalo in nadziralo izvajanje sporazuma o financiranju za operacijo FI COVID-19 ter namensko porabo sredstev EU podpore.

Ravnanje SID banke pri porabi sredstev EU podpore smo ocenili kot učinkovito, če je pri izvedbi javnega razpisa:

1. učinkovito načrtovala porabo sredstev EU podpore,
2. učinkovito izvedla finančni instrument EKP Mikroposojila za MSP,
3. učinkovito nadzirala porabo sredstev EU podpore,
4. zaračunala pogodbeno kazen SPS v primeru kršitve finančnih sporazumov,
5. o realizaciji COVID mikrokreditov poročala ministrstvu.

Ravnanje SPS pri porabi sredstev EU podpore smo ocenili kot učinkovito, če je:

1. pri izvedbi javnega razpisa ustrezno črpal sredstva EKP,
2. javni razpis izvedel v skladu s finančnima sporazumoma in začasnim okvirom,
3. izvajal ustrezen nadzor nad končnimi uporabniki,
4. dosegel cilje javnega razpisa,
5. ustrezno poročal.

1.4.2 Revizijski pristop na področju pravilnosti

Dokaze za izrek mnenja o pravilnosti poslovanja SPS v delu, ki se nanaša na izvedbo javnega razpisa v obdobju od 1. 9. 2020 do 30. 9. 2021, smo pridobili s preizkušanjem pravilnosti odobrevanja vlog za financiranje P7-2 2020 COVID MIKROKREDITI 2020, 2021 (v nadaljevanju: vloga P7-2 2020) in preizkušanjem pravilnosti izplačil kreditov.

Preverjanje pravilnosti poslovanja SPS je temeljilo na ugotavljanju skladnosti poslovanja SPS s predpisi s področja ZPOP-1, Zakona o javnih skladih, Splošnih pogojev poslovanja Slovenskega podjetniškega sklada z dne 19. 4. 2018, Akta o ustanovitvi Javnega sklada Republike Slovenije za podjetništvo, poslovnega načrta, finančnih sporazumov, Zakona o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb in zadrug v težavah, Uredbe Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe⁶⁷, uredbe 1407/2013/EU ter z razpisno dokumentacijo. Preverjanje pravilnosti poslovanja SPS je bilo opravljeno skladno z revizijskim programom.

⁶⁷ UL L št. 187 z dne 26. 6. 2014, str. 1.

2. Učinkovitost porabe sredstev EU podpore

2.1 Učinkovitost ministrstva pri porabi sredstev EU podpore

Učinkovitost ministrstva pri porabi sredstev EU podpore za COVID mikrokredite smo ocenjevali na podlagi odgovorov na zastavljena podvprašanja: ali je ministrstvo izvajalo naloge posredniškega organa, ali je SID banki izplačalo sredstva EU podpore v predpisanih rokih ter ali je spremljalo in nadziralo izvajanje sporazuma o financiranju ter namensko porabo sredstev EU podpore.

2.1.1 Ministrstvo kot posredniški organ

Ministrstvo je v skladu z 10.b členom uredbe o porabi sredstev EKP posredniški organ, pristojen za izvajanje finančnih instrumentov. Naloge posredniškega organa v okviru načina izbora operacij in izvajanja operacij so določene v tretjem odstavku 10. člena uredbe o porabi sredstev EKP, in sicer:

1. predhodno preverja administrativno, tehnično, finančno in vsebinsko ustreznost vloge za neposredno potrditev operacije;
2. pošlje organu upravljanja vlogo za potrditev ustreznosti načina izbora operacije (v nadaljevanju: vloga za odločitev o podpori);
3. izvede javni razpis oziroma javni poziv;
4. izvaja administrativna preverjanja po 125. členu uredbe (EU) št. 1303/2013;
5. izvaja preverjanja na kraju samem po 125. členu uredbe (EU) št. 1303/2013;
6. izvaja preverjanja opravljanja nalog izvajalskih organov;
7. spremlja izvajanje operacij, odstopanja in napovedi ter o tem poroča organu upravljanja;
8. zagotavlja vpogled v dokumentacijo s področja EKP organu upravljanja in organu za potrjevanje;
9. daje navodila izvajalskemu organu, pregleduje njegovo dokumentacijo in poročila, če presodi, da je to potrebno, ter opravlja naloge posredovanja med izvajalskim organom in organom upravljanja;
10. preverja, da upravičenci vodijo ločeno knjigovodstvo za posamezno operacijo;
11. hrani dokumentacijo v skladu z določbo 140. člena uredbe (EU) št. 1303/2013 in predpisi, ki urejajo hranjenje dokumentarnega gradiva;
12. skrbi za pravilen in pravočasen vnos podatkov v informacijske sisteme, ki so predvideni za finančno upravljanje, spremljanje, nadziranje in vrednotenje operacij, ter
13. zagotavlja javnost dela in obvešča domačo javnost o izvajanju EKP.

Ministrstvo preverja opravljanje nalog SID banke prek rednih in izrednih poročil v skladu s sporazumom o financiranju za operacijo FI COVID-19 in administrativno preverja vse zahteve za izplačilo (v nadaljevanju: ZZIF) na rednih mesečnih sestankih, ki se jih udeležujejo SID banka, organ upravljanja Služba vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko (v nadaljevanju: SVRK), organ za

potrjevanje Ministrstvo za finance, sodelujoči ministrstvi Ministrstvo za infrastrukturo in Ministrstvo za okolje in prostor ter ministrstvo kot posredniški organ za finančne instrumente, in na sejah Usmerjevalnega odbora za finančne instrumente, ustanovljenega v skladu z uredbo o porabi sredstev EKP.

Ocenili smo, da ministrstvo izvaja naloge posredniškega organa, če je pripravilo predlog ključnih elementov za finančni instrument, je predhodno preverjalo administrativno, tehnično, finančno in vsebinsko ustreznost vloge za neposredno potrditev operacij, je od organa upravljanja pridobilo potrditev ustreznosti načina izbora operacije (odločitev o podpori), je izvedlo administrativna preverjanja po 125. členu uredbe (EU) št. 1303/2013 oziroma je izvedlo preverjanje na kraju samem ter je spremljalo izvajanje operacije.

2.1.1.1 Predlog ključnih elementov za finančni instrument

Ministrstvo je v sodelovanju s SID banko v juliju 2020 v skladu z usmeritvami Evropske komisije za ravnanje v kriznih razmerah pripravilo predhodno oceno FI COVID-19, v kateri je ugotovilo, da se je tržna vrzel financiranja na naložbenih področjih MSP, zaradi ekonomske krize zaradi epidemije covid-19, v primerjavi s tržno vrzeljo financiranja iz leta 2015 poglobila. V predhodni oceni FI COVID-19 je bila predlagana naložbena strategija⁶⁸, ki je temeljila na 2 naložbenih skladih, to je COVID-19 RRI⁶⁹ in mikroposojila za MSP COVID-19, ter na strukturi upravljanja prek sklada skladov COVID-19. Za upravljanje in izvajanje operacije FI COVID-19 je ministrstvo predlagalo strukturo sklada skladov ter v okviru tega 2 naložbena sklada.

Na podlagi predhodne ocene FI COVID-19 je ministrstvo pripravilo predlog KEFI. Vlada je k dokumentu podala soglasje dne 23. 7. 2020⁷⁰. V KEFI je določeno, da se operacija FI COVID-19 izvaja kot nova, ločena operacija finančnih instrumentov, ker je tako omogočeno črpanje sredstev v krajšem časovnem obdobju, kot je bilo predvideno v obstoječi operaciji finančnih instrumentov. Nacionalna udeležba se pri FI COVID-19 zagotavlja na ravni finančnih posrednikov, in sicer prek učinka finančnega vzvoda ali z zasebnimi sredstvi končnih prejemnikov.

Evropska komisija je v začasnem okviru opredelila možnosti, ki jih imajo države članice na podlagi pravil EU za zagotavljanje likvidnosti in dostopa do financiranja podjetij, zlasti MSP, ki so se soočala z nenadnim pomanjkanjem sredstev v nastalih kriznih razmerah. Pri tem je spodbujala, naj se za lansiranje instrumentov za pomoč gospodarstvu z namenom čim hitrejšega odziva na nastale razmere uporabijo obstoječe strukture.

⁶⁸ Naložbena strategija zajema naslednje elemente: (i) strateški okvir, ki vključuje ugotovljene tržne vrzeli, usklajenost s cilji Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020 (v nadaljevanju: operativni program za izvajanje EKP) ter drugimi strateškimi dokumenti, (ii) predlog naložbene strategije (cilji, deležniki, struktura, produkti, postopek dopolnjevanja naložbene strategije), (iii) slovenski sklad skladov (cilji po posameznih področjih – pogoji za ciljne skupine/projekte), (iv) naložbena struktura sklada skladov, (v) izbor finančnih posrednikov, (vi) tehnična pomoč, (vii) ponovna uporaba sredstev, (viii) strategija izstopa.

⁶⁹ Razvojno-raziskovalni projekti za odpravo posledic COVID-19.

⁷⁰ Sklep vlade št. 30300-3/2020/2.

V KEFI je določeno, da bo upravljavec sklada skladov:

- posojila za RRI izvajal neposredno;
- mikroposojila za MSP COVID-19 izvajal prek finančnih posrednikov, pri čemer si bo upravljavec sklada skladov COVID-19 prizadeval za dodelitev sredstev iz prvih 2 tranš, v sklad skladov COVID-19 vplačanih v 2020, finančnim posrednikom po postopku, ki omogoča čim hitrejšo dodelitev vseh planiranih sredstev končnim prejemnikom.

Skladno s KEFI je ministrstvo s SID banko 30. 9. 2020 sklenilo sporazum o financiranju za operacijo FI COVID-19, s katerim je bila SID banka pooblaščenca za upravljanje sklada skladov za izvajanje operacije FI COVID-19. Takšen način izvedbe po oceni ministrstva predstavlja največji potencial za dodano vrednost in ustvarjanje maksimalnega finančnega vzvoda za slovenski trg ter hkrati sledi usmeritvam Evropske komisije po čim prejšnji zagotovitvi finančnih instrumentov v pomoč odpravi posledic epidemije covid-19.

V KEFI je navedeno, da predlagana struktura z 1 skladom skladov in tematskimi podskladi vključuje številne prednosti, kot na primer: enotno strukturo upravljanja in 1 podpisnika sporazuma o financiranju, večjo kritično maso, ekonomijo obsega, stroškovno učinkovitost in potencial za izkoriščanje sinergij med podskladi.

Takšna struktura krepi vlogo razvojne banke, saj poleg dialoga s privatnim sektorjem (poslovne banke, hranilnice in podobno) in delitvijo tveganj naslavlja vrzeli financiranja, ki obstajajo na trgu. S tem pa ne izrinja privatnega sektorja oziroma ne konkurira s privatnim sektorjem.

2.1.1.2 Predhodno preverjanje administrativne, tehnične, finančne in vsebinske ustreznosti vloge za neposredno potrditev operacije

Ministrstvo je izvajalo preverjanja administrativne, tehnične, finančne in vsebinske ustreznosti vloge za neposredno potrditev operacije s strokovno komisijo⁷¹ v skladu z Navodili organa upravljanja za načrtovanje, odločanje o podpori, spremljanje, poročanje in vrednotenje izvajanja evropske kohezijske politike v programskem obdobju 2014–2020⁷². Ministrstvo je v postopku izbora izvajalca sklada skladov COVID-19 preverilo izpolnjevanje zahtev in meril iz 7. člena delegirane uredbe Komisije (EU) št. 480/2014⁷³, izjave glede izpolnjevanja 8., 9., 11. in 14. člena delegirane uredbe Komisije (EU) št. 480/2014⁷⁴, izjave glede izpolnjevanja zahtev iz drugega pododstavka četrtega odstavka 38. člena

⁷¹ Strokovna komisija je bila imenovana s sklepom o začetku postopka oddaje javnega naročila št. 303-27/2020/1 z dne 1. 6. 2020.

⁷² Št. 007-71/2015-19, januar 2020, različica 1.11.

⁷³ Izpolnjevati mora minimalne zahteve: pooblastilo po pravu Evropske unije in nacionalnem pravu za izvajanje zadevnih nalog; primerna ekonomska in finančna vzdržnost; primerna zmogljivost za izvajanje finančnega instrumenta, vključno z organizacijsko strukturo in upravljavskim okvirom, ki organu upravljanja ponuja potrebno zagotovilo; obstoj uspešnega in učinkovitega sistema notranjega nadzora; uporaba računovodskega sistema, ki pravočasno zagotavlja točne, popolne in zanesljive informacije; pristanek na revizijo s strani revizijskih organov države članice, Evropske komisije in Evropskega računskega sodišča.

⁷⁴ Izpolnjevanje zahtev v zvezi z zagotavljanjem jamstev prek finančnih instrumentov, upravljanjem in izvajanjem nadzora finančnih instrumentov, oblikovanih na nacionalni ravni, kapitaliziranimi in subvencioniranimi obrestnimi merami in provizijami za jamstva, kapitaliziranim stroškom upravljanja in provizijami za upravljanje.

uredbe (EU) št. 1303/2013, izpolnjevanje pogojev in meril iz Meril za ocenjevanje operacij v okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020⁷⁵, h katerim operacija prispeva, preverilo naložbeno strategijo, poslovni načrt, posebno vlogo SID banke za izvajalca finančnih instrumentov in ustreznost vloge za izbor izvajalca sklada skladov⁷⁶.

2.1.1.3 Potrditev ustreznosti načina izbora operacije (odločitev o podpori)

Uredba o porabi sredstev EKP v osmi alineji prvega odstavka 25. člena določa, da se odločitev o podpori lahko izda posredniškemu organu brez izvedbe javnega razpisa ali javnega poziva, če gre za izvajanje finančnih instrumentov. Posredniški organ v skladu s prvim odstavkom 26. člena uredbe o porabi sredstev EKP organu upravljanja pošlje vlogo za odločitev o podpori. Organ upravljanja v skladu s četrtem odstavkom 26. člena uredbe o porabi sredstev EKP odločitev o podpori izda najpozneje v 15 dneh od prejema popolne vloge za odločitev o podpori in jo pošlje v vednost tudi organu za potrjevanje in revizijskemu organu.

Ministrstvo je kot posredniški organ 10. 9. 2020 na SVRK, ki opravlja vlogo organa upravljanja, naslovilo vlogo za izdajo odločitve o podpori za operacijo FI COVID-19⁷⁷, ki jo je dopolnilo 14. 9. 2020 in 15. 9. 2020⁷⁸. Organ upravljanja je dne 15. 9. 2020 izdal odločitev o podpori. Sredstva EKP so bila odobrena za prednostne naložbe 1.2 "Spodbujanje naložb podjetij v raziskave in inovacije ter vzpostavljanje povezav in sinergij med podjetji, centri za raziskave in razvoj ter visokošolskim izobraževalnim sektorjem, zlasti s spodbujanjem naložb na področju razvoja izdelkov in storitev, prenosa tehnologij, socialnih in ekoloških inovacij, aplikacij javnih storitev, spodbujanjem povpraševanja, mreženja, grozdov in odprtih inovacij prek pametne specializacije ter podpiranjem tehnoloških in uporabnih raziskav, pilotnih linij, ukrepov za zgodnje ovrednotenje izdelkov, naprednih proizvodnih zmogljivosti in prve proizvodnje, zlasti na področju ključnih spodbujevalnih tehnologij ter razširjanja tehnologij za splošno rabo", in sicer specifičnega cilja 1.2.1 "Povečan delež inovacijsko aktivnih podjetij" ter prednostne naložbe 3.1 "Spodbujanje podjetništva, zlasti z enostavnejšim izkoriščanjem novih idej v gospodarstvu in pospeševanjem ustanavljanja novih podjetij, tudi prek podjetniških inkubatorjev", specifičnega cilja 3.1.1 "Spodbujanje nastajanja in delovanja podjetij, predvsem start-up podjetij" in specifičnega cilja 3.1.2 "Povečanje dodane vrednosti MSP". Skupna višina sredstev, namenjenih za izvedbo operacije FI COVID-19, je bila odobrena v znesku 65.000.000 EUR iz sredstev EU podpore.

⁷⁵ [URL:

⁷⁶ Kontrolni list za preverjanje zahtev in meril za izbor izvajalca sklada skladov – končni, št. 3003-27-2020-33 z dne 14. 7. 2020.

⁷⁷ Št. 303-27/2020/56.

⁷⁸ Z dopolnjeno vlogo št. 303-5/2020/12 je ministrstvo vlogo dopolnilo s prilogama Naložbena strategija sklada skladov COVID-19 in poslovni načrt, z dopolnjeno vlogo št. 03-5/2020/14 pa je vlogo dopolnilo s potrdilom Finančne uprave Republike Slovenije (v nadaljevanju: FURS) glede pravice upravičenca do odbitka DDV.

2.1.1.4 Administrativna preverjanja po 125. členu uredbe (EU) št. 1303/2013 in preverjanja na kraju samem

Uredba o porabi sredstev EKP v tretjem odstavku 10. člena med drugim določa, da posredniški organ v okviru načina izbora operacij in izvajanja operacij izvaja administrativna preverjanja po 125. členu uredbe (EU) št. 1303/2013.

Administrativno preverjanje in preverjanje na kraju samem določajo Navodila organa upravljanja za izvajanje upravljalnih preverjanj po 125. členu Uredbe (EU) št. 1303/2013 programsko obdobje 2014–2020⁷⁹ (v nadaljevanju: navodila za izvajanje upravljalnih preverjanj). Ta navodila podrobneje urejajo upravljalna preverjanja operacije "Finančni instrumenti 2014–2020"⁸⁰ po potrditvi operacije in po sklenitvi sporazuma o financiranju za operacijo FI COVID-19. Ministrstvo je podrobnejša navodila sprejelo zaradi posebnih vsebinskih zahtev, ki izhajajo iz samih operacij finančnih instrumentov in zahtevajo podrobnejšo ureditev upravljalnih preverjanj, kot izhaja iz navodil za izvajanje upravljalnih preverjanj. Postopki izvajanja upravljalnih preverjanj operacije finančnih instrumentov se izvajajo tudi v skladu s Postopkovnikom za izvajanje postopkov evropske kohezijske politike na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo⁸¹.

Ministrstvo kot posredniški organ preverja izvrševanje prenešenih nalog v okviru administrativnega preverjanja vsakega oddanega ZZIF, in sicer prek Poročila o izvedenih preverjanjih iz Priloge A.18 sporazuma o financiranju operacije FI COVID-19 (Priloga 15).

V skladu z navodili za izvajanje upravljalnih preverjanj se upravljalna preverjanja izvajajo na ravni upravičenca – SID banke in na ravni finančnega posrednika – SPS. Na ravni končnega prejemnika se izvajajo le v primeru posebnih okoliščin, kadar dokumenti za potrebe upravljalnih preverjanj niso na voljo pri SID banki oziroma SPS ali kadar ti dokumenti ne predstavljajo verodostojnih in natančnih evidenc o zagotovljeni podpori, oziroma če ministrstvo oceni, da je to upravičeno glede na raven ugotovljenega tveganja oziroma glede na druge razloge.

Upravljalna preverjanja se v skladu z 9. členom delegirane uredbe Komisije (EU) št. 480/2014 izvajajo v celotnem programskem obdobju ter med oblikovanjem in izvajanjem finančnih instrumentov.

V delu preverjanja izpolnjevanja pogojev za končne prejemnike za pridobitev sredstev se ministrstvo pri preverjanju opira na poročilo SID banke, na katero je s sporazumom o financiranju za operacijo FI COVID-19 preneslo izvajanje preverjanja, med drugim tudi preverjanje upravičenosti dodelitve sredstev za finančni instrument.

Skrbnica sporazuma o financiranju za operacijo FI COVID-19 (v nadaljevanju: skrbnica sporazuma) je izvedla administrativno preverjanje vsakega izstavljenega ZZIF in vso spremljajočo dokumentacijo s pomočjo kontrolnih listov, ki jih je organ upravljanja predpisal v svojih navodilih. SID banka je

⁷⁹ [URL: https://www.eu-skladi.si/sl/dokumenti/navodila/nup_verzija_6_februar_2022.pdf], junij 2022.

⁸⁰ Št. 303-5/2017/234, april 2019.

⁸¹ Št. 007-247/2017/1 z dne 27. 9. 2017.

pripravila ZZIF neposredno v informacijskem sistemu IS-eMA ter mu priložila zahtevane priloge iz sporazuma o financiranju za operacijo FI COVID-19.

Preverjanja na kraju samem ministrstvo do konca obdobja, na katero se nanaša revizija, ni izvajalo. Navodilo MGRT za upravljalna preverjanja operacije "Finančni instrumenti 2014-2020"⁸² v poglavju 4. Preverjanje na kraju samem določa, da ministrstvo na podlagi letnega načrta, ki ga po predhodni uskladitvi z ministrstvom pripravi organ upravljanja, na osnovi analize tveganj po vrstah finančnih produktov pripravi vzorec preverjanja, ki bo predmet preverjanja na kraju samem.

Priporočilo ministrstvu

Ministrstvu priporočamo, naj preverjanja na kraju samem načrtuje vsako leto, na kar napotuje Navodilo MGRT za upravljalna preverjanja operacije "Finančni instrumenti 2014-2020", ki določa, da načrt preverjanj na kraju samem v dogovoru z organom upravljanja ministrstvo pripravlja vsako leto.

Spoštovanje prepovedi dvojnega financiranja je ena izmed ključnih komponent zakonitosti financiranja projektov s proračunskimi sredstvi oziroma sredstvi EKP, zato je pomembno, da proračunski uporabniki izvajajo ukrepe, s katerimi se zagotavlja spoštovanje te prepovedi. Navodila za izvajanje upravljalnih preverjanj v točki 6.2 določajo, da mora posredniški organ morebiten nastanek dvojnega financiranja preveriti tako že v sami fazi izbora operacije (z izjavo upravičenca, v kateri izjavlja, da za stroške/izdatke, ki jih bo uveljavljal v okviru prijavljene operacije, ni in ne bo pridobil sredstev iz drugih javnih virov) kot tudi ves čas izvajanja operacije.

V postopku izbora upravljavca sklada skladov COVID-19 je strokovna komisija posredniškega organa pridobila in preverila vsa potrebna dokazila SID banke, da slednja v okviru operacije ne bo pridobila sredstev iz drugih javnih virov. Enako obveznost je SID banka prenesla tudi v pogodbeno razmerja s finančnimi posredniki, slednji pa v razmerja s končnimi prejemniki povratnih sredstev.

Sistem preprečevanja možnosti dvojnega financiranja pri državnih pomočeh sloni zgolj na obvezni pridobitvi izjav in jamstev končnega prejemnika, da zaradi kredita ne bo prišlo do dvojnega financiranja upravičenih stroškov, ter na opozorilu, da je treba sredstva, namenjena za kritje stroška, ki je bil že v celoti krit iz drugih javnih sredstev, vrniti in da se namerno dvojno uveljavljanje stroškov in izdatkov obravnava kot goljufija. V primerih pomoči *de minimis* je zaradi obstoja centralnega registra ministrstva, pristojnega za finance, sistem samocertificiranja⁸³ nadgrajen z obveznim vpogledom finančnega posrednika v register *de minimis* pomoči, ki finančnim posrednikom omogoča presojo, ali se izjava končnega prejemnika ujema s podatki iz registra *de minimis* pomoči. Pri ostalih državnih pomočeh pa se dodeljevalci pomoči do vzpostavitve centralnega registra državnih pomoči

⁸² Št. 303-5/2017/234, april 2019.

⁸³ Samocertificiranje pomeni, da podatki in z njimi povezana zagotovila temeljijo na izjavi prosilca za kredit o že prejeti *de minimis* pomoči – vprašalniku, v katerem prosilec za kredit poda izjavo o podatkih, ki so relevantni za presojo banke, ali bi z dodelitvijo ugodnega kredita prišlo do kršitve pravila o dovoljenem pragu *de minimis* pomoči na enotno podjetje, in o kumulaciji pomoči; kar bi narekovalo zavrnitev vloge ali njeno ustrezno preoblikovanje (višina kredita, ročnost, cena), in ne o pridobivanju podatkov iz nekega neodvisnega vira.

opirajo zgolj na izjave končnih prejemnikov. Ministrstvo za finance je na spletni strani dostop do podatkov o dodeljenih državnih pomočeh omogočilo 5. 11. 2021⁸⁴.

Menimo, da zgolj pridobitev izjave o prepovedi dvojnega financiranja ne predstavlja ustreznega načina preverjanja obstoja dvojnega financiranja.

Priporočilo ministrstvu

Ministrstvu priporočamo, naj vladi predlaga nadgraditev obstoječih informacijskih sistemov, da bodo onemogočali vnos oziroma nadaljnjo obdelavo podlag za izplačilo upravičenih stroškov, ki so že bili predmet financiranja iz drugih javnih virov, in tako omogočali podporo za preverjanje obstoja dvojnega financiranja operacij.

2.1.1.5 Spremljanje izvajanja operacije in poročanje organu upravljanja

Sporazum o financiranju za operacijo FI COVID-19 v Prilogi A.10 določa vrste poročil o izvajanju finančnih instrumentov, ki jih mora SID banka predložiti ministrstvu. Ta določa mesečna poročila, četrtna poročila, letna poročila, poročilo o zaključku operacije, poročilo o stanju kazalnikov poslovanja končnih prejemnikov, poročilo o likvidnem portfelju sklada skladov, ad hoc poročila ter poročilo za razknjiževanje za Ministrstvo za finance. SID banka mora zagotoviti tudi podatke za poročanje po 46. členu uredbe (EU) št. 1303/2013.

SID banka tako v skladu s sporazumom o financiranju za operacijo FI COVID-19 za potrebe spremljanja izvajanja operacije pripravlja redna in izredna poročila, ki jih ministrstvo po prejemu pregleda in po potrebi zaprosi za dopolnitve.

Ministrstvo je organu upravljanja posredovalo letna poročila ter podatke za poročanje po 46. členu uredbe (EU) št. 1303/2013.

Ministrstvo spremlja izvajanje operacij tudi na rednih mesečnih sestankih, ki se jih udeležujejo predstavniki SID banke, SVRK, Ministrstva za finance, Ministrstva za infrastrukturo in Ministrstva za okolje in prostor, na katerih se mesečno beležijo morebitna odstopanja, dajejo predlogi izboljšav in po potrebi predlagajo korekcije.

V primeru ugotovljenih nepravilnosti pri administrativnem preverjanju ministrstvo pri določanju ukrepov (popravkov) upošteva navodila organa upravljanja, Postopkovnik za izvajanje postopkov evropske kohezijske politike na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo in smernice Evropske komisije za področje finančnih instrumentov, ki so navedene v dokumentu "Audit methodology for auditing financial instruments in the period 2014–2020"⁸⁵.

⁸⁴ Javna objava dodeljenih državnih pomoči [URL: <https://jodp.mf.gov.si/Domov>], september 2022.

⁸⁵ [URL: <https://www.fi-compass.eu/sites/default/files/publications/Audit%20methodology%20for%20auditing%20financial%20instrument%20in%20the%20period%202014-2020.pdf>], december 2022.

V skladu s sporazumom o financiranju za operacijo FI COVID-19 ministrstvo v vlogi posredniškega organa v sporazumu ne nastopa samo kot pogodbeni stranka, temveč tudi kot nosilec javnega interesa za omilitev posledic epidemije za državljane in gospodarstvo. Namen sporazuma o financiranju za operacijo FI COVID-19 je primarno zagotoviti učinkovit odziv v gospodarstvu zaradi ekonomske in javnozdravstvene krize zaradi covid-19 iz sredstev podpore EU, zlasti kot začasen ukrep podpore financiranju obratnih sredstev v MSP.

Ministrstvo je v skladu s sporazumom o financiranju za operacijo FI COVID-19 naloge upravljanja in nadzora v celoti preneslo na upravičenko, upravljavko sklada skladov COVID-19, SID banko. Ta je v skladu s finančnima sporazumoma, sklenjenima s finančnim posrednikom SPS, upravljala s sredstvi EU podpore. V skladu s točko 5.3 sporazuma o financiranju za operacijo FI COVID-19 je SID banka dolžna v svojem imenu in za račun Republike Slovenije z vsakim finančnim posrednikom skleniti finančni sporazum, ki mora vsebovati vsa določila in vsebine iz predpisov, ki so določena s sporazumom o financiranju za operacijo FI COVID-19. Finančni posrednik je dolžan pri opravljanju storitev v zvezi s finančnimi instrumenti ravnati neodvisno in v skladu z ustreznimi poklicnimi standardi, s strokovno odgovornostjo, učinkovitostjo, preglednostjo in skrbnostjo ter v izključnem interesu strank, ki zagotavljajo prispevke v finančni instrument.

Ministrstvo je v okviru administrativnega preverjanja ZZIF druge in nadaljnjih tranš na podlagi pregleda Poročila o opravljenih preverjanjih, ki jih je izvedla SID banka, preverilo izvajanje na upravičenko prenesenih nalog, med katere sodijo preverjanja upravičene porabe končnih prejemnikov ter pravilnosti in zakonitosti izvajanja finančnih instrumentov s strani finančnega posrednika. V okviru administrativnega preverjanja zahtevkov je posredniški organ preveril tudi izbor finančnih posrednikov.

Ocenjujemo, da je ministrstvo operacijo FI COVID-19 spremljalo skladno z vsemi pravnimi podlagami, ki so navedene v prilogi A.1 sporazuma o financiranju za operacijo FI COVID-19. Kljub temu pa smo pri pripravi in izvedbi javnega razpisa ugotovili neučinkovitosti in nepravilnosti, ki jih opisujemo v točkah 2.3.2.2, 2.3.2.3, 2.3.2.6, 2.3.2.7, 2.3.4 in poglavju 3, ki bi lahko pomembno vplivale na doseganje ciljev operacije FI COVID-19. Zato bi bilo v prihodnje smiselno razmisliti o okrepitevi vloge ministrstva pri presoji ustreznosti pogojev in meril javnega razpisa, določenih s strani finančnega posrednika, oziroma zagotavljanju njihove skladnosti s cilji operacije.

2.1.2 Izplačilo sredstev EU podpore SID banki

Sporazum o financiranju za operacijo FI COVID-19 določa, da se 1. ZZIF v višini 25 % sredstev EU podpore izplača v roku 10 dni od podpisa sporazuma.⁸⁶ Sporazum o financiranju za operacijo FI COVID-19 je bil podpisan 30. 9. 2020, 1. izplačilo (1. tranša od skupaj 4) pa je bilo skladu skladov COVID-19 nakazano 7. 10. 2020, to je v roku 7 dni.

Sporazum o financiranju za operacijo FI COVID-19 nadalje določa, da se izplačilo 2. in vseh nadaljnjih ZZIF izvrši v roku 20 dni po prejemu pravilno in popolno izstavljenega ZZIF. SID banka je upravičena

⁸⁶ Točka 11.1 Priloge A7 sporazuma o financiranju za operacijo FI COVID-19.

izstaviti drugi in vse nadaljnje ZZIF v rokih, ki so določeni s sporazumom o financiranju za operacijo FI COVID-19 in v poslovnem načrtu SID banke.

2. ZZIF lahko vloži SID banka, ko je bilo vsaj 60 % sredstev EU podpore iz 1. ZZIF, ne glede na prednostno naložbo skupaj s pripadajočim nujnim nacionalnim prispevkom in finančnim vzvodom, porabljen kot upravičeni izdatki v skladu s sporazumom o financiranju za operacijo FI COVID-19 (v nadaljevanju: upravičeni izdatki).⁸⁷ 3. in nadaljnje ZZIF lahko SID banka vloži, ko je bilo vsaj 85 % sredstev EU podpore iz predhodnih ZZIF, ne glede na prednostno naložbo skupaj s pripadajočim nujnim nacionalnim prispevkom in finančnim vzvodom, porabljenih kot upravičeni izdatki.⁸⁸ Zadnji ZZIF je namenjen izkazu zneska porabe sredstev EU podpore⁸⁹ in ima naravo končnega poročila, SID banka pa ga predloži skupaj s poročilom o zaključku operacije FI COVID-19.

Tabela 2 Pregled rokov za izplačilo in izplačil tranš

Izplačilo	Okvirni rok ¹⁾	ZZIF izstavljen ²⁾	Dejansko izplačilo	Znesek tranše	Kumulativa izplačanih tranš	Višina obvezno izplačanega predhodnega prispevka	Izplačan predhodni prispevek	Delež
				v EUR	v EUR	v EUR	v EUR	v %
1. tranša	avgust 2020	2.10.2020	7. 10. 2020	16.250.000	16.250.000			
2. tranša	december 2020	14.12.2020	30. 12. 2020	16.250.000	32.500.000	9.750.000	9.974.988	61,4
3. tranša	april 2021	21. 4. 2021	21. 4. 2021	16.250.000	48.750.000	27.625.000	29.352.742	90,3
4. tranša	september 2021	20. 7. 2021/ 4. 8. 2021	10. 8. 2021	16.250.000	65.000.000 ³⁾	41.437.500	45.461.706	93,3

Opomba: ¹⁾ Vloženi v informacijski sistem IS-eMA.

²⁾ Okvirni rok, določen v poslovnem načrtu SID banke.

³⁾ Sredstva EU podpore v znesku 5 milijonov EUR se nanašajo na prednostno naložbo 1.2, ki je predmet javnega razpisa.

Vir: podatki ministrstva.

SID banka je k zadnjemu ZZIF predložila tudi finančno poročilo za obdobje od 30. 9. 2020 do 30. 6. 2021, ki predstavlja podlago za izplačilo zadnje tranše.

SID banka je pri vlaganju ZZIF ravnala v skladu z določili sporazuma o financiranju za operacijo FI COVID-19, ki določajo črpanje in izplačilo sredstev podpore EU.

⁸⁷ Točka 9.1 Priloge A7 sporazuma o financiranju za operacijo FI COVID-19. Upravičeni izdatki se nanašajo na izplačila sredstev EU podpore SID banki in se razlikujejo od upravičenih stroškov, ki se nanašajo na stroške, ki jih prijavljajo kreditorejmalci (stroški materiala in trgovskega blaga, stroški storitev, naložbe v osnovna sredstva ter stroški dela).

⁸⁸ Točka 9.2 Priloge A7 sporazuma o financiranju za operacijo FI COVID-19.

⁸⁹ Točka 9.3 Priloge A7 sporazuma o financiranju za operacijo FI COVID-19.

Ministrstvo je sredstva EU podpore SID banki izplačalo v rokih, kot jih določa sporazum o financiranju za operacijo FI COVID-19.

2.1.3 Spremljanje in nadzor izvajanja sporazuma o financiranju ter namenske porabe sredstev EU podpore

Ali ministrstvo učinkovito spremlja in nadzira izvajanje sporazuma o financiranju za operacijo FI COVID-19 ter namensko porabo sredstev EU podpore, smo presojali glede na to, ali je ministrstvo ob pregledu pravilnosti, popolnosti in ustreznosti porabe sredstev EU podpore ZZIF zahtevalo popravke, dopolnitve ali dodatna pojasnila in dokazila, če je pri pregledu ugotovilo nepravilnosti, nepopolnosti ali ni ugotovilo neposredne povezave med nastankom prijavljenega izdatka in izvajanjem finančnih instrumentov, ali je v primeru ugotovljene pomanjkljivosti v delovanju sistema notranjega nadzora upravljanja sklada skladov COVID-19 zadržalo izplačilo že predloženega ZZIF ter ali je v primeru neupravičenih izplačil sredstev EU podpore zahtevalo vračila in finančne popravke.

2.1.3.1 Postopki ministrstva ob ugotovljenih nepravilnostih

Ministrstvo ob administrativnem pregledu ZZIF preverja pravilnost, popolnost in ustreznost porabe sredstev EU podpore v skladu s prej navedenimi pravnimi podlagami (povezava s točko 2.1.1.4). Skrbnica sporazuma je izvedla administrativno preverjanje vsakega izstavljenega ZZIF in vse spremljajoče dokumentacije s pomočjo kontrolnih listov, ki jih je organ upravljanja predpisal v svojih navodilih. SID banka je pripravila ZZIF neposredno v informacijskem sistemu IS-eMA ter mu priložila zahtevane priloge iz sporazuma o financiranju za operacijo FI COVID-19.

V primeru ugotovljenih nepravilnosti ali nepopolnosti ministrstvo upravičenca pozove k ustreznim popravkom, dopolnitvam, pojasnilom in dokazilom. Skrbnica sporazuma je tako v primeru formalno nepopolnega ZZIF pozvala SID banko k predložitvi manjkajočih dokazil, v primeru vsebinske nepopolnosti pa k dodatnim pojasnilom. Zaradi tehničnih omejitev neposredno dopolnjevanje ZZIF v informacijskem sistemu IS-eMA ni mogoče⁹⁰, zato prejete dopolnitve prek elektronske pošte skrbnica sporazuma evidentira v sistemu za upravljanje z dokumentarnim gradivom SPIS ter zapiše v kontrolni list, poziv za dopolnitev in prejeto dopolnitev pa vloži v IS-eMA.

Pri operaciji FI COVID-19 je skrbnica sporazuma pri administrativnem pregledu ZZIF o zaznanih tveganjih glede pravilnosti odobritve posameznih COVID mikrokreditov obvestila SID banko in jo pozvala k preverbi in dopolnitvi zadnjega ZZIF (4. ZZIF). SID banka je s prvo delno dopolnitvijo ZZIF z dne 30. 7. 2021 pojasnila in potrdila, da v omenjenih primerih ne gre za dvojno financiranje ali za prekoračitev praga državne oziroma *de minimis* pomoči (enotnega) podjetja. Ministrstvo je SID banki v zvezi z dodatnimi navedbami 2. 8. 2021 poslalo odziv na dopolnitev. Ker ministrstvo druge delne dopolnitve ZZIF ni prejelo, je 3. 8. 2021 SID banko ponovno pozvalo k dopolnitvi ZZIF. SID banka je pojasnila posredovala 4. 8. 2021. Pri ponovnem pregledu SID banka nepravilnosti ni ugotovila. SID banka je vsakemu ZZIF predložila tudi Poročilo o izvedenih preverjanjih iz priloge A.18 sporazuma o financiranju operacije FI COVID-19.

⁹⁰ ZZIF je v sistemu mogoče le potrditi ali zavrniti.

Administrativno preverjanje javnih razpisov za izbor finančnih posrednikov za finančne instrumente za MSP je bilo opravljeno že pred vložitvijo 2. ZZIF, zato pri preverjanju vseh preostalih ZZIF ni bilo ponovno izvedeno.

Ob izvedbi administrativnega pregleda zadnjega ZZIF je bilo v zvezi z informacijskim sistemom IS-eMA ugotovljeno, da oznake (pod)operacije, ki se sistemsko izpišejo na ZZIF, niso identične oznakam (pod)operacije v IS-eMA (ID in šifra) ter da je zaradi zagotavljanja ločenega spremljanja po posamezni prednostni naložbi v IS-eMA operacija FI COVID-19 umetno razdeljena na 2 podoperaciji. Prav tako je bilo ugotovljeno, da se na ZZIF napačno izpiše datum sklenitve pogodbe.

V okviru operacije FI COVID-19 do konca obdobja, na katero se nanaša revizija, ministrstvo ni ugotovilo nepravilnosti glede namenskosti porabe sredstev.

Operacija FI COVID-19 je bila vključena tudi v vsakoletno revizijo računovodskih izkazov za izbrano obračunsko leto, ki jo izvaja Urad Republike Slovenije za nadzor proračuna (v nadaljevanju: UNP) v skladu z uredbo (EU) št. 1303/2013.⁹¹

2.1.3.2 Zadržanje izplačila že predloženega zahtevka za izplačilo EU podpore

Preverjali smo, ali je ministrstvo v primeru, da je ugotovilo pomanjkljivosti v delovanju sistema notranjega nadzora upravljanja sklada skladov COVID-19, SID banki zadržalo izplačilo že predloženega ZZIF.

Po pojasnilu ministrstva je SID banka kot upravljavec sklada skladov COVID-19, upošteva načelo sorazmernosti, vzpostavi sistem notranjih kontrol poslovanja, ki vključuje upravljanje s tveganji in notranje revidiranje, v okviru katerega se preverja delovanje vzpostavljenih notranjih kontrol z namenom učinkovitega upravljanja tveganj.

Sistem notranjih kontrol poslovanja pomeni varovalni proces, ki ga SID banka kot upravljavec sklada skladov vzpostavi na različnih ravneh odločanja/upravljanja z namenom vzpostavitve primerne zagotovila za doseganje:

- učinkovitosti in skladnosti operacije s pravili,
- zanesljivosti poročanja,
- varovanja sredstev in informacij,
- preprečevanja, odkrivanja, poprave in nadaljnje obravnave goljufij in nepravilnosti,
- primerne upravljanje s tveganji.

⁹¹ Operacija FI COVID-19 je bila v letu 2021 predmet revizije št. RO21-56, ki jo je UNP oddal zunanji revizijski družbi. Končno poročilo o opravljeni reviziji operacije "Finančni instrumenti za omilitev posledic ekonomske krize zaradi epidemije COVID-19 za obdobje 2020– 2023 COVID 19 - FI (MSP in RRI skupaj)" (OP20.06242, OP20.06243) z dne 27. 10. 2021 je bilo izdano brez ugotovitev in priporočil, saj nepravilnosti niso bile ugotovljene.

SID banka ima vzpostavljeno ustrezno organizacijsko strukturo (jasno opredeljene in ločene pristojnosti organizacijskih enot in organov odločanja na različnih ravneh), učinkovit proces upravljanja tveganj in ustrezen sistem notranjih kontrol.

Strokovna komisija ministrstva je preverila organizacijsko zmogljivost in predvideni sistem notranjega nadzora sklada skladov COVID-19 v okviru pregleda vloge SID banke za izbor upravljavca sklada skladov COVID-19 (Prilogi 14 – Organizacijska zmogljivost in 15 – Sistem notranjega nadzora vloge SID banke k vlogi SID banke za izbor upravljavca sklada skladov) ter ugotovila, da je sistem ustrezno zastavljen.⁹²

Preverjanje delovanja sistema notranjega nadzora ministrstvo izvaja tudi ob administrativnem preverjanju vsakega ZZIF, in sicer s pregledom Poročila o izvedenih preverjanjih prijavljene porabe pred izstavitvijo ZZIF⁹³ in Izjave o skladnosti in popolnosti podatkov, zabeleženih v informacijskem sistemu SID banke, z dokumentacijo, vezano na prijavljeno porabo⁹⁴.

Poročilo o izvedenih preverjanjih prijavljene porabe pred izstavitvijo ZZIF, ki ga je pripravila SID banka, je na ravni finančnih posrednikov obsegalo pregled delovanja sistema odobravanja kreditov, način preverjanja že dodeljenih pomoči *de minimis*, način poročanja podatkov o novo dodeljenih pomočeh *de minimis* Ministrstvu za finance, obseg in način trženja ter marketinških aktivnosti, pregled in način vodenja evidenc v okviru posameznega končnega prejemnika, način vodenja računovodskih evidenc⁹⁵, način in uporabo predpisov s področja Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma⁹⁶, integritete in preprečevanja korupcije. SID banka je preverila tudi pravilnost obračuna provizij. Na ravni končnih prejemnikov je SID banka pregledala izbrane kreditne pogodbe. Preverjala je, ali so bile kreditne pogodbe sklenjene skladno s posebnimi in splošnimi pogoji finančnih instrumentov, ali so bila sredstva po kreditih nakazana na odprte poslovne račune končnih prejemnikov, ali so končni prejemniki k vlogi predložili vse zahtevane dokumente ter ali so bili v vseh primerih primerni kreditorejmalci glede na določila posebnih pogojev finančnih instrumentov. Pri pregledu SID banka ni odkrila nepravilnosti.

Ministrstvo ni ugotovilo nepravilnosti in pomanjkljivosti v delovanju sistema notranjega nadzora upravljanja sklada skladov.

2.1.3.3 Vračilo sredstev in zahtevani finančni popravki

Preverili smo, ali je ministrstvo v primeru, da je ugotovilo neupravičena izplačila sredstev EU podpore, od SID banke zahtevalo vračilo sredstev ter izreklo finančne popravke.

⁹² Kontrolni list za preverjanje zahtev in meril za izbor izvajalca sklada skladov COVID-19 – končni št. 303-27-2020-33 z dne 14. 7. 2020.

⁹³ Priloga A.18 sporazuma o financiranju za operacijo FI COVID-19; pri 4. ZZIF je bilo poročilo izdelano 2. 7. 2021.

⁹⁴ Izjava z dne 23. 8. 2021.

⁹⁵ Vodenje kreditov, izračun provizije, vodenje prejetih sredstev s strani SID banke ter drugih evidenc.

⁹⁶ Uradni list RS, št. 68/16, 81/19, 91/20, 2/21 – popr. in 48/22 – ZPPDFT. Zakon je prenehal veljati s 5. 4. 2022, ko ga je nadomestil istoimenski zakon (Uradni list RS, št. 48/22).

Ministrstvo v okviru administrativnega preverjanja predloženih ZZIF ni ugotovilo nepravilnosti. Prav tako nepravilnosti nista ugotovila UNP v okviru izvedene revizije računovodskih izkazov za 6. in 7. obračunsko leto in zunanja revizijska družba v okviru revizije operacije št. R021-56. Posledično ministrstvo tudi ni zahtevalo vračila sredstev oziroma ni izreklo finančnih popravkov.

2.1.4 Povzetek glede učinkovitosti ministrstva pri porabi sredstev EU podpore

Ministrstvo je bilo pri porabi sredstev EU podpore učinkovito, saj je pri izvedbi operacije FI COVID-19 ustrezno izvajalo naloge posredniškega organa, in sicer je pripravilo predhodno oceno FI COVID-19 ter na njeni podlagi predlog KEFI, na podlagi katerega je bila s strani SVRK izdana odločitev o podpori (točki 2.1.1.1 in 2.1.1.3). Ministrstvo je ustanovilo komisijo za izvajanje preverjanj administrativne, tehnične, finančne in vsebinske ustreznosti vloge v skladu s sprejetim navodilom organa upravljanja (točka 2.1.1.2) in izvajalo administrativna preverjanja po 125. členu uredbe (EU) št. 1303/2013. Sredstva EU podpore je ministrstvo SID banki izplačalo v višini in rokih, ki jih določa sporazum o financiranju za operacijo FI COVID-19 (točka 2.1.2), prav tako je v primeru nepopolnih ZZIF pozivalo SID banko k njihovi dopolnitvi ter v primeru zaznanih tveganj glede pravilnosti odobritve posameznih kreditov obvestilo SID banko in jo pozvalo k preverbi in dopolnitvi ZZIF (točka 2.1.3.1). Ministrstvo je preverilo delovanje sistema notranjega nadzora upravljanja sklada skladov COVID-19 pri SID banki oziroma je nadzor izvajalo tudi ob administrativnem preverjanju vsakega ZZIF (točka 2.1.3.2), v okviru katerega ni ugotovilo nepravilnosti (točka 2.1.3.3). Ocenjujemo, da je ministrstvo operacijo FI COVID-19 spremljalo skladno z vsemi pravnimi podlagami, ki so navedene v prilogi A.1 sporazuma o financiranju za operacijo FI COVID-19 (točka 2.1.1.5).

Ugotovili smo, da ministrstvo do konca obdobja, na katero se nanaša revizija, ni izvedlo kontrole na kraju samem. Po našem mnenju bi morale ministrstvo vladi predlagati nadgraditev obstoječih informacijskih sistemov, ki se uporabljajo kot podpora za preverjanje obstoja dvojnega financiranja operacij, da bi onemogočali vnos oziroma nadaljnjo obdelavo podlag za izplačilo upravičenih stroškov, ki so že bili predmet financiranja iz drugih javnih virov (točka 2.1.1.4). Ker smo pri pripravi in izvedbi javnega razpisa ugotovili neučinkovitosti in nepravilnosti, ki bi lahko vplivale na doseganje ciljev operacije FI COVID 19, menimo, da bi bilo v prihodnje smiselno razmisliti o okrepitvi vloge ministrstva pri presoji ustreznosti pogojev in meril javnega razpisa, določenih s strani finančnega posrednika, oziroma zagotavljanju njihove skladnosti s cilji operacije (točka 2.1.1.5).

2.2 Učinkovitost SID banke pri porabi sredstev EU podpore za COVID mikrokredite

Učinkovitost SID banke v vlogi sklada skladov oziroma upravičenca pri porabi sredstev EU podpore za COVID mikrokredite smo ocenjevali na podlagi odgovorov na zastavljena podvprašanja: ali je SID banka pri izvedbi javnega razpisa ravnala učinkovito pri načrtovanju porabe sredstev EU podpore, ali je z izvedbo javnega razpisa učinkovito izvedla finančni instrument EKP Mikroposojila za MSP ter ravnala učinkovito pri nadzoru porabe sredstev EU podpore, ali je SPS v primeru kršitve finančnih sporazumov s strani SPS zaračunala pogodbeno kazen ter ali je ustrezno poročala ministrstvu o realizaciji javnega razpisa.

2.2.1 Učinkovitost načrtovanja porabe sredstev EU podpore

Učinkovitost načrtovanja porabe sredstev EU podpore smo presojali glede na to, ali je SID banka v letnem načrtu upoštevala izhodišča, ki izhajajo iz finančnega in poslovnega načrta in naložbene strategije za naslednje leto za sklad skladov COVID-19 in za finančne instrumente EKP Mikroposojila za MSP, vključno z merili za izračun provizij SID banki za uspešnost in načrtovano višino izplačil vseh provizij SID banki.

SID banka je 7. 9. 2020 sprejela Poslovni in finančni načrta sklada skladov COVID-19 za obdobje 2020–2023 (v nadaljevanju: poslovni načrt sklada skladov) in Naložbeno strategijo Slovenskega več-tematskega sklada skladov COVID-19 v obdobju 2020–2023 (v nadaljevanju: naložbena strategija). Tako poslovni načrt sklada skladov kot tudi naložbena strategija sta prilogi sporazuma o financiranju za operacijo FI COVID-19, s katerim je ministrstvo SID banko imenovalo za upravljavca sklada skladov COVID-19 in ji naložilo, da v svojem imenu in za račun Republike Slovenije upravlja s skladom skladov COVID-19.

V poslovnem načrtu sklada skladov je SID banka predvidena finančna sredstva za operacijo FI COVID-19 razdelila po prednostnih naložbah ter določila letno dinamiko vplačil po kohezijskih regijah. Na podlagi poslovnega načrta sklada skladov je SID banka sprejela letne poslovne in finančne načrte, in sicer Poslovni in finančni načrt operacije "FI COVID-19" za leto 2020⁹⁷ (v nadaljevanju: poslovni načrt operacije za leto 2020), ki ga je ministrstvu posredovala 29. 10. 2020, ter Poslovni in finančni načrt operacije "FI COVID-19" za leto 2021⁹⁸ (v nadaljevanju: poslovni načrt operacije za leto 2021), ki ga je sprejela 1. 11. 2020 ter dopolnila 2. 2. 2021, ministrstvu pa ga je posredovala 18. 2. 2021. Oba poslovna načrta operacije vsebujeta okvirno načrtovano realizacijo iz poslovnega načrta sklada skladov.

Merila in uteži za izračun provizij SID banki za uspešnost so predpisana s prilogo C.1 sporazuma o financiranju za operacijo FI COVID-19 ter so kot taka vključena v poslovni načrt operacije za leto 2020 in poslovni načrt operacije za leto 2021, in sicer z načrtovanimi ciljnim vrednostmi posameznih meril. Glede na načrtovano višino doseganja meril je v obeh poslovnih načrtih prikazan izračun provizije.

Poslovni načrt sklada skladov v delu, ki določa predvidena finančna sredstva za operacijo FI COVID-19, razdeljena po prednostnih naložbah, je usklajen z naložbeno strategijo.

Sporazum o financiranju za operacijo FI COVID-19 v točki 7.4 določa, da je upravičenec dolžan pripraviti letni načrt za vsako koledarsko leto v obdobju veljavnosti tega sporazuma in ga predložiti ministrstvu do 30. 11. predhodnega koledarskega leta oziroma za prvo leto v 30 dneh po podpisu sporazuma o financiranju za operacijo FI COVID-19.

SID banka je poslovna načrta operacije za leti 2020 in 2021 ministrstvu posredovala v predpisanih rokih.

⁹⁷ Št. 43-1/2020-18.

⁹⁸ Št. 43-1/2020-27.

2.2.2 Učinkovitost izvedbe finančnega instrumenta EKP Mikroposojila za MSP

Preverjali smo, ali je SID banka pri izvedbi javnega razpisa učinkovito izvedla finančni instrument EKP Mikroposojila za MSP, in sicer smo učinkovitost izvedbe finančnih instrumentov EKP Mikroposojila za MSP presojali glede na to, ali je SID banka vzpostavila ustrezno strukturo upravljanja sklada skladov COVID-19, zagotovila druga lastna sredstva, katerih vir niso sredstva podpore EU, finančnega posrednika izbrala z javnim razpisom, kjer je pri izboru upoštevala pogoje in merila iz sporazuma o financiranju za operacijo FI COVID-19, z izbranim finančnim posrednikom sklenila finančna sporazuma ter ali je pravočasno zagotovila črpanje sredstev EU podpore.

2.2.2.1 Struktura upravljanja sklada skladov

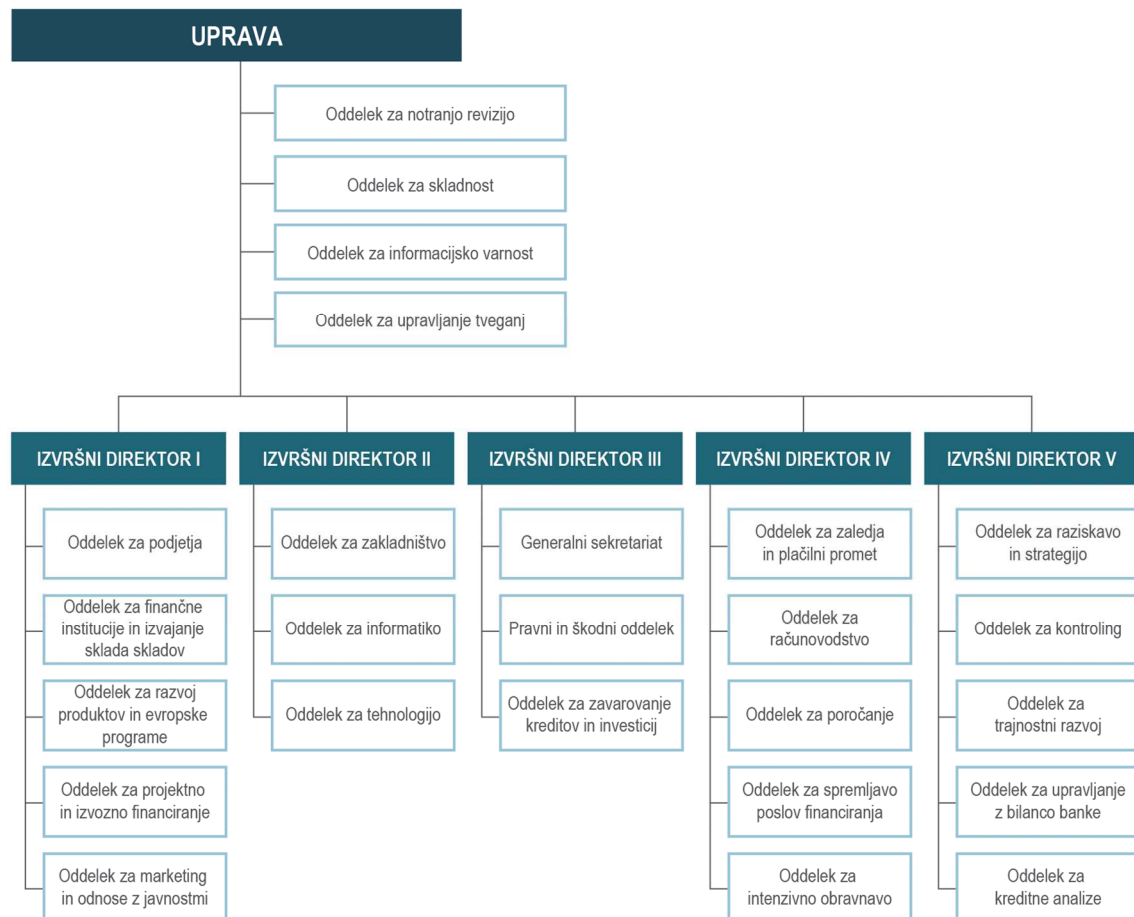
Preverjali smo, ali je SID banka vzpostavila strukturo upravljanja sklada skladov COVID-19, in sicer organizacijsko, odločevalsko, kontrolno in nadzorno strukturo.

SID banka je strukturo upravljanja sklada skladov COVID-19 vzpostavila v okviru obstoječe organizacijske in kadrovske strukture. Novi sklad skladov predvideva enake postopke in pristojnosti v primeru obstoječega sklada skladov. V SID banki so organizirani oddelki, ki imajo natančno razmejene in opredeljene naloge, pristojnosti in odgovornosti ter cilje, ki se operativno določajo v vsakokrat veljavni akcijski strategiji, letnem operativnem planu in finančnem načrtu⁹⁹. Za upravljanje sklada skladov COVID-19 je zadolžen oddelek za razvoj produktov in evropske programe (zadolžen za odnose s posredniškim organom, pripravo naložbene strategije, poročanje posredniškemu organu), za izvajalske naloge na ravni finančnih instrumentov pa oddelek za finančne institucije in izvajanje sklada skladov COVID-19 (izbor finančnih posrednikov, trženje in izvajanje finančnih instrumentov s strani finančnih posrednikov oziroma izvajanje finančnih instrumentov v vlogi finančnega posrednika na podlagi neposredno potrjene operacije). To pomeni, ko SID banka nastopa kot izvajalec finančnega instrumenta, je za izvajanje nalog zagotovljena ustrezna procesna in upravljavna struktura, kjer se funkcije upravljanja, izvajanja sklada skladov in izvajanja finančnih instrumentov ločujejo tako oddelčno kot tudi funkcijsko in finančno, s čimer je zagotovljeno, da ne prihaja do navzkrižja interesov. Z organizacijsko strukturo je zagotovljen ločen nadzor namenske porabe sredstev, in sicer je vzpostavljen oddelek za spremljavo poslov financiranja, ki nadzor izvaja ločeno od ostalih procesov (izbor finančnih posrednikov in finančnega upravljanja). Odgovornost za sprejemanje odločitev je dodeljena odboru za posle za državni račun, ki odloča o zadevah, ki se nanašajo na sklad skladov, ter kreditnemu odboru, ki odloča o zadevah, ki so povezane z izvajanjem finančnih instrumentov, ko je SID banka v vlogi finančnega posrednika. Na področju upravljanja s tveganji SID banka zaradi izvajanja sklada skladov COVID-19 ni izvedla večjih organizacijskih sprememb, saj je že imela vzpostavljene in utečene procese upravljanja tveganj pri odobranju naložbenih poslov, ki jih je pridobila z izvajanjem posojilnih skladov, oblikovanih v sodelovanju z državo. SID banka je zgolj okrepila kadrovske zasledbe za spremljanje in ocenjevanje potencialnih

⁹⁹ Načrtovana in vzpostavljena struktura upravljanja sklada skladov COVID-19 je podana v prilogah k vlogi za upravljanje sklada skladov COVID-19 (Priloga 14 Organizacijska zmogljivost, Priloga 15 – Spremljanje in obvladovanje tveganj).

tveganj zaradi izvajanja posameznih finančnih instrumentov, predvidenih znotraj sklada skladov COVID-19. Slika 1 prikazuje organigram SID banke.

Slika 1 Organigram SID banke

Vir: podatki SID banke.

2.2.2.2 Finančni vzvod

Preverjali smo, ali je SID banka zagotovila, da se zbere del sredstev (prispevek), katerih vir niso sredstva podpore EU (finančni vzvod).

Struktura izvajanja finančnih instrumentov predvideva mobilizacijo dodatnih sredstev za naložbo v korist končnih prejemnikov v obliki predvidenega razmerja med skupno višino kreditov in sredstev podpore EU.

Mobilizacija dodatnih sredstev je bila zagotovljena na način, da je bila le-ta predhodno zahtevana v javnem naročilu za izbor finančnega posrednika, ki je vseboval tudi osnovne pogoje posameznih finančnih instrumentov. Potencialni prijavitelji/izvajalci finančnih instrumentov so morali skladno z razpisom predložiti tudi ustrezne izjave z opisom načina zagotavljanja/izkazovanja zahtevane mobilizacije dodatnih sredstev, s katero so se v primeru izbora zavezali zagotoviti lastno udeležbo najmanj v zahtevani višini.

SID banka je v finančnih sporazumih v točki 5.4 določila, da morajo finančni posredniki do 31. 12. 2023 vsem končnim prejemnikom skupaj posredovati druga lastna sredstva v višini najmanj 60 % sredstev EKP, zmanjšanih za nadomestilo za upravljanje (finančni vzvod). Iz finančnega poročila za obdobje od 30. 9. 2020 do 30. 6. 2021 je razvidno, da je SPS zagotovil druga lastna sredstva v višini, kot jo določata finančna sporazuma.

2.2.2.3 Izbor finančnega posrednika

Preverjali smo, ali je SID banka izbrala finančnega posrednika oziroma SPS v skladu s predpisi oziroma določili sporazuma o financiranju za operacijo FI COVID-19.

Izbor finančnega posrednika za izvajanje finančnega instrumenta "EKP Mikroposojila za MSP 2 (2014-2020)/COVID-19" je potekal v skladu s točko 5.1 sporazuma o financiranju za operacijo FI COVID-19 po postopku javnega naročila med osebami v javnem sektorju na podlagi 28. člena Zakona o javnem naročanju¹⁰⁰.

SID banka je v postopku oddaje javnega naročila med osebami javnega sektorja za izvajanje finančnega instrumenta "EKP Mikroposojila za MSP 2 (2014-2020)/COVID-19" izbrala SPS. SID banka je v Pozivu k predložitvi vloge za izvajanje finančnega instrumenta EKP Mikroposojila za MSP 2 (2014-2020)/COVID-19 zahtevala dokazila, da SPS izpolnjuje pogoje in merila, kot so določena v Prilogi A.8 sporazuma o financiranju za operacijo FI COVID-19. Za izbor finančnega posrednika je SID banka imenovala komisijo za izbor finančnega posrednika¹⁰¹, ki je vlogo pregledala in po zahtevani dopolnitvi vloge potrdila, da SPS izpolnjuje vse pogoje in merila za izbiro finančnega posrednika za izvajanje finančnega instrumenta "EKP Mikroposojila za MSP 2 (2014-2020)/COVID-19". Na podlagi odločitve komisije za izbor finančnega posrednika je SID banka sprejela Odločitev o izboru finančnega posrednika za izvajanje finančnega instrumenta "EKP Mikroposojila za MSP 2 (2014-2020)/COVID-19"¹⁰².

2.2.2.4 Sklenitev finančnih sporazumov

SID banka je s finančnim posrednikom sklenila finančna sporazuma, in sicer ločeno za kohezijsko regijo Zahodna Slovenija in kohezijsko regijo Vzhodna Slovenija. V finančna sporazuma je vključila vsa pravila in obveznosti, ki izhajajo iz sporazuma o financiranju za operacijo FI COVID-19.

2.2.2.5 Pravočasnost črpanja sredstev EU podpore

Sporazum o financiranju za operacijo FI COVID-19 v Prilogi A.7 določa, da se sredstva EU podpore upravičencu nakažejo v 4 tranšah, in sicer po 2 v letu 2020 in letu 2021. Izplačila tranš v znesku 15.000.000 EUR so bila izvedena: 7. 10. 2020, 30. 12. 2020, 5. 5. 2021 in 10. 8. 2021, kar je skladno z načrtom, določenim v Prilogi A.7.

¹⁰⁰ Odločitev o izboru z dne 16. 9. 2020.

¹⁰¹ Komisija je bila imenovana s sklepom Odbora za posle za državni račun z dne 28. 8. 2020.

¹⁰² Št. 30-30/2020-9 z dne 16. 9. 2020.

Navedena priloga v 6. točki določa, da se 1. ZZIF ministrstvu predloži v roku 8 dni po sklenitvi sporazuma, vsi nadaljnji ZZIF pa vsaj 2 meseca pred predvidenim datumom izplačila. 1. ZZIF je bil oddan 2 dni po sklenitvi finančnega sporazuma¹⁰³, preostali ZZIF pa so bili napovedani vsaj 2 meseca pred predvidenim datumom izplačila¹⁰⁴, z izjemo 3. ZZIF, ki je bil napovedan v času, ki je krajši od 2 mesecev pred predvidenim izplačilom¹⁰⁵.

Prva tranša je bila izplačana v višini 25 % skupnih sredstev EU podpore¹⁰⁶, za preostale tranše so bili ZZIF predloženi skladno s pogoji, določenimi v sporazumu o financiranju za operacijo FI COVID-19:

- pogoj za predložitev 2. ZZIF je, da je bilo porabljen vsaj 60 % sredstev EU podpore iz 1. ZZIF, kar pomeni vsaj 9.750.000 EUR¹⁰⁷, dejansko pa je bilo prijavljeno 9.974.988 EUR upravičenih stroškov;
- pogoj za predložitev 3. in 4. ZZIF je, da je bilo porabljen vsaj 85 % sredstev EU podpore iz predhodnih ZZIF, kar pomeni v primeru 3. ZZIF v znesku 27.625.000 EUR¹⁰⁸, dejansko pa je bilo prijavljeno 29.352.742 EUR upravičenih stroškov, v primeru 4. ZZIF pa 41.437.500 EUR¹⁰⁹, dejansko pa je bilo upravičenih stroškov za 45.461.706 EUR.

SID banka je sredstva EU podpore črpala v rokih, kot so bili določeni v sporazumu o financiranju za operacijo FI COVID-19.

2.2.3 Učinkovitost nadzora porabe sredstev EU podpore

SID banka je pri nadzoru porabe sredstev EU podpore učinkovita, če je vzpostavila ustrezen sistem preverjanja finančnega posrednika in končnih prejemnikov, notranje revizijske službe in zagotovila, da je finančni posrednik vzpostavil ustrezne ukrepe in mehanizme za zagotovitev organizacijske, odločevalske, kontrolne in nadzorne strukture in vzpostavil notranjo revizijsko službo. Prav tako mora SID banka, da bi bila učinkovita, storiti vse, da bi se nenamensko porabljena sredstva vrnila na poseben podračun.

2.2.3.1 Vzpostavitev sistema preverjanja finančnega posrednika oziroma javnega sklada in končnih prejemnikov

SID banka v skladu s točko 3.3.2 sporazuma o financiranju za operacijo FI COVID-19 tudi sama izvaja preverjanja končnih prejemnikov v skladu s prilogo A.18. In sicer je SID banka kot upravičenec na

¹⁰³ Sporazum o financiranju za operacijo COVI-19 je bil sklenjen 30. 9. 2020, 1. ZZIF pa je bil predložen 2. 10. 2020.

¹⁰⁴ 2. ZZIF je SID banka napovedala 29. 10. 2020, predvideni datum izplačila pa je bil 31. 12. 2020; 3. ZZIF je SID banka napovedala 2. 10. 2020, predvideni datum izplačila 3. tranše pa je bil 3. 3. 2021.

¹⁰⁵ 3. ZZIF je SID banka napovedala 3. 3. 2021, predvideni datum izplačila 3. tranše pa je bil 30. 4. 2021, kar je v 58 dneh od napovedi.

¹⁰⁶ 15 milijonov EUR / 60 milijonov EUR EU podpore za MSP = 25 %.

¹⁰⁷ 9.750.000 EUR = 60 % * 16,250 milijona EUR.

¹⁰⁸ 27.625.000 EUR = 85 % * 32,50 milijona EUR.

¹⁰⁹ 41.437.500 EUR = 85 % * 48,75 milijona EUR.

podlagi drugega pododstavka četrtega odstavka 38. člena uredbe (EU) št. 1303/2013 odgovorna za zagotavljanje izvajanja finančnih instrumentov v skladu z veljavnim pravom. V tem oziru mora SID banka v skladu s točko 3.3.2 sporazuma o financiranju za operacijo FI COVID-19 zagotoviti sistem preverjanj, na podlagi katerih zagotovi, da so v ZZIF v zneskih prijavljene porabe vključeni zgolj upravičeni izdatki. SID banka je že pred izborom finančnega posrednika pripravila navodila z opisom sistema preverjanj in s kontrolnimi listi za COVID mikrokredite.

SID banka v skladu s sporazumom o financiranju za operacijo FI COVID-19 zagotavlja preverjanje upravičenosti prijavljene porabe na vzorcu, določenem skladno z metodologijo iz priloge B.3 tega sporazuma¹¹⁰ in z uporabo kontrolnih listov, na podlagi katerih se prepriča, da so tako na ravni finančnega posrednika kot tudi na ravni končnih prejemnikov upoštevana pravila državnih pomoči oziroma pravila o *de minimis* pomoči in da na ravni končnih prejemnikov zaradi finančnega posla ni prišlo do dvojnega financiranja.

V skladu s sporazumom o financiranju za operacijo FI COVID-19 se mora SID banka na izbranem vzorcu prepričati, da:

- so izvedeni javni razpisi, javni pozivi ali druge oblike postopkov, ki so podlaga za sklepanje finančnih poslov, skladni s tem sporazumom, pravili EU in nacionalnimi pravili;
- končni prejemniki izpolnjujejo merila in pogoje javnih razpisov, javnih pozivov ali druge oblike postopkov, ki jih je izvedel SPS pri izvedbi javnega razpisa, in da so finančni posli skladni s tem sporazumom, pravili EU in nacionalnimi pravili;
- so obrazci, vloge ali drugi dokumenti, ki jih skupaj z dokazili predložijo končni prejemniki, vključno s poslovnimi načrti in, če je ustrezno, zaključnimi računi iz prejšnjih let, skladni z javnimi razpisi in javnimi pozivi ali drugimi oblikami postopkov;
- so bila izplačila na podlagi finančnih poslov pravilno izvedena;
- so provizije za upravljanje pravilno obračunane in izplačane;
- je podpora, zagotovljena s COVID mikrokrediti, na ravni SPS in končnih prejemnikov porabljena za predviden namen, skladen s tem sporazumom, pravili EU in nacionalnimi pravili;
- SPS upošteva pravila glede ločenega vodenja evidenc na ravni COVID mikrokredita¹¹¹;
- pri SPS obstaja evidenca doseganja kazalnikov iz priloge A.3 tega sporazuma;
- so na ravneh SPS in končnih prejemnikov upoštevana pravila o državni pomoči oziroma pravila o *de minimis* pomoči;
- je poraba sredstev EU, vplačana v finančni instrument na ravni SPS, nastala v obdobju upravičenosti;

¹¹⁰ V skladu z metodologijo za izdelavo ocene tveganj iz Priloge B.3 je vzorec sestavljen iz 2 delov, in sicer iz dela, ki temelji na oceni tveganja in mora obsegati vsaj 10 % števila končnih prejemnikov in hkrati vsaj 10 % vrednosti celotne izpostavljenosti finančnih posrednikov do končnih prejemnikov oziroma v primeru portfeljskih garancij 10 % finančnih poslov, kritih s portfeljsko garancijo, ter dela, ki temelji na naključnem izboru, ki se določi v primerih, ko se pri posameznem finančnem posredniku ugotovijo kršitve znotraj vzorca, ki temelji na oceni tveganj in pomeni povečanje vzorca z naključnim izborom dodatnih 5 % števila končnih prejemnikov.

¹¹¹ Za naslednje postavke: a) podpora EU in drugi prispevki, vplačani v finančni instrument; b) upravičeni izdatki; c) obresti ter drugi dobički in donosi iz naslova podpore EU, vplačani v finančni instrument, ter d) ponovna uporaba podpore EU, vplačana v finančni instrument (sredstva, ki se vrnejo izvajalcu finančnega instrumenta).

- je zagotovljena revizijska sled in hramba dokumentacije na ravni SPS in končnega prejemnika v skladu s tem sporazumom;
- SPS upošteva priporočila ministrstva in pristojnih organov iz naslova upravljalnih preverjanj in revizij;
- SPS spoštuje pravila o enakih možnostih in nediskriminaciji, zakonodajo s področja javnega naročanja, če je relevantno, zakonodajo s področja integritete in preprečevanja korupcije, zakonodajo s področja preprečevanja pranja denarja, boja proti terorizmu in davčnih utaj;
- pri SPS ni bilo ugotovljeno nekaj, kar bi lahko vodilo k sumu na goljufijo;
- na ravni končnih prejemnikov zaradi finančnega posla ni prišlo do dvojnega financiranja ter so bili spoštovani predpisi.

V skladu s sporazumom o financiranju za operacijo FI COVID-19 se je ministrstvo s SID banko dogovorilo, da bo SID banka preverjala izvrševanje prenesenih nalog v primeru prenosa preverjanja končnih prejemnikov na finančnega posrednika SID banko, izvedena preverjanja pa bodo dokumentirana.

Sistem nadzora končnih prejemnikov je SID banka določila s finančnima sporazumoma, kjer je v 15.1 členu določila, da mora SPS zagotoviti preverjanje izpolnjevanja nefinančnih obveznosti končnih prejemnikov iz naslova kreditnih pogodb, in sicer na vzorcu, pri čemer del vzorca v obsegu vsaj 15 % števila končnih prejemnikov in hkrati vsaj 15 % vrednosti celotne izpostavljenosti SPS do končnih prejemnikov določi glede na oceno tveganja, drugi del vzorca pa določi naključno za dodatnih 5 % števila končnih prejemnikov, če na prvotnem vzorcu ugotovi kršitve.

Skladno s finančnima sporazumoma je SPS SID banki kot upravljavcu sklada skladov COVID-19 zavezan oddajati mesečna in kvartalna poročila. Z mesečnimi poročili o sklenjenih finančnih poslih SID banka spremlja napredek pri posredovanju sredstev do končnih prejemnikov. Kvartalno poročanje se izvaja prek Aplikacije za poročanje finančnih posrednikov, v kateri so razvite tudi avtomatske vsebinske kontrole¹¹², ki preverjajo določene poročane podatke¹¹³ in SID banko v primeru ugotovljenih nepravilnosti opozorijo.

Skladno s sporazumom o financiranju za operacijo FI COVID-19 ima SID banka pravico do preverjanja porabe sredstev finančnega posrednika in nadomestila za upravljanje, in sicer:

- SID banka letno pripravi načrt izvajanja preverjanj namenske porabe (v nadaljevanju: načrt namenske porabe), ki ga potrdi ustrezen organ odločanja SID banke. Plan izvedbe pregledov je SID banka izdelala v skladu z Metodologijo za izdelavo ocen tveganj, ki je priloga sporazuma o financiranju za operacijo FI COVID-19 in Pravilnikom o preverjanju porabe sredstev Evropskih kohezijskih in strukturnih skladov¹¹⁴. SID banka nadzor namenske porabe izvaja s pomočjo pripravljenih in na ustreznih organih odločanja SID banke potrjenih kontrolnih listov. V okviru preverjanja namenske porabe SID banka preverja: spoštovanje splošnih zavez, zavez glede izvedbe javnega razpisa ter zavez glede vključitve določb v kreditno pogodbo, ki urejajo

¹¹² Te so opisane v dokumentu Struktura vhodnih poročil. Kontrole se izvajajo nad vsemi prejetimi kvartalnimi poročili.

¹¹³ Na primer preverba kohezijske regije končnega prejemnika, preverba višine kreditne pogodbe in podobno.

¹¹⁴ Št. 010-2/2020-81 z dne 24. 11. 2020.

obveznosti končnih prejemnikov, primernost kreditojemalca, vsebino kreditne mape končnega prejemnika, ustreznost in pravilnost izvedbe postopka preverjanja in poročanja o pomoči *de minimis* ter izplačevanje sredstev kredita na transakcijski račun končnega prejemnika. Na podlagi prejetih dokazil (računi in potrdila o plačilu) SID banka preveri, če so bila sredstva kredita porabljena namensko. Po izvedenem nadzoru namenske porabe SID banka ugotovitve in morebitne ukrepe ter priporočila zapiše v poročilo o izvedenem nadzoru namenske porabe. Z ugotovitvami in morebitnimi ukrepi se seznani organ odločanja SID banke. SID banka finančnega posrednika seznani z morebitnimi ukrepi.

- SID banka pred vsakim ZZIF izvede preveritev SPS, in sicer na lokaciji oziroma na podlagi pridobljenih informacij prek elektronskih sporočil. Preverjanje se izvaja s pomočjo pripravljenih in na ustreznih organih odločanja SID banke potrjenih kontrolnih listov. Preverjanja se izvajajo skladno s priložo A.18 Preverjanja prijavljene porabe pred izstavitvijo zahtevka k sporazumu o financiranju za operacijo FI COVID-19, in sicer SID banka preverja, če so bili pravilno izvedeni postopki javnega razpisa, če so bila izplačila do končnih prejemnikov pravilno izvršena (četrtno poročilo F02), da na ravni končnih prejemnikov ni prišlo do dvojnega financiranja; če so spoštovani določeni predpisi, pravila, če je spoštovana zakonodaja, da finančni posredniki spoštujejo pravila enakih možnosti in nediskriminacije ter zakonodajo, da so na ravni finančnih posrednikov spoštovana pravila državnih pomoči in podobne preveritve.
- SID banka letno preverja nadomestilo za upravljanje, ki si ga obračunajo finančni posredniki. Pri proviziji za upravljanje SID banka preveri pravilnost metodologije obračunavanja in preveri sam izračun ter merila, ki vplivajo na njeno višino. Provizijo za upravljanje SID banka preverja tudi mesečno, ob prejemu računovodskega poročila R01m, in četrtno ob prejemu računa za upravljavsko provizijo.

SID banka je do izplačila zadnjega ZZIF izvedla nadzor pri 182 kreditnih pogodbah oziroma 132 končnih prejemnikih, pri tem pa ni ugotovila nepravilnosti.

SID banka je bila v skladu s sporazumom o financiranju za operacijo FI COVID-19 pristojna za postopek izbire finančnih posrednikov, v katerem je morala preveriti zanesljivost in verodostojnost metodologije za opredelitev (izbiro) in oceno končnih prejemnikov. Finančni posrednik skladno s svojo prakso, izkušnjami, tehničnimi in kadrovskimi zmožnostmi in s primerno skrbnostjo samostojno presodi, pod kakšnimi pogoji bo omogočal financiranje končnih prejemnikov, da bo lahko dosegel zahtevane ravni posredovanja sredstev EKP skladno z zavezami, ki jih je dal SID banki kot upravljavcu sklada skladov COVID-19. Ker smo pri pripravi in izvedbi javnega razpisa ugotovili neučinkovitosti in nepravilnosti, ki jih opisujemo v točkah 2.3.2.2, 2.3.2.3, 2.3.2.6, 2.3.2.7, 2.3.4 in poglavju 3, ki bi lahko vplivale na doseganje ciljev operacije FI COVID-19, menimo, da bi bilo v prihodnje smiselno razmisliti o okrepitvi vloge SID banke pri presoji ustreznosti pogojev in meril javnega razpisa, določenih s strani finančnega posrednika, oziroma zagotavljanju njihove skladnosti s cilji operacije.

Ne glede na navedeno pa ocenjujemo, da je SID banka ravnala v skladu s pravnimi podlagami, ki so določene v prilogi A.1 sporazuma o financiranju za operacijo FI COVID-19.

2.2.3.2 Vzpostavitev službe notranje revizije

SID banka je v skladu z zahtevami sporazuma o financiranju za operacijo FI COVID-19 vzpostavila Oddelek za notranjo revizijo SID banke, ki je organiziran kot samostojna, neodvisna enota,

funkcionalno in organizacijsko ločena od ostalih organizacijskih enot SID banke in je neposredno odgovorna upravi SID banke¹¹⁵. Namen delovanja Oddelka za notranjo revizijo SID banke je podajati neodvisne in nepristranske ocene o učinkovitosti in kakovosti upravljanja tveganj, notranjih kontrol in ureditvi notranjega upravljanja. Oddelek za notranjo revizijo SID banke načrtuje svoje delovanje v strateškem načrtu, ki opredeljuje vsebino in področje dela notranje revizije za obdobje 2 let, ter v letnem načrtu.

2.2.3.3 Nadzor nad kontrolno in nadzorno strukturo pri finančnem posredniku

Preverili smo, ali je SID banka zagotovila, da je finančni posrednik oziroma SPS vzpostavil ukrepe in mehanizme za zagotovitev organizacijske, odločevalske, kontrolne in nadzorne strukture ter vzpostavitev notranjerevizijske službe finančnega posrednika.

SID banka je pri postopku izbora SPS kot finančnega posrednika upoštevala določbe delegirane uredbe Komisije (EU) št. 480/2014 glede meril za izbor izvajalcev. SPS je moral predložiti interne akte, ki urejajo sistem notranjega nadzora ter seznam sklicev na zakonodajo, ki jo upošteva pri vzpostavitvi uspešnega in učinkovitega sistema notranjega nadzora. SPS je prikazal potek poslovnih procesov in notranjega nadzora, kjer so del poslovanja kontroling, zunanja ter notranja revizija kot tudi interne in eksterne kontrole.

Kontrolno okolje SPS predstavlja celoto pravil, postopkov in struktur, ki zagotavlja pogoje za izvajanje notranjih kontrol. Področja kontrolnega okolja so:

- notranje kontrole – obsegajo upravljanje tveganja z vidika upravljanja, poročanja, revizij, usklajenosti s predpisi, informatike in kadrov;
- organizacija – zajema organizacijsko strukturo, razmejitve odgovornosti in linije poročanja ter organizacijo upravljanja tveganj;
- upravljanje – odločevalske strukture, kakovost in sestava organov vodenja, proces sprejemanja odločitev, proces strateškega upravljanja, kultura upravljanja tveganj in kakovost notranje revizije.

SID banka je v postopku izbora SPS kot finančnega posrednika na podlagi predloženih dokumentov in internih aktov preverila, ali je finančni posrednik vzpostavil ustrezne ukrepe in mehanizme za zagotovitev organizacijske, odločevalske, kontrolne in nadzorne strukture ter vzpostavitev notranjerevizijske službe finančnega posrednika.

2.2.3.4 Vračilo nenamensko porabljenih sredstev EKP na poseben podračun

Preverili smo, ali je SID banka v primeru nenamenske porabe sredstev EU podpore zagotovila, da so se sredstva vrnila na poseben podračun.

¹¹⁵ Razvidno iz Priloge 15 k vlogi za upravljavca sklada skladov COVID-19.

SID banka je sprejela Pravilnik o preverjanjih porabe sredstev evropskih kohezijskih in strukturnih skladov, v katerem je določila, da mora v primeru ugotovljene nenamenske porabe kredita¹¹⁶ pozvati finančnega posrednika, da najkasneje v roku 8 delovnih dni od ugotovljenih kršitev pozove končnega prejemnika k odpravi kršitev ter mu v pozivu določi rok za odpravo kršitev, ki ne sme biti krajši od 14 dni in ne daljši od 60 dni. V primeru, da končni prejemnik kršitve ne odpravi, SID banka zahteva izločitev kreditne pogodbe s končnim prejemnikom iz sredstev podpore EU.

SPS mora v skladu s 15.6 členom finančnih sporazumov končnemu prejemniku odpoklicati kredit ter zahtevati vračilo nenamenske porabljene pomoči. O odpoklicu kreditov ali odpovedi kreditnih pogodb SPS v skladu s priloženo 7.1 (specifikacija vsebine poročanja F01 MSP) finančnih sporazumov poroča četrtletno v poročilu F01¹¹⁷.

SPS prav tako SID banki polletno posreduje Poročilo o odpovedanih pogodbah, kjer navede konkretne razloge odpovedi kreditne pogodbe, vključno s fazo izterjave in oceno izgube.

Do 31. 12. 2021 SID banka ni ugotovila nenamenske porabe sredstev.

2.2.4 Pogodbena kazen za primer kršitve finančnih sporazumov

SID banka v skladu s finančnima sporazumoma SPS zaračuna pogodbeno kazen v primeru kršitve finančnih sporazumov, in sicer v primeru, ko SPS ni zagotovil drugih (lastnih) sredstev (finančni vzvod) oziroma če jih ne bi zagotovil v dogovorjeni višini oziroma če SPS z izvedbo javnega razpisa ne bi dosegel zastavljenih ciljev.

V skladu s finančnima sporazumoma je izpolnitev zaveze glede finančnega vzvoda iz člena 5.4 zahtevana na dan 31. 12. 2023. Pogodbena kazen znaša 0,2 % od razlike med dejansko realizirano višino lastnih sredstev in zahtevano višino, ki znaša najmanj 60 % sredstev EKP, zmanjšanih za nadomestilo za upravljanje.

SPS je do 30. 9. 2021, ko so bila z javnim razpisom razdeljena vsa zagotovljena sredstva, že zagotovil druga (lastna) sredstva v višini, dogovorjeni s finančnima sporazumoma.

Doseganje ciljnega kazalnika je določeno v 5.5 členu finančnih sporazumov, kjer je določeno, da mora SPS z javnim razpisom zagotoviti, da je z vsakim 0,625 milijona EUR sredstev EKP v povprečju podprtih vsaj 20 končnih prejemnikov. Doseganje kazalnika se ugotavlja na dan 31. 12. 2023. V primeru nedoseganja kazalnika je določena pogodbena kazen v višini 0,05 % dodeljenih sredstev EKP, pomnoženo z deležem nedoseganja vrednosti kazalnika.

¹¹⁶ Sredstva kredita niso bila porabljena za predviden namen, kot je bil določen s kreditno pogodbo.

¹¹⁷ Podatki na ravni kreditnih pogodb obsegajo podatke o odpoklicu kredita ali odpovedi kreditne pogodbe, višini odpoklicane glavnice kredita, izrednih prihodkih iz naslova zahteve po vračilu nezakonite ali zlorabljene državne pomoči.

Z javnim razpisom je bilo razdeljenih 55.035.961 EUR sredstev, kar pomeni, da bi SPS za izpolnitev ciljnega kazalnika moral razdeliti sredstva vsaj 1.762 končnim prejemnikom¹¹⁸, dejansko pa je sredstva razdelil 2.241 končnim prejemnikom, kar pomeni, da je bil ciljni kazalnik dosežen.

2.2.5 Poročanje o realizaciji COVID mikrokreditov

Preverili smo, ali je SID banka ustrezno poročala ministrstvu o realizaciji javnega razpisa. Ustreznost poročanja smo presojali glede na določila sporazuma o financiranju za operacijo FI COVID-19, ki določajo mesečno, četrtno in letno poročanje ministrstvu o stanju kazalnikov poslovanja končnih prejemnikov v preteklem letu ter o likvidnem portfelju sklada skladov za vsako četrtnje. Sporazum o financiranju za operacijo FI COVID-19 zahteva tudi predložitev Poročila o zaključku operacije, Poročila o stanju kazalnikov poslovanja končnih prejemnikov, Poročila za razknjiževanje za Ministrstvo za finance ter druga ad hoc poročila. Preverjali smo, ali je SID banka predložila vsa zahtevana poročila ter ali jih je predložila v predpisanem roku.

SID banka je predložila vsa zahtevana poročila, z izjemo Poročila o zaključku operacije, ki ga bo SID banka pripravila ob zaključku operacije. Poročila so vsebovala vse informacije, ki so bile zahtevane s sporazumom o financiranju za operacijo FI COVID-19. Prav tako so bila vsa poročila predložena v predpisanih rokih.

2.2.6 Povzetek o učinkovitosti SID banke pri porabi sredstev EU podpore

SID banka je bila pri porabi sredstev EU podpore učinkovita, ker je v okviru načrtovanja porabe sredstev EU podpore ministrstvu pravočasno posredovala poslovna načrta za leti 2020 in 2021 (točka 2.2.1), pri izvedbi finančnih instrumentov vzpostavila ustrezno strukturo sklada skladov COVID-19 (točka 2.2.2.1), zagotovila, da je SPS prispeval dodatna lastna sredstva za naložbo v korist končnih prejemnikov (točka 2.2.2.2), finančnega posrednika v skladu s sporazumom o financiranju za operacijo FI COVID-19 izbrala z javnim razpisom (točka 2.2.2.3) ter z njim sklenila finančna sporazuma, ki sta bila skladna s sporazumom o financiranju za operacijo FI COVID-19 (točka 2.2.2.4) in ZZIF vložila v predvidenih rokih ter s tem zagotovila pravočasno črpanje sredstev EU podpore (točka 2.2.2.5). Nadalje je SID banka vzpostavila ustrezen sistem preverjanja finančnega posrednika in končnih prejemnikov ter ravnala v skladu s pravnimi podlagami, ki so bile določene v sporazumu o financiranju za operacijo FI COVID-19 (točka 2.2.3.1). SID banka je v skladu z zahtevami sporazuma o financiranju za operacijo FI COVID-19 vzpostavila Oddelek za notranjo revizijo SID banke ter zagotovila, da je finančni posrednik vzpostavil ukrepe in mehanizme za zagotovitev organizacijske, odločevalske, kontrolne in nadzorne strukture ter notranjo revizijsko službo (točki 2.2.3.2 in 2.2.3.3). Prav tako je določila postopek vračila nenamenske porabe sredstev EU podpore ter določila pogodbeno kazen za primer kršitve finančnih sporazumov. V obdobju, na katero se nanaša revizija, SID banka ni ugotovila nenamenske rabe sredstev, prav tako v obdobju, na katero se nanaša revizija, ni prišlo do kršitve finančnih sporazumov (točki 2.2.3.4 in 2.2.4). SID banka je ministrstvu ustrezno poročala, saj je v skladu z določili sporazuma o financiranju za operacijo FI COVID-19 pravočasno

¹¹⁸ $(55.035.961 \text{ EUR} / 625.000 \text{ EUR}) * 20 \text{ končnih prejemnikov} = 1.761,15$ oziroma 1762 končnih prejemnikov.

predložila vsa zahtevana poročila (točka 2.2.5). Ker pa smo pri pripravi in izvedbi javnega razpisa ugotovili neučinkovitosti in nepravilnosti, ki bi lahko pomembno vplivale na doseganje ciljev operacije FI COVID-19, menimo, da bi bilo v prihodnje smiselno razmisliti o okrepitvi vloge SID banke pri presoji ustreznosti pogojev in meril javnega razpisa, določenih s strani finančnega posrednika, oziroma zagotavljanju njihove skladnosti s cilji operacije (točka 2.2.3.1).

2.3 Učinkovitost SPS pri porabi sredstev EU podpore za COVID mikrokredite

Učinkovitost SPS pri porabi sredstev EU podpore za COVID mikrokredite smo ocenjevali na podlagi odgovorov na zastavljena podvprašanja: ali je SPS ustrezno črpal sredstva EKP, ali je izvedel javni razpis v skladu s finančnima sporazumoma in začasnim okvirom, ali je izvajal ustrezen nadzor nad namenskostjo porabe sredstev, ali je dosegel z javnim razpisom zastavljene cilje ter ali je o izvedbi javnega razpisa in porabi sredstev EKP poročal v skladu s finančnima sporazumoma.

2.3.1 Črpanje sredstev EKP

Ustreznost črpanja sredstev EU podpore smo presojali glede na to, ali je SPS s SID banko sklenil finančna sporazuma ter v skladu s finančnima sporazumoma predložil veljavne ZZIF.

SPS je s SID banko 8. 10. 2020 podpisal finančna sporazuma, in sicer ločeno finančni sporazum za kohezijsko regijo Zahodna Slovenija in finančni sporazum za kohezijsko regijo Vzhodna Slovenija. SPS je SID banki pred izplačilom vsake tranše predložil ZZIF. Vsi ZZIF so bili skladni s finančnima sporazumoma.

2.3.2 Izvedba javnega razpisa

SPS je javni razpis izvedel v skladu s finančnima sporazumoma, če sta javni razpis in razpisna dokumentacija usklajena s posebnimi pogoji finančnega instrumenta EKP Mikroposojila za MSP, ki so sestavni del finančnih sporazumov, če je v razpisni dokumentaciji jasno določil splošne in osnovne pogoje kandidiranja, določil merila za izbor končnih upravičencev, ki so jasna, merljiva, preverljiva ob oddaji vloge ter povezana s cilji javnega razpisa oziroma cilji začasnega okvira, končnim uporabnikom druga lastna sredstva posredoval v dogovorjeni višini, v razpisni dokumentaciji opredelil upravičene stroške, sredstva EKP končnim uporabnikom nakazal v tranšah, v rokih in višini, kot jih določata finančna sporazuma, in o odobreni pomoči *de minimis* oziroma državni pomoči poročal SID banki oziroma ministrstvu v predpisanih rokih.

2.3.2.1 Usklajenost javnega razpisa in razpisne dokumentacije s posebnimi pogoji finančnega instrumenta EKP Mikroposojila za MSP, ki so določeni v finančnih sporazumih

SPS je javni razpis objavil v Uradnem listu RS 9. 10. 2020¹¹⁹, to je dan po podpisu finančnih sporazumov. Na spletni strani SPS je bila poleg objave javnega razpisa objavljena tudi razpisna dokumentacija, zahtevki za črpanje kredita, vloga P7-2 2020 ter druga dokumentacija, ki je potrebna za izvedbo javnega razpisa. Javni razpis in razpisna dokumentacija, ki ju je pripravil SPS, sta usklajena s posebnimi pogoji, ki so priloga 3 finančnih sporazumov. Javni razpis in razpisna dokumentacija vsebujeta vse določbe iz posebnih pogojev glede primernosti kreditotjemalcev, namenskosti kredita, državnih oziroma *de minimis* pomoči, poročanja in obveznih sestavin kreditnih pogojev.

2.3.2.2 Določitev splošnih in osnovnih pogojev kandidiranja na javnem razpisu

SPS je v razpisni dokumentaciji določil splošne pogoje kandidiranja ter osnovne pogoje kandidiranja. Splošni pogoji izhajajo iz posebnih pogojev, ki so sestavni del finančnih sporazumov.

Ocenjujemo, da tako splošni kot tudi osnovni pogoji kandidiranja niso dovolj jasni, razumljivi in objektivno preverljivi v času oddaje vloge ter nedvoumno povezani s cilji javnega razpisa.

Tako na primer ni jasno določen splošni pogoj kandidiranja, da lahko kandidirajo le podjetja s statusom MSP, na poslovanje katerih je vplival izbruh nalezljive koronavirusne bolezni 2019. V skladu z v točki 6 javnega razpisa določeno vsebino vloge je moral potencialni kreditotjemalec predložiti dokazila glede vpliva izbruha nalezljive koronavirusne bolezni 2019 na poslovanje podjetja v obdobju od februarja 2020 do oddaje vloge na SPS. Kot primer dokazila javni razpis navaja padec čistih prihodkov od prodaje, odpovedana naročila kupcev, zamude, izpade ali prekinitve dobav s strani dobaviteljev, padec obsega proizvodnje ali opravljanja storitev zaradi zmanjšane prisotnosti zaposlenih na delovnem mestu, zaprtje proizvodnih ali poslovno-prodajnih obratov oziroma opravljanje dejavnosti, za katero je bilo z vladnim ali občinskim odlokom določeno, da se prodaja storitve oziroma blaga zaradi epidemije začasno prepove. SPS v javnem razpisu ni kvantificiral vpliva izbruha nalezljive koronavirusne bolezni 2019 na poslovanje podjetja. Tako ni razvidno, ali na primer padec čistih prihodkov od prodaje za 1 EUR, odpoved naročila manjšega kupca, krajša zamuda, krajša prekinitve ali izpad dobave s strani manjšega dobavitelja predstavljajo takšen vpliv na poslovanje podjetja, da je ta upravičen do prejema pomoči v obliki ugodnega mikrokredita. Prav tako poslabšanja navedenih dejavnikov brez dodatnih dokazil glede vpliva nalezljive koronavirusne bolezni 2019 ni mogoče ločiti od razlogov za poslabšanje poslovanja v običajnih razmerah oziroma jih v celoti pripisati vplivu nalezljive koronavirusne bolezni 2019, saj se podjetja tudi v običajnih razmerah lahko soočajo z odpovedmi naročil, padcem čistih prihodkov in podobno.

Eden od splošnih pogojev kandidiranja je, da je financiranje z zaprošenim kreditom ekonomsko upravičeno, eden od osnovnih pogojev pa, da se poraba kreditnih sredstev zagotovi za krepitev podjetniške aktivnosti. Ekonomsko upravičeno financiranje v skladu z razpisno dokumentacijo pomeni nastanek upravičenih stroškov za neposredne potrebe poslovnih procesov kreditotjemalca in spodbujanje podjetniške aktivnosti. Podjetniška aktivnost pa se v skladu z določbami razpisne

¹¹⁹ Uradni list RS, št. 139/20.

dokumentacije običajno kaže na podlagi primerjave načrtovanih podatkov z doseženimi podatki, in sicer kot povečanje prihodkov, števila zaposlenih, dobička, dodane vrednosti na zaposlenega, v tehnološki inovativnosti, kot razvoj ali uvedba novih proizvodov in storitev ali njihovo izboljšanje. Podjetniška aktivnost z razpisom ni kvantificirana, dokazovanje pa temelji zgolj na ocenah oziroma predvidevanjih, ki zaradi prihajajoče ekonomske krize kot posledica epidemije covid-19 na gospodarstvo po naši oceni niso zanesljive, predvsem pa niso preverljive v času oddaje vloge prijavitelja. Tudi pri teh 2 pogojih ni jasno, ali se za podjetje kot krepitev podjetniške aktivnosti šteje tudi, če se prihodki podjetja, dobiček ali dodana vrednost na zaposlenega glede na predhodno leto poveča za nepomemben znesek.

Med osnovnimi pogoji za kandidiranje na javnem razpisu sta bila določena 2 pogoja ("predvideno poslovanje z dobičkom v obdobju od leta 2021 do 2024" in "realno načrtovan pozitivni denarni tok v obdobju od leta 2021 do 2024"), ki tudi nista bila preverljiva v času ocenjevanja vlog, saj temeljita na finančnih projekcijah poslovanja, katerih realizacijo je možno preveriti v prihodnosti, šele v času odplačevanja kreditov. Ocenjujemo, da komisija za dodelitev sredstev na podlagi tako določenih pogojev vlog prijaviteljev in dokazil k vlogam ni mogla objektivno presoјati, saj ni mogla preveriti realnosti navedb prijaviteljev. Prav tako navedena pogoja za kandidiranje ne zagotavljata, da bi bila na javnem razpisu lahko uspešna vsa podjetja, na poslovanje katerih je vplival izbruh nalezljive koronavirusne bolezni 2019 (tudi tista, ki so v vlogi predstavila načrtovano poslabšanje poslovanja zaradi epidemije) in niso sodila med izjeme, ki jih javni razpis izključuje (podjetja v težavah, določene dejavnosti).

Ocenjujemo, da splošni in osnovni pogoji kandidiranja na javnem razpisu niso v celoti usklajeni s primarnim ciljem iz začasnega okvira. V začasnem okviru je bilo določeno, da bo državam članicam omogočeno, da podprejo podjetja, ki se soočajo s težavami ob izbruhu nalezljive koronavirusne bolezni 2019, pri tem pa ohranjajo celovitost notranjega trga Evropske unije in zagotavljajo enake konkurenčne pogoje. Cilj začasnega okvira je tako hitra pomoč MSP, katerih poslovanje je prizadela nalezljiva koronavirusna bolezen 2019, pri čemer pa podjetja ne smejo biti določena kot podjetja v težavah. Prav tako je SVRK v odločitvi o podpori odobrila, da se finančni instrumenti za MSP uporabijo za omilitev posledic ekonomske krize zaradi epidemije covid-19, ohranitev delovanja MSP, spodbujanje nastajanja in delovanja MSP, predvsem zagonskih podjetij, in za povečanje dodane vrednosti MSP. Ocenjujemo, da je iz tako opredeljenega cilja začasnega okvira in določitve namena finančnih instrumentov v odločitvi o podpori mogoče razbrati, da je bil namen državne pomoči, da podjetja z državno pomočjo primarno omilijo negativen vpliv epidemije covid-19 na njihovo poslovanje ter ohranijo delovanje podjetja tudi v izrednih razmerah. Zato ocenjujemo, da pogoji, ki so usmerjeni v spodbujanje podjetniške aktivnosti in rasti podjetja (na primer povečanje prihodkov, števila zaposlenih, dobička in dodane vrednosti na zaposlenega) niso v celoti usklajeni s cilji operacije FI COVID-19.

Priporočilo SPS

SPS priporočamo, naj pri pripravi prihodnjih javnih razpisov prouči, ali je določeno zahtevo smiselno uvrstiti med pogoje ali med pogodbene zaveze.

Z Uredbo (EU) št. 2020/558 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2020 o spremembi uredb (EU) št. 1301/2013 in (EU) št. 1303/2013 glede posebnih ukrepov za zagotovitev izredne prožnosti pri uporabi evropskih strukturnih in investicijskih skladov v odziv na izbruh COVID-19¹²⁰ (v nadaljevanju: uredba (EU) št. 2020/558) je bilo določeno, da za zmanjšanje upravnih bremen in zamud pri izvajanju, kadar so potrebne spremembe finančnih instrumentov za zagotovitev učinkovitega odziva na javnozdravstveno krizo, za preostanek programskega obdobja ne bi smela biti več potrebna revizija in posodabljanje predhodnih ocen in posodobljeni poslovni načrti ali enakovredni dokumenti kot spremni dokumenti, ki dokazujejo, da je bila zagotovljena podpora uporabljena za predvideni namen. Kadar finančni instrumenti zagotavljajo podporo MSP v obliki obratnega kapitala, se kot spremni dokumenti ne zahtevajo novi ali posodobljeni poslovni načrti ali enakovredni dokumenti in dokazi, s katerimi bi se preverjalo, ali je bila podpora, zagotovljena prek finančnih instrumentov, uporabljena za predvideni namen. Navedeno pomeni, da so bili sprejeti posebni pogoji za čas epidemije covida-19, na podlagi katerih od kreditojemalcev ne bi bilo treba zahtevati poslovnih načrtov. Evropska komisija je 3. 6. 2020, torej še pred izvedbo javnega razpisa, ki je bil objavljen 9. 10. 2020, sprejela Usmeritve in pojasnila Evropske komisije v povezavi z ukrepi vezanimi na izvajanje evropske kohezijske politike v okviru iniciative "Coronavirus Response Investment Initiative", v katerih je natančneje pojasnila posebne pogoje, ki jih določa uredba (EU) št. 2020/558.

Ocenjujemo, da bi z upoštevanjem posebnih pogojev, ki jih je sprejela Evropska komisija za čas epidemije covida-19, SPS lahko bistveno poenostavil pripravo in izvedbo javnega razpisa.

2.3.2.3 Določitev meril za izbor končnih upravičencev

V razpisni dokumentaciji je SPS v III. poglavju navedel merila za izbor, jih kvantificiral ter podal obrazložitev, na kakšne načine se izračunajo njihove vrednosti. Merila, ki jih je SPS uporabil za izbor kreditojemalcev, so sledeča:

- število zaposlenih,
- bonitetna ocena vlagatelja po modelu S.BON AJPES,
- lastna sredstva v primeru naložbe v osnovna sredstva,
- finančni kazalniki: delež kapitala v obveznostih do virov sredstev, delež kredita v čistih prihodkih od prodaje, finančna sposobnost prijavitelja glede poplačila kredita, zmožnost pokritja finančnih obveznosti iz denarnega toka poslovanja – EBITDA.

Merila za izbor končnih upravičencev ocenjujemo kot jasna in merljiva, z izjemo finančnega kazalnika "delež mikrokredita v čistih prihodkih od prodaje", kjer se pri izračunu upošteva podatek o najetem mikrokreditu, pri čemer pa ni jasno navedeno, v kakšni višini se upošteva kredit, če je prijavitelj podal 2, 3 ali 4 vloge za najem mikrokredita. Komisija za dodelitev sredstev je pri izračunu finančnega kazalnika v takšnem primeru štela, kot da bi prijavitelji najeli zgolj 1 mikrokredit.

Merila za izbor, ki jih je v razpisni dokumentaciji in javnem razpisu določil SPS, so povezana s cilji javnega razpisa, vendar pa cilji javnega razpisa niso usklajeni s cilji, ki izhajajo iz začasnega okvira.

¹²⁰ UL L št. 130 z dne 24. 4. 2020; str. 1.

SPS je v razpisni dokumentaciji merila oblikoval na način, da imajo prijavitelji, ki v letu 2019 izkazujejo boljše finančno stanje, večje možnosti, da se jim na podlagi izvedenega javnega razpisa odobrijo COVID mikrokrediti, ne glede na to, v kakšni meri je na njihovo poslovanje vplival izbruh nalezljive koronavirusne bolezni 2019. SPS je največjo težo določil merilu "Bonitetna ocena vlagatelja po modelu S.BON APJES", na podlagi katerega so prijavitelji, ki so v skladu z Metodologijo za določanje bonitetnih ocen gospodarskih družb (podjetij, zadrug in zavodov) ter samostojnih podjetnikov (S.BON APJES model)¹²¹ v letu 2019 prejeli bonitetno oceno SB 1 do SB 4¹²², pridobili največje možno število točk, in sicer 50 od skupno 100 točk, s tem pa prednost pri odobritvi mikrokredita pred prijavitelji, ki so prejeli slabšo bonitetno oceno. Menimo tudi, da bi moral SPS pri merilu bonitetna ocena vlagatelja po modelu S.BON APJES za primere, ko bi posamezni prijavitelji izkazovali bonitetno oceno, ki nakazuje na nizko oziroma zelo nizko zmožnost za poravnavanje obveznosti, z javnim razpisom določiti kot izločitveni pogoj.

SPS je kot merilo določil tudi število zaposlenih, pri čemer so prijavitelji, ki so v obdobju od 31. 12. 2019 do 31. 12. 2022 v vlogi načrtovali povečanje števila zaposlenih, prejeli večje število točk od prijaviteljev, ki so z najemom COVID mikrokredita skušali zgolj ohraniti delovna mesta oziroma ki so v prihodnosti celo načrtovali zmanjšanje števila zaposlenih. Komisija za dodelitev sredstev je pri dodeljevanju točk za navedeno merilo za predvideno število zaposlenih na dan 31. 12. 2022 upoštevala navedbe iz finančnih načrtov prijaviteljev. Ocenjujemo, da uporaba meril, ki podpirajo krepitev podjetniške aktivnosti, ni ustrezna in realna v razmerah, ko se prijavitelji nepričakovano soočajo z nepredvidljivimi negativnimi posledicami epidemije covid-19, in posledično ne sledi ciljem začasnega okvira. Prav tako gre za merilo, ki ga ob prijavi ni bilo možno ustrezno preveriti, saj je temeljilo zgolj na predloženih finančnih projekcijah poslovanja prijaviteljev.

SPS je kot eno izmed meril določil tudi finančni kazalnik prosti kreditni limit, ki prikazuje sposobnost prijaviteljev glede poplačila kreditov. Finančni kazalnik prosti kreditni limit je bil z javnim razpisom določen kot merilo, ki je predstavljalo 10 od 100 možnih točk. V nekaj primerih smo ugotovili, da posamezni prijavitelji izkazujejo finančno sposobnost, za katero je malo verjetno, da omogoča poplačilo kredita. Pri ocenjevanju navedenega merila so sicer prejeli 0 točk, vendar so ne glede na to zaradi majhnega vpliva navedenega merila na celotno oceno vsi dosegli mejni prag za financiranje, to je 50 od skupno 100 možnih točk. Ocenjujemo, da bi moral SPS finančni kazalnik prosti kreditni limit za primere, ko je posamezni prijavitelj izkazoval finančno sposobnost, iz katere je izhajala verjetnost, da kredit ne bo odplačan, določiti z javnim razpisom kot izločitveni pogoj.

¹²¹ [URL: <https://www.ajpes.si/Doc/Bonitete/S.BON/Povzetek%20metodologije.pdf>], julij 2022.

¹²² Bonitetna ocena prikazuje zmožnost gospodarske družbe za poravnavanje obveznosti, pri čemer bonitetna ocena SB 1 pomeni, da ima podjetje najvišjo zmožnost poravnavanja svojih obveznosti, ocena SB 4 pa, da ima podjetje še vedno visoko oceno zmožnosti poravnavanja svojih obveznosti.

Priporočilo SPS

SPS priporočamo, naj pri prihodnjih javnih razpisih določi samo takšna merila za izbor projektov, ki bodo povezana s cilji in bodo objektivno merljiva ter jih bo ob prijavah na javne razpise lahko nedvoumno preveril.

SPS priporočamo, naj v prihodnje, kadar bo v javni razpis želel vključiti bonitetno oceno oziroma prosti kreditni limit, ki nakazuje na nizko oziroma zelo nizko zmožnost za poravnavanje obveznosti, navedeno z javnim razpisom določi kot izločitveni pogoj in ne kot merilo.

2.3.2.4 Zagotavljanje finančnega vzvoda

V skladu s finančnima sporazumoma je moral SPS za izvedbo javnega razpisa zagotoviti druga lastna sredstva, po cenah, ki jih je navedel v vlogi za izbor finančnega posrednika. SPS se je s finančnima sporazumoma zavezal, da bo končnim prejemnikom posredoval druga lastna sredstva v višini najmanj 60 % sredstev EKP, zmanjšanih za nadomestilo za upravljanje¹²³ (finančni vzvod).

Evropska komisija je za navedeni javni razpis zagotovila 37.288.000 EUR. SPS je za izvedbo javnega razpisa zagotovil 21.235.961 EUR, s čimer je zadostil pogoju glede zagotovitve lastnih sredstev končnim uporabnikom.

2.3.2.5 Opredelitev upravičenih stroškov v razpisni dokumentaciji

SPS je v razpisni dokumentaciji v 5. točki II. poglavja opredelil upravičene stroške, in sicer:

- naložbe v opredmetena osnovna sredstva (nakup nove opreme),
- naložbe v neopredmetena osnovna sredstva (nakup patentiranih pravic, licenc),
- stroške materiala in trgovskega blaga,
- stroške storitev,
- stroške dela (neto plača, dohodnina, prispevki iz in na plačo oziroma za samostojne podjetnike prispevki za socialno varnost, povračilo stroškov prevoza na delo in z dela, stroški prehrane med delom),
- zaračunan pripadajoči DDV na preostale upravičene stroške.

SPS je v razpisni dokumentaciji opredelil tudi stroške, ki ne sodijo med upravičene stroške.

Prijavitelj mora v vlogi, ki je sestavni del razpisne dokumentacije, opredeliti obdobje nastanka upravičenih stroškov projekta. Prijavitelj mora navesti datum začetka nastanka upravičenih stroškov projekta, ki se lahko začne največ 6 mesecev pred oddajo vloge, ter datum zaključka nastanka upravičenih stroškov projekta, ki se lahko zaključi največ 18 mesecev po odobritvi financiranja.

¹²³ Upravljavska provizija, do katere je SPS upravičen v skladu z 11. členom finančnih sporazumov je določena v višini največ 0,5 % črpanih sredstev EKP letno. Upravljavska provizija je bila predvidena v znesku 1.894.732 EUR. Podatki o višini predvidene upravljavske provizije so prikazani v Tabeli 1.

Vloga od prijavitelja zahteva določitev datuma zaključka projekta, ki mora biti usklajen z odločitvijo o odobritvi financiranja, ki pa prijavitelju v času oddaje vloge še ni poznan. Ocenjujemo, da je takšna zahteva v vlogi neprimerna.

Prav tako so morali prijavitelji v vlogi izkazati načrtovano specifikacijo upravičenih stroškov projekta. Ocenjujemo, da glede na cilj javnega razpisa od prijaviteljev ni smiselno zahtevati, da ob oddaji vloge opredelijo natančno strukturo upravičenih stroškov, s katerimi bodo v primeru odobritve financiranja v obdobju do 18 mesecev po odobritvi financiranja blažili negativne vplive epidemije covid-19 na poslovanje, saj ta opredelitev na odločitev o odobritvi financiranja vsebinsko nima vpliva, povzroča pa administrativno obremenitev tako za prijavitelja kot za SPS ob pregledu vlog. V vlogi predstavljena struktura upravičenih stroškov je v nadaljevanju služila kot podlaga za preverjanje upravičenosti dejansko nastalih stroškov. Poleg tega so bili z uredbo (EU) št. 2020/558 določeni posebni pogoji za čas epidemije covid-19, na podlagi katerih od kreditojemalcev ne bi bilo treba zahtevati dokazovanja namenskosti porabe kreditov s predložitvijo obračunske dokumentacije, kar bi po našem mnenju lahko bistveno poenostavilo pripravo in izvedbo javnega razpisa.

2.3.2.6 Zagotovitev sredstev za nakazila končnim uporabnikom

SPS se je s SID banko 26. 2. 2021 s sklenitvijo dodatka št. 1 k finančnima sporazumoma dogovoril o spremembi dinamike izplačil tranš. Glede na sklenjen dogovor sta se v primerjavi s prvotnima finančnima sporazumoma povišala druga in tretja tranša, zadnja tranša pa se je temu ustrezno znižala. Na 1. prijavnem roku, to je 16. 10. 2020, je bilo izkazano veliko povpraševanje, saj je vlogo vložilo kar 1.123 prijaviteljev, na 2. prijavni rok, to je 23. 10. 2020, pa je vlogo vložilo 756 prijaviteljev. SPS je sredstva EKP v celoti razdelil v 5 prijavnih rokih (predvidenih je bilo 11 prijavnih rokov).

V javnem razpisu je določeno, da bo SPS najkasneje v roku 45 dni od roka za odpiranje vlog posredoval prijaviteljem sklep o odobritvi oziroma neodobritvi mikrokredita¹²⁴. V primeru, da je oddanih vlog več kot 250, se rok obravnave sorazmerno podaljša. Odpiranje vlog se v skladu z javnim razpisom izvede v roku 3 delovnih dni od roka za oddajo vloge¹²⁵.

Na vzorcu odobrenih mikrokreditov smo preverili, ali je SPS sklepe o odobritvi oziroma neodobritvi mikrokredita izdal v skladu z javnim razpisom, ter ugotovili, da je SPS sklepe o odobritvi mikrokreditov za vloge, ki so prispele na 1. prijavni rok izdal pravočasno, medtem ko je sklepe o odobritvi mikrokreditov za vloge, ki so prispele na prijavni rok:

- dne 23. 10. 2020, v več primerih izdal 5. 5. 2021, to je s 53-dnevno zamudo¹²⁶;
- dne 30. 10. 2020, izdal 5. 5. 2021, to je s 120-dnevno zamudo;
- dne 6. 11. 2020, izdal 5. 5. 2021, to je s 128-dnevno zamudo, in
- dne 5. 1. 2021, izdal 6. 5. 2021, to je s 30-dnevno zamudo.

¹²⁴ Prvi odstavek 11. točke II. poglavja javnega razpisa.

¹²⁵ 9. točka II. poglavja javnega razpisa.

¹²⁶ Pri izračunu zamude smo upoštevali število oddanih vlog na posameznem prijavnem roku.

Pojasnilo SPS

SPS pojasnjuje, da so bili prvi sklepi izdani 14 dni po odpiranju, vsi naslednji sklepi pa so bili izdani na podlagi razpoložljivih finančnih virov iz planiranih tranš iz finančnih sporazumov.

SPS je sredstva, ki jih je v 4 tranšah v skladu s finančnima sporazumoma že prejel od SID banke oziroma bi jih prejel v ustreznem času, takoj posredoval MSP. Dinamika priliva sredstev od SID banke na račun SPS je bila določena v sklenjenih finančnih sporazumih, vendar se je SPS zaradi velikega povpraševanja in prejetih vlog uspel s SID banko dogovoriti za spremembe tranš. SPS, SID banka in ministrstvo so si v največji meri prizadevali, da bi bila dinamika črpanja sredstev in nakazil končnim prejemnikom čim krajša. SPS je podjetjem omogočil prejem sredstev v čim krajšem času tudi s tem, ko je odstopo od odobritev upošteval pri novih/dodatnih odobritvah.

V primeru več objavljenih javnih razpisov bi MSP sredstva dobili kasneje. Poleg tega bi MSP nastali dodatni stroški s pripravo več vlog, kajti velik delež MSP zaradi premalo sredstev ne bi dobil pozitivnega sklepa in bi se moral ponovno prijaviti na razpis.

Mikrokrediti so bili v vseh primerih končnim prejemnikom nakazani v znesku odobrenega kredita. Ocenjujemo, da je SPS z izvedbo javnega razpisa v nepredvidenih okoliščinah, povezanih z epidemijo covid-19, in razmerah, ko ni mogel vplivati na dinamiko črpanja evropskih sredstev, kljub zamudam pri izdaji sklepov (povezava s točko 2.3.4) dosegel cilj hitrega dostopa MSP do ugodnega financiranja. Krediti so bili tako zadnjim končnim prejemnikom odobreni 6. 5. 2021. SPS je odobril COVID mikrokredite 1.325 pravnim osebam za financiranje 2.241 različnih projektov oziroma poslovnih procesov v skupnem znesku 55.035.961 EUR, kar predstavlja 97,2 % razpoložljivih sredstev, dejansko pa je bilo črpanih kreditov s strani MSP v skupnem znesku 54.122.461 EUR (2.201 kredit).

2.3.2.7 Poročanje o državni oziroma de minimis pomoči

V četrtem odstavku 9. člena finančnih sporazumov je določeno, da mora SPS o odobreni pomoči *de minimis* poročati ministrstvu v roku 15 dni od odobritve sredstev EKP oziroma v primeru državne pomoči za mikrokredite na podlagi začasnega okvira in na njegovi podlagi priglašene sheme pomoči poročati SID banki v roku 12 dni od odobritve sredstev. Evropska komisija je 1. 2. 2021 sprejela Peto spremembo začasnega okvira in spremembo Priloge k Sporočilu Komisije državam članicam o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije za kratkoročno zavarovanje izvoznih kreditov¹²⁷, s katero je podaljšala začasni okvir za državno pomoč do 31. 12. 2021 in povišala zgornjo mejo državne pomoči na 1.800.000 EUR na podjetje.

Zaradi navedene spremembe začasnega okvira so kreditojemalci z odobritvami COVID mikrokreditov na podlagi javnega razpisa v celotnem obdobju javnega razpisa prejeli zgolj državno pomoč za mikrokredite na podlagi začasnega okvira in na njegovi podlagi priglašene sheme pomoči, o njeni dodelitvi pa je SPS poročal SID banki, vendar ne v vseh primerih v roku, ki ga določata finančna sporazuma. S finančnima sporazumoma je za poročanje določen 12-dnevni rok od odobritve sredstev EKP.

¹²⁷ UL C št. 34 z dne 1. 2. 2021; str. 6.

SPS je v posameznih primerih SID banki o odobreni državni pomoči poročal 14. do 25. dan od odobritve COVID mikrokredita¹²⁸.

Pojasnilo SPS

Nekaj dneva zamuda pri poročanju je posledica izredno povečanega obsega dela SPS v času epidemije covid-19, kar pa ni vplivalo na odločanje drugih institucij.

2.3.3 Izvajanje nadzora nad končnimi uporabniki

SPS je pri izvajanju nadzora nad končnimi uporabniki učinkovit, če je vzpostavil pogodbeni mehanizem za prekinitev oziroma odpoved kreditne pogodbe v primeru kršitev namenske porabe ali nedoseganja zastavljenih ciljev, če je preverjal izpolnjevanje nefinančnih obveznosti končnih prejemnikov v skladu s finančnima sporazumoma, v primeru ugotovljenih kršitev končne prejemnike v dogovorjenih rokih pozival k odpravi kršitev ter zagotavljal, da so bila prejeta oziroma izterjana nenamensko porabljen sredstva vrnjena SID banki.

2.3.3.1 Vzpostavitev pogodbenega mehanizma za prekinitev oziroma odpoved kreditne pogodbe v primeru kršitev namenske porabe ali nedoseganja zastavljenih ciljev

V kreditnih pogodbah je bilo določeno, da lahko SPS kredit odpokliče ali odpove kreditno pogodbo ter zahteva takojšnje vračilo neodplačanih zneskov kredita, skupaj s pogodbenimi in zamudnimi obrestmi, ter povračilo vseh stroškov, povezanih s kreditom, ko končni uporabnik sredstev kredita ne porabi za namen in na način, ki sta določena v kreditni pogodbi, oziroma ne izpolni katere koli druge obveznosti po kreditni pogodbi¹²⁹. SPS je v kreditnih pogodbah, sklenjenih s končnimi uporabniki, vzpostavil mehanizem za odpoklic ali odpoved kreditnih pogodb.

Finančna sporazuma v 15. členu nadalje določata, da mora SPS v primeru ugotovitve, da končni prejemnik ni izpolnil katere od svojih obveznosti in je obveznost mogoče izpolniti v dodatnem roku, s čimer bi bila kršitev odpravljena, v roku 8 delovnih dni od te ugotovitve končnega prejemnika pozvati k odpravi te kršitve ter mu v pozivu določiti rok za odpravo kršitev, ki ne sme biti krajši od 14 dni in ne daljši od 60 dni. SPS je v kreditnih pogodbah, sklenjenih s končnimi prejemniki, določil možnosti, da končni prejemniki po prejemu opomina v roku 14 dni odpravijo ugotovljene nepravilnosti.

¹²⁸ SPS je za 15 primerov kreditnih pogodb predložil izpis odobrenih državnih pomoči, iz katerega je razviden datum odobritve kredita ter datum poročanja o državni pomoči (datum vnosa). V vseh primerih je SPS o odobrenih državnih pomočeh poročal SID banki v roku, ki je daljši od 12 dni od odobritve sredstev (v povprečju 18. dan).

¹²⁹ Kreditne pogodbe v 9.1 členu končne uporabnike zavezujejo, da so v vlogah navedli resnične, popolne in točne podatke in okoliščine.

2.3.3.2 Preverjanje izpolnjevanja nefinančnih obveznosti končnih prejemnikov iz naslova kreditnih pogodb

Finančna sporazuma v 15. členu določata obveznosti finančnega posrednika glede preverjanja izpolnjevanja nefinančnih obveznosti končnih prejemnikov, ki se nanašajo na namensko porabo sredstev kredita, ki so skladne s kreditno pogodbo, in sicer upoštevanje pravil pomoči *de minimis* oziroma pravil državne pomoči, kot so opredeljena v posebnih pogojih, zagotavljanje revizijske sledi in hranjenje dokumentacije skladno s kreditno pogodbo ter spoštovanje drugih zavez iz kreditne pogodbe, ki jih kot njene obvezne vsebine določajo posebni pogoji. Nadzor mora SPS izvesti na vzorcu, ki predstavlja vsaj 15 % prejemnikov in hkrati 15 % vrednosti izpostavljenosti SPS do končnih prejemnikov.

SPS je pred vsakim naslednjim črpanjem sredstev EKP (črpanje v 4 tranšah) opravil preverjanje izpolnjevanja nefinančnih obveznosti končnih prejemnikov in o tem poročal SID banki.

V prvi nadzor je bilo zajetih 40 končnih prejemnikov in 70 kreditnih pogodb, v drugi nadzor 83 končnih prejemnikov in 131 kreditnih pogodb, v tretji nadzor pa 92 končnih prejemnikov in 140 kreditnih pogodb. Pri nekaterih kreditih je bil nadzor porabe sredstev kredita za predviden namen (namenska kontrola) v revidiranem obdobju še v teku, saj poraba sredstev še ni bila zaključena. SPS je pred izplačilom vsake tranše izvedel nadzor nad porabo sredstev na vzorcu, dogovorjenem v finančnih sporazumih.

Pred izplačilom zadnje tranše je SPS tako izvedel nadzor na vzorcu, ki je presegal 15 % števila končnih prejemnikov in hkrati presegal 15 % vrednosti celotne izpostavljenosti SPS do končnih prejemnikov.

Pri določitvi vzorca je SPS upošteval oceno tveganja, določeno na osnovi 5 ključnih dejavnikov tveganja – tveganja glede na vrsto finančnega instrumenta, časa dospelosti kredita, izpostavljenosti do posameznega končnega prejemnika, pravnega statusa in bonitetne ocene končnega prejemnika. Ker so prvi 4 kriteriji konstanta¹³⁰, je bil ključni dejavnik za razvrščanje bonitetne ocena končnega prejemnika. SPS je tako končne prejemnike v vzorec uvrstil padajoče glede na bonitetno oceno, od najbolj tveganega (ocena C/D) do najmanj tveganega (ocena AAA-A).

SPS pri nadzoru ni ugotovil kršitev na izbranem vzorcu, zato tudi vzorca ni širil z naključnimi enotami, kot to določata finančna sporazuma (5 % števila končnih prejemnikov).

2.3.4 Cilji javnega razpisa in njihovo doseganje

V 5.5 členu finančnih sporazumov je določen cilj, da mora SPS do 31. 12. 2023 zagotoviti, da bo s sredstvi EKP z vsakim 0,625 milijona EUR v povprečju podprtih vsaj 20 končnih prejemnikov. SPS je cilj iz finančnih sporazumov v celoti dosegel. Odobril je 2.241 mikrokreditov 1.325 pravnim osebam, kar pomeni, da je cilj iz finančnih sporazumov (1.762 mikrokreditov) presegel za 27,2 %¹³¹ oziroma

¹³⁰ Pri vseh kreditih gre za mikrokredite MSP do 25.000 EUR z ročnostjo 3 do 5 let.

¹³¹ $55.035.961 \text{ EUR} / 625.000 \text{ EUR} * 20 = 1.762$ ciljnih kreditojemalcev;
 $2.241 \text{ kreditojemalcev} / 1.762 \text{ ciljnih kreditojemalcev} = 1,27185$.

je odobril 479 mikrokreditov več od načrtovanih. Odobril je za 55.035.961 EUR mikrokreditov z ugodno obrestno mero, z ročnostjo kredita do 5 let, z možnostjo določitve moratorija pri vračilu, brez stroškov odobravanja in vodenja kredita in z nižjimi zavarovalnimi zahtevami.

Cilji javnega razpisa pa so bili sledeči: ohranitev delovnih mest, spodbujanje nastanka novih delovnih mest, spodbujanje financiranja projektov in poslovnih procesov gospodarstva ter omogočanje hitrega dostopa MSP do ugodnega financiranja, ki se kaže predvsem v ročnosti kredita, možnosti koriščenja moratorija pri vračilu kredita, brez stroškov odobravanja in vodenja kredita ter z nižjimi zavarovalnimi zahtevami.

Cilji javnega razpisa izhajajo iz finančnih sporazumov, kjer je bilo določeno, da morajo biti krediti namenjeni za izvedbo novih projektov, preboj na nove trge ali nove dosežke, ki prispevajo k izboljšanju konkurenčnosti podjetja ter k ustvarjanju in ohranjanju trajnih delovnih mest. V skladu s finančnima sporazumoma bi bili lahko krediti namenjeni tudi samo za zagotavljanje obratnih sredstev za učinkovito odzivanje na javnozdravstveno krizo, in sicer do takrat, ko bi SID banka obvestila SPS, da so se gospodarske razmere na trgu spremenile. Finančna sporazuma tako dopuščata, da je glavni cilj javnega razpisa tudi zgolj obstoj podjetij in ne nujno razvoj in rast podjetij.

S prejetimi COVID mikrokrediti so kreditojemalci lahko omilili posledice epidemije covida-19 ter s tem preprečili večja odpuščanja zaposlenih.

Ocenjujemo, da je SPS z izvedbo javnega razpisa v nepredvidenih okoliščinah, povezanih z epidemijo covida-19, in razmerah, ko ni mogel vplivati na dinamiko črpanja evropskih sredstev, kljub zamudam pri izdaji sklepov (povezava s točko 2.3.2.6) dosegel cilj hitrega dostopa MSP do ugodnega financiranja.

2.3.5 Poročanje SPS

Ali je SPS ustrezno poročal, smo presojali glede na to, ali je poročal v skladu s finančnima sporazumoma, predvsem glede ugotovljenih kršitev kreditnih pogodb v zvezi z obveznostmi končnih prejemnikov in glede izpolnitve finančnih obveznosti iz finančnih sporazumov, ter ali je pripravljal poročila o spremljanju kreditov v skladu s Pravilnikom o upravljanju kreditnih in garancijskih pogodb Slovenskega podjetniškega sklada¹³².

Do konca obdobja, na katero se nanaša revizija, SPS ni ugotovil kršitev kreditnih pogodb v zvezi z obveznostmi končnih prejemnikov in izpolnitvijo finančnih obveznosti iz finančnih sporazumov. O izpolnitvi finančnih obveznosti iz finančnih sporazumov je SPS poročal SID banki v skladu z internim navodilom o poročanju. Tako je pripravil četrletna poročila, ki jih je posredoval SID banki.

V skladu Pravilnikom o upravljanju kreditnih in garancijskih pogodb Slovenskega podjetniškega sklada je SPS pripravil mesečna poročila (Poročilo o tveganem portfelju kreditov) ter četrletna poročila (Poročilo o trenutnem in bruto portfelju kreditov, Aktivni kreditojemalci ter Bruto in neto izguba pri kreditih). Poročanje SPS je bilo torej skladno z zahtevami finančnih sporazumov.

¹³² Z dne 12. 4. 2021.

2.3.6 Povzetek glede učinkovitosti SPS

Ocenjujemo, da je bil SPS pri porabi sredstev EKP delno učinkovit. SPS je sredstva EU podpore črpal v skladu s finančnima sporazumoma in začasnim okvirom (točka 2.3.1). Javni razpis in razpisna dokumentacija sta usklajena s posebnimi pogoji, ki so sestavni del finančnih sporazumov (točka 2.3.2.1). SPS je v skladu s finančnima sporazumoma zagotovil druga lastna sredstva v višini najmanj 60 % EKP (točka 2.3.2.4). SID banki je o odobrenih državnih pomočeh poročal v roku, ki ga je določil v finančnih sporazumih (točka 2.3.2.7). V kreditnih pogodbah je za primere nenamenske porabe ali nedoseganja zastavljenih ciljev določil mehanizem za odpoklic ali odpoved kreditne pogodbe ter zahtevo za vračilo neodplačanih zneskov kredita z obrestmi oziroma je končnim prejemnikom omogočil, da po prejemu opomina v roku 14 dni odpravijo ugotovljene nepravilnosti (točka 2.3.3.1). Pred vsakim naslednjim črpanjem sredstev EKP je opravil preverjanje izpolnjevanja nefinančnih obveznosti končnih prejemnikov kredita (preverjanje namenske rabe sredstev) in o tem poročal SID banki (točka 2.3.3.2). SPS je razen v primeru, opisanem v točki 2.3.2.7, poročal v skladu s finančnima sporazumoma (točka 2.3.5).

Ocenjujemo, da tako splošni kot tudi osnovni pogoji kandidiranja niso bili dovolj jasni, razumljivi in objektivno preverljivi v času oddaje vloge ter nedvoumno povezani s cilji javnega razpisa (točka 2.3.2.2). Merila, ki jih je SPS določil v razpisni dokumentaciji, sicer ocenjujemo kot jasna in merljiva ter povezana s cilji javnega razpisa, vendar pa cilji javnega razpisa niso usklajeni s cilji, ki izhajajo iz začasnega okvira (točka 2.3.2.3). Kot neprimerni ocenjujemo zahteve iz razpisne dokumentacije, da kreditojemalci v vlogi navedejo zaključek obdobja nastanka upravičenih stroškov projekta, ki prijavitelju v času oddaje vloge ni poznan, ter načrtovano strukturo upravičenih stroškov projekta, s katerimi bodo v primeru odobritve financiranja v obdobju do 18 mesecev po odobritvi financiranja predvidoma blažili negativne vplive epidemije covida-19 na poslovanje, ki v nadaljevanju služi kot podlaga za preverjanje upravičenosti dejansko nastalih stroškov (točka 2.3.2.5). Pri tem izpostavljamo, da so bili z uredbo (EU) št. 2020/558 določeni posebni pogoji za čas epidemije covida-19, na podlagi katerih od kreditojemalcev ne bi bilo treba zahtevati predložitve poslovnih načrtov in dokazovanja namenskosti porabe kreditov s predložitvijo obračunske dokumentacije, kar bi po našem mnenju lahko bistveno poenostavilo pripravo in izvedbo javnega razpisa (točki 2.3.2.2 in 2.3.2.5). SPS je sklepe o odobritvi COVID mikrokredita za vloge, ki so prispele na drugi in kasnejše prijavne roke, izdajal z zamudo (2.3.2.6), v posameznih primerih je z zamudo poročal tudi SID banki o odobreni državni pomoči (točka 2.3.2.7).

Kljub ugotovljenim neučinkovitostim in nepravilnostim pri pripravi in izvedbi javnega razpisa, ki jih predstavljamo v tem poglavju in v poglavju 3, ocenjujemo, da je SPS z izvedbo javnega razpisa v nepričakovanih in nepredvidljivih okoliščinah, povezanih z epidemijo covida-19, in razmerah, ko ni mogel samostojnega vplivati na dinamiko črpanja evropskih sredstev, dosegel osnovni cilj iz finančnih sporazumov, to je zagotovitev hitrega dostopa MSP do ugodnega financiranja v razmerah javnozdravstvene krize. 1.325 pravnim osebam je odobril 2.241 mikrokreditov v skupnem znesku 55.035.961 EUR (kar predstavlja 97,2 % vseh razpoložljivih sredstev), s čimer je presegel cilj iz finančnih sporazumov, to je 1.762 mikrokreditov (točka 2.3.4).

3. Pravilnost izvedbe javnega razpisa

Preverjali smo skladnost odobranja COVID mikrokreditov z javnim razpisom in ZPOP-1.

3.1 Popolnost vlog

Z javnim razpisom je bilo določeno, da bo komisija za dodelitev sredstev vloge pregledala z vidika popolnosti in ustreznosti. V skladu z javnim razpisom je popolna vloga obsegala podpisano vlogo P7-2 2020 s strani odgovorne osebe podjetja z obveznimi prilogami (računovodski izkazi, AJPES, potrdilo FURS o plačanih davkih in prispevkih, obrazec S.BON-1 AJPES oziroma eS.BON, podpisan vprašalnik za ugotavljanje politične izpostavljenosti osebe in vprašalnik za ugotavljanje povezanosti z visoko tvegano državo) in dodatna dokazila glede na posebnost posameznega projekta in dokazila glede vpliva izbruha nalezljive koronavirusne bolezni 2019 na poslovanje podjetja.

V skladu z drugim odstavkom 26. člena ZPOP-1 komisija za dodelitev sredstev na odpiranju vlog ugotavlja popolnost vlog glede na to, ali so bili predloženi vsi zahtevani dokumenti (formalna popolnost). Če vloga ni bila popolna, je bil prijavitelj v skladu z javnim razpisom in prvim odstavkom 27. člena ZPOP-1 pozvan k dopolnitvi vloge, pri čemer vloge, ki ob odpiranju ni vsebovala podpisane vloge P7-2 2020 s strani odgovorne osebe podjetja, podpisanega vprašalnika za ugotavljanje politične izpostavljenosti osebe in podpisanega vprašalnika za ugotavljanje povezanosti z visoko tvegano državo v skladu z javnim razpisom, v tem delu ni bilo možno dopolniti, zato se je štela kot nepopolna in jo je morala komisija za dodelitev sredstev zavreči. Prav tako je morala komisija za dodelitev sredstev v skladu z drugim odstavkom 27. člena ZPOP-1 zavreči tiste nepopolne vloge, ki jih prijavitelji niso dopolnili v z javnim razpisom določenem roku 2 dni od prevzema poziva.

3.1.1 Predložitev vlog

V 2 primerih smo ugotovili, da vloge ni podpisala pooblaščenca oseba. Komisija za dodelitev sredstev je pri navedenih prijaviteljih ravnala v nasprotju z drugim odstavkom 26. člena ZPOP-1, ker v postopku ugotavljanja popolnosti vloge ni ugotovila, da sta vlogi nepopolni in bi ju v skladu z določbami javnega razpisa morala zavreči.

3.1.2 Dopolnitev vlog

SPS je v 62 primerih pozval prijavitelje k dopolnitvi vloge. Pri tem v 8 primerih ni upošteval roka za dopolnitev vloge, ki ga je določil v javnem razpisu, saj je določil daljši rok za dopolnitev vlog.

V 54 primerih je SPS ravnal v nasprotju z drugim odstavkom 26. člena ZPOP-1, ker v postopku ugotavljanja popolnosti vlog komisija za dodelitev sredstev ni ugotovila, da je vloga nepopolna, ker ji ni bila priložena ena od obveznih prilog oziroma je bila predložena nepravilna priloga. Pri obravnavi navedenih vlog je komisija za dodelitev sredstev ravnala tudi v nasprotju s prvim odstavkom 27. člena ZPOP-1, ker prijaviteljev v roku 8 dni od odpiranja ni pisno pozvala, da vloge dopolnijo. To smo ugotovili v naslednjih primerih.

3.1.2.a V 1 primeru je prijavitelj vlogi priložil neustrezno potrdilo FURS v zvezi s plačanimi datjavami, saj je bilo glede na datum oddaje vloge staro 23 dni, v skladu z javnim razpisom pa bi bilo lahko staro največ 15 dni.

Pojasnilo SPS

SPS je pojasnil, da je prek portala edavki preveril, da navedeni prijavitelj na dan oddaje vloge nima neporavnanih zapadlih finančnih obveznosti iz naslova obveznih dajatev in drugih denarnih nedavčnih obveznosti. Pri določitvi roka za dopolnitev nepopolne vloge je SPS pojasnil, da je pri določitvi roka upošteval delovne dni.

SPS navedene poizvedbe pri FURS ni arhiviral. Prijavitelj je ustrezno potrdilo FURS predložil 8. 1. 2021.

Priporočilo SPS

SPS priporočamo, naj pri prihodnjih javnih razpisih pri določitvi roka za dopolnitev vloge jasno navede, ali se pri tem upoštevajo delovni ali koledarski dnevi.

3.1.2.b V 1 primeru smo ugotovili, da je prijavitelj vlogi priložil bonitetno oceno na podlagi letnega poročila za leto 2018. Z javnim razpisom je bilo kot obvezna priloga vloge na javni razpis določeno dokazilo AJ PES o bonitetni oceni¹³³ na podlagi letnega poročila za leto 2019 oziroma za leto 2020¹³⁴.

Komisija za dodelitev sredstev od prijavitelja ni zahtevala dopolnitve vloge oziroma vloge ni zavrgla kot nepopolne, ampak jo je uvrstila v postopek ocenjevanja na podlagi meril (povezava s točko 3.3). Prav tako opozarjamo, da v razpisni dokumentaciji ni bila določena spodnja meja sprejemljive bonitetne ocene, ki bi iz procesa izločila podjetja, ki so bila že pred pojavom epidemije covid-19 (v običajnih razmerah) visoko/preveč tvegana z vidika dodatnega financiranja (povezava s točko 2.3.2.3).

3.1.2.c SPS je v razpisni dokumentaciji določil vsebino vloge, ki mora poleg predpisanega obrazca vsebovati tudi obvezne priloge. Ena izmed obveznih prilog je bila tudi predložitev zadnjih računovodskih izkazov v originalni obliki, ki so bili uradno oddani na AJ PES. Iz predložene dokumentacije je bilo razvidno, da je 52 prijaviteljev predložilo letna poročila, ki niso bila predložena v obliki, kot je bila oddana na AJ PES.

¹³³ Dokazilo AJ PES o bonitetni oceni S.BON-1 ali e.S.BON za gospodarske družbe, samostojne podjetnike in zadrage.

¹³⁴ Z javnim razpisom je bila kot obvezna priloga vloge določena bonitetna ocena na podlagi letnega poročila za leto 2019 (za prijavne roke do vključno 8. 4. 2021) oziroma bonitetna ocena na podlagi letnega poročila za leto 2020 (za prijavne roke od vključno 27. 5. 2021 dalje). Ker so bila razpisana sredstva prej porabljena, je prišla pri javnem razpisu, ki je bil predmet revizije, v poštev le bonitetna ocena na podlagi letnega poročila za leto 2019.

3.2 Razpisni pogoji

Z javnim razpisom je bilo določeno, da bo po administrativnem pregledu popolnosti vlog sledil strokovni pregled ustreznosti vlog glede izpolnjevanja splošnih in osnovnih pogojev razpisa. Vloga je bila ustrezna, če je izpolnjevala splošne in osnovne pogoje iz javnega razpisa.

3.2.1 Vpliv epidemije covid-19 na poslovanje podjetij

Med splošnimi pogoji za kandidiranje na javnem razpisu je bil tudi pogoj, da je na poslovanje kreditjemalca vplival izbruh nalezljive koronavirusne bolezni 2019, dokazila glede vpliva izbruha nalezljive koronavirusne bolezni 2019 na poslovanje podjetja¹³⁵ pa so bila del obveznih prilog k vlogi.

V 40 primerih smo ugotovili, da so prijavitelji kot dokazilo glede vpliva izbruha nalezljive koronavirusne bolezni 2019 na poslovanje podjetja predložili izjavo, v kateri so opisali vpliv izbruha nalezljive koronavirusne bolezni 2019 na njihovo poslovanje, vendar pa k izjavi bodisi niso priložili nobenih dodatnih dokazil za trditve, navedene v izjavi, ali pa so bila predložena dodatna dokazila neustrezna. Navedeno predstavlja kršitev prvega odstavka 28. člena ZPOP-1, ki določa da komisija opravi strokovni pregled popolnih vlog ter jih oceni na podlagi pogojev in meril, ki so bili navedeni v javnem razpisu oziroma razpisni dokumentaciji.

Priporočilo SPS

SPS priporočamo, naj pri prihodnjih javnih razpisih pri opredelitvi pogojev za kandidiranje na javni razpis jasno določi, kaj se šteje kot ustrezno dokazilo.

3.2.2 Družbe v težavah

Med splošnimi pogoji za kandidiranje na javnem razpisu je bil tudi pogoj, da se prijavljeno podjetje ne šteje za podjetje v težavah. V skladu z določili javnega razpisa se je za kapitalsko družbo¹³⁶ med drugim štelo, da je v težavah, če je tekoča izguba kapitalske družbe skupaj s prenesenimi izgubami preteklih let presegla polovico vpoklicanega kapitala in izgube ni bilo mogoče pokriti v breme prenesenega dobička, rezerv ali presežkov iz prevrednotenja.

Ugotovili smo, da je komisija za dodelitev sredstev kot ustrezno ocenila vlogo, ki tega pogoja ni izpolnjevala. Tako je SPS odobril mikrokredit v znesku 25.000 EUR tudi kapitalski družbi, ki je bila družba v težavah glede na zgoraj navedeni kriterij in zato ni izpolnjevala vseh razpisnih pogojev. Opisano ravnanje je bilo v nasprotju z določili razpisne dokumentacije in 28. člena ZPOP-1.

¹³⁵ Dokazila so navedena v točki 1.3.4.

¹³⁶ V skladu s tretjim odstavkom 3. člena ZGD-1 so kapitalske družbe: družba z omejeno odgovornostjo, delniška družba, komanditna delniška družba in evropska delniška družba.

3.2.3 Število zaposlenih

SPS je z javnim razpisom med splošnimi pogoji za kandidiranje določil, da je po navedenem javnem razpisu mikrokredit lahko odobren kreditojemalcu, ki ima na dan oddaje vloge najmanj 1 zaposlenega za polni delovni čas, pri čemer se pri številu zaposlenih ne upošteva zaposlenih iz programa javnih del. Zakon o delovnih razmerjih¹³⁷ (v nadaljevanju: ZDR-1) v 143. členu določa, če polni delovni čas ni določen z zakonom ali kolektivno pogodbo, se šteje za polni delovni čas 40 ur na teden. Po 67. členu ZDR-1 ima delavec, ki dela krajši delovni čas, v skladu s predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, predpisi o zdravstvenem zavarovanju ali predpisi o starševskem dopustu pravice iz socialnega zavarovanja, kot če bi delal polni delovni čas. V primeru samostojnega podjetnika se za zaposleno osebo šteje nosilec dejavnosti, ki je zavarovan za polni delovni čas.

Ugotovili smo, da je v 1 primeru prijavitelj v vlogi navedel, da je imel na dan 31. 12. 2019 1 zaposlenega. To je bil direktor podjetja, ki je bil zaposlen za polovični delovni čas, preostali delovni čas pa je bil zaposlen pri povezanem podjetju, kar pomeni, da splošni pogoj za kandidiranje na javnem razpisu ni bil izpolnjen. Komisija za dodelitev sredstev vloge zaradi neizpolnjevanja splošnega pogoja ni zavrnila, ampak jo je uvrstila v postopek ocenjevanja na podlagi meril, s čimer je kršila določila razpisne dokumentacije in 28. člena ZPOP-1.

3.2.4 Partnerska in povezana podjetja

Med splošnimi pogoji za kandidiranje na javnem razpisu je bil med drugimi pogoj, da ima prijavitelj status MSP. Za opredelitev velikosti v MSP se upoštevajo določila iz Priloge I Uredbe Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe. V skladu z javnim razpisom so tako prijavitelji morali v vlogi na javni razpis v zvezi z velikostjo podjetja navesti, ali je prijavitelj samostojno podjetje oziroma ali ima prijavitelj tudi partnerska in/ali povezana podjetja. Naveden podatek je bil v procesu odločanja o odobritvi financiranja pomemben tudi z vidika državnih pomoči.

Med pregledanimi podjetji je bilo 8 podjetij, ki so imela tudi partnerska in/ali povezana podjetja, vendar so v vlogi na javni razpis navedla, da so samostojna podjetja.

Komisija za dodelitev sredstev ni preverila, ali so imela omenjena podjetja tudi partnerska in/ali povezana podjetja, zaradi česar ni mogla preveriti splošnega pogoja za kandidiranje na javnem razpisu, in sicer, ali je prijavljeno podjetje imelo status MSP. Komisija za dodelitev sredstev je posledično ravnala v nasprotju s prvim odstavkom 28. člena ZPOP-1, ker ni preverila izpolnjevanja splošnega pogoja za kandidiranje na javnem razpisu glede velikosti podjetij.

Za podjetja, ki so v vlogah na javni razpis navedla, da so samostojna, dejansko pa so imela partnerska in/ali povezana podjetja, smo preverili:

- ali so izpolnjevala pogoj velikosti podjetja;

¹³⁷ Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS, 81/19, 203/20 – ZIUPOPĐVE in 119/21 – ZČmIS-A.

- ali so izpolnjevala pogoj višine državne pomoči, ki je bila lahko dodeljena enotnemu podjetju s strani vseh dajalcev državne pomoči.

Ugotovili smo, da so vsa preverjena podjetja izpolnjevala oba omenjena pogoja, to je pogoj višine državne pomoči in pogoj velikosti enotnega podjetja.

3.2.5 Finančni načrt

Ugotovili smo, da 16 prijaviteljev ni v celoti izpolnilo vloge, saj v finančnem načrtu niso načrtovali predvidenega zneska COVID mikrokredita ter odplačila glavnice in obresti od navedenega COVID mikrokredita.

S tem ko prijavitelji niso vključili pričakovane nove zadolžitve v finančni načrt, SPS brez svoje, dodatne ocene v procesu ocenjevanja vsebinske popolnosti vloge, v kateri bi upošteval tudi na novo odobreni mikrokredit, ni mogel pravilno oceniti 2 osnovnih pogojev kandidiranja, in sicer da mora imeti prijavitelj predvideno poslovanje z dobičkom in realno načrtovan pozitivni denarni tok. Čeprav pri navedenih prijaviteljih mikrokredit ni bil vključen v finančni načrt, komisija za dodelitev sredstev neustreznih vlog ni zavrnila, kar predstavlja kršitev prvega odstavka 28. člena ZPOP-1. Vloge, ki niso izpolnjevale pogojev iz javnega razpisa, bi morala komisija za dodelitev sredstev v skladu z določbami razpisne dokumentacije zavrniti kot neustrezne.

Ugotavljamo tudi, da omenjena pogoja (predvideno poslovanje z dobičkom in realno načrtovan pozitivni denarni tok) v času postopka ocenjevanja vlog nista bila preverljiva, saj bo do njune uresničitve prišlo šele v času izvajanja projektov (povezava s točko 2.3.2.2).

Priporočilo SPS

SPS priporočamo, naj pri pripravi in izvedbi prihodnjih javnih razpisov pred objavo javnega razpisa natančno določi pogoje za kandidiranje na javnem razpisu, ki jih bodo morali prijavitelji izpolnjevati ob prijavi na javni razpis. Pogoji za kandidiranje na javnem razpisu morajo biti jasni in preverljivi, iz njih pa morajo nedvoumno izhajati zahteve, ki jih mora vlagatelj izpolnjevati, če želi kandidirati na javnem razpisu, in jih je mogoče v celoti preveriti (na podlagi predložene listinske dokumentacije oziroma v postopku pridobivanja podatkov po uradni dolžnosti). Pogoji morajo biti povezani s cilji javnega razpisa, tako da je ob njihovi pravilni uporabi mogoče utemeljeno pričakovati, da bo cilj razpisa dosežen. Posebej pa naj določi (na primer kot pogodbene zaveze) tiste zahteve, ki jih bodo morali prijavitelji izpolnjevati, če bodo izbrani na javnem razpisu, njihovo izpolnjevanje pa naj SPS ustrezno preverja med izvajanjem projektov.

3.2.6 Neizpolnjevanje drugih zakonskih zahtev

SPS je bil v skladu s 4. členom Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma zavezanec, ki je bil dolžan izvajati ukrepe za odkrivanje in preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma. SPS je bil dolžan ugotoviti, ali je obstajala povezanost z visoko tvegano državo,

zato je od vsakega prijavitelja zahteval izpolnitev vprašalnika za ugotavljanje povezanosti z visoko tvegano državo.

V 2 primerih prijavitelja v vprašalniku za ugotavljanje povezanosti z visoko tvegano državo nista navedla nakazil v tvegane države, čeprav sta tovrstne transakcije izvedla. Komisija za dodelitev sredstev v postopku ocenjevanja vlog v obeh primerih ni ugotovila, da sta vlogi zaradi nepravilno izpolnjenega vprašalnika neustrezni, zaradi česar bi ju morala zavrniti. Komisija za dodelitev sredstev je posledično ravnala v nasprotju z razpisno dokumentacijo in 28. členom ZPOP-1.

3.3 Ocena vlog na podlagi meril

V skladu s 4.5 točko Navodila Slovenskega podjetniškega sklada za odobravanje mikrokreditov v letu 2020 – produkt P7¹³⁸ prvo oceno meril izvede član strokovnega dela komisije, ki mu je bila vloga predana v preveritev ustreznosti. Ocenjevalec mora oceno merila argumentirati v obliki zabeležke/izračuna pri posameznem merilu, doseganje posameznega merila pa se ovrednoti s številom točk na pripadajoči lestvici točk. V skladu z navedeno točko Navodil Slovenskega podjetniškega sklada za odobravanje mikrokreditov v letu 2020 – produkt P7 opravi oceno vloge vsaj 2 strokovna člana komisije. Če oceni nista skladni, opravi oceno še tretji član. Predsednik komisije na podlagi predhodnih ocen ocenjevalcev zaključi oceno za posamezno merilo.

Ugotovili smo, da je komisija za dodelitev sredstev pri strokovnem pregledu vlog v 3 primerih, ki jih navajamo v nadaljevanju, ravnala v nasprotju s prvim odstavkom 28. člena ZPOP-1, v skladu s katerim bi morala komisija popolne vloge oceniti na podlagi meril, ki so bili navedeni v javnem razpisu oziroma v razpisni dokumentaciji.

3.3.a Med merili za izbor prejemnikov sredstev je bilo med finančnimi kazalniki tudi merilo finančne obveznosti/denarni tok iz poslovanja (EBITDA). Največje možno število točk po navedenem merilu je bilo 10 točk od skupaj možnih 100 točk.

Pri 1 prijavitelju smo ugotovili, da je komisija za dodelitev sredstev navedeno merilo ocenila nepravilno. Količnik za navedeno merilo je pri omenjenem prijavitelju znašal 0,6, kar pomeni pokritje finančnega dolga prej kot v 1 letu, za kar bi moral prijavitelj prejeti maksimalno število 10 točk. Komisija za dodelitev sredstev je prijavitelju namesto 10 točk dodelila 0 točk. V konkretnem primeru nepravilno ocenjevanje merila ni vplivalo na neupravičeno zavrnitev financiranja prijavitelja, saj je prijavitelj vseeno prejel zadostno število točk za financiranje.¹³⁹

3.3.b Med merili za izbor prejemnikov sredstev je bilo tudi merilo število zaposlenih, ki bi ga morala komisija za dodelitev sredstev oceniti na podlagi dejansko doseženega števila in načrtovanega števila zaposlenih v časovnem okviru od 31. 12. 2019 do 31. 12. 2022.

¹³⁸ Z dne 31. 1. 2020.

¹³⁹ Namesto 95 točk je prijavitelj za ocenjevanje meril prejel 85 točk, mejni prag za financiranje pa je bilo vsaj doseženih 50 točk od možnih 100 točk.

Komisija za dodelitev sredstev je omenjeno merilo ocenila nepravilno, ker je prijavitelj v vlogi na javni razpis napačno navedel podatek o številu zaposlenih na dan 31. 12. 2019, komisija pa navedenega podatka ni preverila. Nepravilno ocenjevanje merila sicer ni vplivalo na morebitno neupravičeno odobritev financiranja prijavitelja, saj bi prijavitelj tudi ob pravilnem ocenjevanju merila prejel zadostno število točk, da bi presegel mejni prag financiranja.¹⁴⁰

3.3.c Komisija za dodelitev sredstev je pri merilu "bonitetna ocena" prijavitelju dodelila maksimalno možno število 50 točk od skupaj možnih 100 točk, kljub temu da je predložil neustrezno bonitetno oceno za leto 2018 (povezava s točko 3.1.2.b).

3.4 Sklepi o odobritvi mikrokreditov

V skladu s prvim odstavkom 29. člena ZPOP-1 odgovorna oseba izvajalca razpisa ali od njega pooblaščen oseba na podlagi ocen projektov ter popolnih in vsebinsko ustreznih vlog sprejme seznam prejemnikov sredstev. V skladu z drugim odstavkom navedenega člena odgovorna oseba izvajalca razpisa ali oseba, ki jo je ta pooblastila za sprejetje odločitve o dodelitvi sredstev, na podlagi seznama iz prvega odstavka 29. člena ZPOP-1 izda posamezne sklepe o izboru prejemnikov sredstev.

Ugotovili smo, da so bili v 40 primerih sklepi odgovorne osebe o odobritvi mikrokreditov izdani prej, preden je odgovorna oseba prejela predloge za odobritev mikrokreditov, ki jih je komisija za dodelitev sredstev pripravila na podlagi ocen projektov¹⁴¹. Opisano ravnanje ni v skladu z 29. členom ZPOP-1.

3.5 Pravočasnost nakazil mikrokreditov

Z javnim razpisom in s sklenjenimi kreditnimi pogodbami je bilo določeno, da bo SPS pod pogojem, da so izpolnjeni vsi pogoji, v roku 5 delovnih dni od dneva izpolnitve pogojev izplačal mikrokredite.

SPS je v 10 primerih ravnal v nasprotju z določili javnega razpisa in s sklenjenimi kreditnimi pogodbami, ker mikrokreditov ni izplačal v 5 delovnih dneh od dneva izpolnitve pogojev, čeprav so kreditorejmalci izpolnjevali vse z javnim razpisom določene pogoje. Zamuda pri izplačilih navedenih mikrokreditov je znašala od 3 do 11 delovnih dni.

Pojasnilo SPS

Do zamikov pri nakazilu mikrokreditov za nekaj delovnih dni je prišlo zaradi izredne količine zahtevkov.

¹⁴⁰ Namesto 61 točk je prijavitelj za ocenjevanje meril prejel 64 točk.

¹⁴¹ Predlogi za odobritev mikrokreditov so bili v vseh navedenih primerih izdani 10. 5. 2021, sklepi o odobritvi mikrokreditov pa so bili v 12 primerih izdani 5. 5. 2021, v 27 primerih 6. 5. 2021, v 1 primeru pa 7. 5. 2021.

3.6 Nadzor nad namenskostjo porabe mikrokreditov

V skladu z javnim razpisom je lahko datum začetka obdobja nastanka upravičenih stroškov projekta največ 6 mesecev pred oddajo vloge, datum zaključka pa največ 18 mesecev po odobritvi financiranja. Z javnim razpisom je bilo določeno, da ima kreditojemalec obveznost, da v roku 10 dni po zaključku porabe kreditnih sredstev, za namene v skladu s kreditno pogodbo, odda ustrezno podporno dokumentacijo. V skladu s posebnimi pogoji kot sestavnim delom sklenjenih kreditnih pogodb so upravičeni stroški dovoljeni stroški, ki nastanejo pri financiranju odobrenega projekta in niso v celoti financirani tudi iz drugih virov državne pomoči (proračuna lokalnih skupnosti, sredstev državnega proračuna ali EU).

Pri pregledu namenske porabe odobrenih mikrokreditov smo ugotovili naslednje nepravilnosti:

- V 1 primeru smo ugotovili, da je kreditojemalec predložil obračunsko dokumentacijo za strošek v znesku 7.050 EUR, ki se nanaša na finančni najem tovornih prikolic, ki ni predstavljal upravičenega stroška¹⁴².

Ukrep SPS

SPS je v času izvajanja revizije kreditojemalca pozval k predložitvi drugih računov iz upravičenega obdobja, kar je kreditojemalec tudi storil.

- V 2 primerih sta kreditojemalca celoten mikrokredit v znesku 25.000 EUR porabila za projekta, ki sta se razlikovala od projektov, ki sta ju prijavitelja navedla v vlogah na javni razpis.
- V 4 primerih so stroški projektov nastali v obdobjih, ki niso bili skladni z obdobji, ki so jih prijavitelji navedli v vlogah na javni razpis.
- V 9 primerih smo odkrili neskladnosti med specifikacijo upravičenih stroškov v vlogi na javni razpis in na zahtevku za črpanje mikrokredita ter dejansko porabo sredstev mikrokredita.

3.7 Druge nepravilnosti

V 1 primeru je bilo ugotovljeno, da je kreditojemalec po prejemu ugodnega mikrokredita, ki predstavlja državno pomoč, kršil delovnopravno zakonodajo, in sicer delavcem ni izplačal regresa v skladu s 131. členom ZDR-1 ter ni izplačal plač oziroma ni izdal pisnega obračuna plač v skladu s 134. in 135. členom ZDR-1¹⁴³. V skladu s tretjim odstavkom 13. člena kreditne pogodbe pogodba preneha veljati, če je naročnik seznanjen, da je pristojni državni organ ali sodišče s pravnomočno odločitvijo ugotovilo kršitev delovne, okoljske ali socialne zakonodaje s strani izvajalca pogodbe. SPS do konca obdobja, na katero se nanaša revizija, kreditne pogodbe ni prekinil.

¹⁴² V javnem razpisu je določeno, da nakup vozil za cestni prevoz tovora ne spada med upravičene stroške, tovorna prikolica pa je sestavni del vozila za cestni prevoz tovora.

¹⁴³ Po podatkih aplikacije EBONITETE.SI je bilo podjetje 9. 7. 2021 na podlagi pravnomočnosti prekrška uvrščeno na seznam delodajalcev z negativnimi referencami (neizplačilo regresa v skladu s 131. členom ZDR-1 ter neizplačilo plač oziroma neizdaja pisnega obračuna plač v skladu s 134. in 135. členom ZDR-1).

Priporočilo SPS

SPS priporočamo, naj zagotovi način spremljanja morebitnih kršitev kreditojemalcev glede delovne, okoljske ali socialne zakonodaje.

4. Mnenje

4.1 Mnenje o učinkovitosti porabe sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj

Revidirali smo učinkovitost poslovanja Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, SID banke, d.d., Ljubljana in Slovenskega podjetniškega sklada pri porabi sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj, ki so bila vplačana skladno s Sporazumom o financiranju za operacijo "FI COVID-19" za izvedbo Javnega razpisa P7-2 2020 COVID MIKROKREDITI 2020, 2021 v obdobju od 1. 9. 2020 do 30. 9. 2021.

4.1.1 Mnenje o učinkovitosti Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo

Revidirali smo učinkovitost poslovanja Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo pri porabi sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj za izvedbo Javnega razpisa P7-2 2020 COVID MIKROKREDITI 2020, 2021 v obdobju od 1. 9. 2020 do 30. 9. 2021.

Menimo, da je bilo Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo pri porabi prispevkov Evropskega sklada za regionalni razvoj za izvedbo Javnega razpisa P7-2 2020 COVID MIKROKREDITI 2020, 2021 **učinkovito**.

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo je pri izvedbi operacije FI COVID-19 ustrezno izvajalo naloge posredniškega organa, in sicer je pripravilo poenostavljeno predhodno oceno finančnih instrumentov COVID-19 ter na njeni podlagi predlog ključnih elementov finančnih instrumentov za omilitev posledic ekonomske krize zaradi epidemije COVID-19, na podlagi katerega je bila s strani Službe vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko izdana odločitev o podpori (točki 2.1.1.1 in 2.1.1.3), ustanovilo komisijo za izvajanje preverjanj administrativne, tehnične, finančne in vsebinske ustreznosti vloge v skladu s sprejetim navodilom organa upravljanja (točka 2.1.1.2) in izvajalo administrativna preverjanja po 125. členu uredbe (EU) št. 1303/2013. Sredstva EU podpore je Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo SID banki d.d., Ljubljana izplačalo v višini in rokih, ki jih določa Sporazum o financiranju za operacijo "FI COVID-19" (točka 2.1.2), prav tako je v primeru nepopolnih zahtevkov za izplačilo SID banko d.d., Ljubljana pozivalo k dopolnitvi zahtevkov ter v primeru zaznanih tveganj glede pravilnosti odobritve posameznih kreditov obvestilo SID banko d.d., Ljubljana in jo pozvalo k preverbi in dopolnitvi zahtevka za izplačilo (točka 2.1.3.1). Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo je preverilo delovanje sistema notranjega nadzora upravljanja sklada skladov COVID-19 pri SID banki d.d., Ljubljana oziroma je nadzor izvajalo tudi ob administrativnem preverjanju vsakega zahtevka za izplačilo (točka 2.1.3.2), v okviru katerega ni ugotovilo nepravilnosti (točka 2.1.3.3). Ocenjujemo, da je Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo operacijo finančnih instrumentov COVID-19 spremljalo skladno z vsemi pravnimi podlagami, ki so navedene v prilogi A.1 Sporazuma o financiranju za operacijo "FI COVID-19" (točka 2.1.1.5).

Ugotovili smo, da Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo do konca obdobja, na katero se nanaša revizija, ni izvedlo kontrole na kraju samem. Po našem mnenju bi moralo Ministrstvo za

gospodarski razvoj in tehnologijo Vladi Republike Slovenije predlagati nadgraditev obstoječih informacijskih sistemov, ki se uporabljajo kot podpora za preverjanje obstoja dvojnega financiranja operacij, da bi ti onemogočali vnos oziroma nadaljnjo obdelavo podlag za izplačilo upravičenih stroškov, ki so že bili predmet financiranja iz drugih javnih virov (točka 2.1.1.4). Ker smo pri pripravi in izvedbi javnega razpisa ugotovili neučinkovitosti in nepravilnosti, ki bi lahko pomembno vplivale na doseganje ciljev operacije finančnih instrumentov COVID 19, menimo, da bi bilo v prihodnje smiselno razmisliti o okrepitvi vloge Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo pri presoji ustreznosti pogojev in meril javnega razpisa, določenih s strani finančnega posrednika, oziroma zagotavljanju njihove skladnosti s cilji operacije (točka 2.1.1.5).

4.1.2 Mnenje o učinkovitosti SID banke d.d., Ljubljana

Revidirali smo učinkovitost poslovanja SID banke d.d., Ljubljana pri porabi prispevkov Evropskega sklada za regionalni razvoj za izvedbo Javnega razpisa P7-2 2020 COVID MIKROKREDITI 2020, 2021 v obdobju od 1. 9. 2020 do 30. 9. 2021.

Menimo, da je bila SID banka d.d., Ljubljana pri porabi prispevkov Evropskega sklada za regionalni razvoj za izvedbo Javnega razpisa P7-2 2020 COVID MIKROKREDITI 2020, 2021 **učinkovita**.

SID banka d.d., Ljubljana je v okviru načrtovanja porabe sredstev EU podpore Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo pravočasno posredovala poslovna načrta za leti 2020 in 2021 (točka 2.2.1), pri izvedbi finančnih instrumentov vzpostavila ustrezno strukturo sklada skladov COVID-19 (točka 2.2.2.1), zagotovila, da je Slovenski podjetniški sklad prispeval dodatna lastna sredstva za naložbo v korist končnih prejemnikov (točka 2.2.2.2), finančnega posrednika v skladu s Sporazumom o financiranju za operacijo "FI COVID-19" izbrala z javnim razpisom (točka 2.2.2.3) ter z njim sklenila Finančni sporazum za izvajanje finančnega instrumenta "EKP Mikroposojila za MSP 2 (2014-2020)/COVID-19" za kohezijsko regijo Zahodna Slovenija in Finančni sporazum za izvajanje finančnega instrumenta "EKP Mikroposojila za MSP 2 (2014-2020)/COVID-19" za kohezijsko regijo Vzhodna Slovenija, ki sta bila skladna s Sporazumom o financiranju za operacijo "FI COVID-19" (točka 2.2.2.4), in zahteve za izplačilo vložila v predvidenih rokih ter s tem zagotovila pravočasno črpanje sredstev EU podpore (točka 2.2.2.5). Nadalje je SID banka d.d., Ljubljana vzpostavila ustrezen sistem preverjanja finančnega posrednika in končnih prejemnikov ter ravnala v skladu s pravnimi podlagami, ki so bile določene v Sporazumu o financiranju za operacijo "FI COVID-19" (točka 2.2.3.1). SID banka d.d., Ljubljana je v skladu z zahtevami Sporazuma o financiranju za operacijo "FI COVID-19" vzpostavila Oddelek za notranjo revizijo SID Banke d.d., Ljubljana ter zagotovila, da je finančni posrednik vzpostavil ukrepe in mehanizme za zagotovitev organizacijske, odločevalske, kontrolne in nadzorne strukture ter notranjorevizijsko službo (točki 2.2.3.2 in 2.2.3.3). Prav tako je določila postopek vračila nenamenske porabe sredstev EU podpore ter določila pogodbeno kazen za primer kršitve finančnih sporazumov. Do konca obdobja, na katero se nanaša revizija, SID banka d.d., Ljubljana ni ugotovila nenamenske rabe sredstev, prav tako do konca obdobja, na katero se nanaša revizija, ni prišlo do kršitve finančnih sporazumov (točki 2.2.3.4 in 2.2.4). SID banka d.d., Ljubljana je Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo ustrezno poročala, saj je v skladu z določili Sporazuma o financiranju za operacijo "FI COVID-19" pravočasno predložila vsa zahtevana poročila (točka 2.2.5). Ker pa smo pri pripravi in izvedbi javnega razpisa ugotovili neučinkovitosti in nepravilnosti, ki bi lahko pomembno vplivale na doseganje ciljev operacije finančnih instrumentov COVID 19, menimo, da bi bilo v prihodnje smiselno razmisliti o okrepitvi vloge SID banke d.d.,

Ljubljana pri presoji ustreznosti pogojev in meril javnega razpisa, določenih s strani finančnega posrednika, oziroma zagotavljanju njihove skladnosti s cilji operacije (točka 2.2.3.1).

4.1.3 Mnenje o učinkovitosti Slovenskega podjetniškega sklada

Revidirali smo učinkovitost poslovanja Slovenskega podjetniškega sklada pri porabi prispevkov Evropskega sklada za regionalni razvoj za izvedbo Javnega razpisa P7-2 2020 COVID MIKROKREDITI 2020, 2021 v obdobju od 1. 9. 2020 do 30. 9. 2021.

Menimo, da je bil Slovenski podjetniški sklad pri porabi prispevkov Evropskega sklada za regionalni razvoj za izvedbo Javnega razpisa P7-2 2020 COVID MIKROKREDITI 2020, 2021 **delno učinkovit**.

Slovenski podjetniški sklad je sredstva EU podpore črpal v skladu s Finančnim sporazumom za izvajanje finančnega instrumenta "EKP Mikroposojila za MSP 2 (2014-2020)/COVID-19" za kohezijsko regijo Zahodna Slovenija in Finančnim sporazumom za izvajanje finančnega instrumenta "EKP Mikroposojila za MSP 2 (2014-2020)/COVID-19" za kohezijsko regijo Vzhodna Slovenija ter Začasnim okvirom za ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu ob izbruhu covid-19 (točka 2.3.1). Javni razpis in razpisna dokumentacija sta usklajena s posebnimi pogoji finančnega instrumenta EKP Mikroposojila za MSP (2014-2020)/COVID-19 glede financiranja končnih prejemnikov, ki so sestavni del finančnih sporazumov (točka 2.3.2.1). Slovenski podjetniški sklad je v skladu s finančnima sporazumoma zagotovil druga lastna sredstva v višini najmanj 60 % sredstev evropske kohezijske politike (točka 2.3.2.4). SID banki je o odobrenih državnih pomočeh poročal v roku, ki ga je določil v finančnih sporazumih (točka 2.3.2.7). V kreditnih pogodbah je za primere nenamenske porabe ali nedoseganja zastavljenih ciljev določil mehanizem za odpoklic ali odpoved kreditne pogodbe ter zahtevo za vračilo neodplačanih zneskov kredita z obrestmi oziroma je končnim prejemnikom omogočil, da po prejemu opomina v roku 14 dni odpravijo ugotovljene nepravilnosti (točka 2.3.3.1). Pred vsakim naslednjim črpanjem sredstev evropske kohezijske politike je opravil preverjanje izpolnjevanja nefinančnih obveznosti končnih prejemnikov kredita (preverjanje namenske rabe sredstev) in o tem poročal SID banki d.d., Ljubljana (točka 2.3.3.2). Slovenski podjetniški sklad je razen v primeru, opisanem v točki 2.3.2.7, poročal v skladu s finančnima sporazumoma (točka 2.3.5).

Ocenjujemo, da tako splošni kot tudi osnovni pogoji kandidiranja niso bili dovolj jasni, razumljivi in objektivno preverljivi v času oddaje vloge ter nedvoumno povezani s cilji javnega razpisa (točka 2.3.2.2). Merila, ki jih je Slovenski podjetniški sklad določil v razpisni dokumentaciji, sicer ocenjujemo kot jasna in merljiva ter povezana s cilji javnega razpisa, vendar pa cilji javnega razpisa niso usklajeni s cilji, ki izhajajo iz Začasnega okvira za ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu ob izbruhu COVID-19 (točka 2.3.2.3). Kot neprimerni ocenjujemo zahtevi iz razpisne dokumentacije, da kreditojemalci v vlogi navedejo zaključek obdobja nastanka upravičenih stroškov projekta, ki prijavitelju v času oddaje vloge ni poznan, ter načrtovano strukturo upravičenih stroškov projekta, s katerimi bodo v primeru odobritve financiranja v obdobju do 18 mesecev po odobritvi financiranja predvidoma blažili negativne vplive epidemije covid-19 na poslovanje, ki v nadaljevanju služi kot podlaga za preverjanje upravičenosti dejansko nastalih stroškov (točka 2.3.2.5). Pri tem izpostavljamo, da so bili z uredbo (EU) št. 2020/558 določeni posebni pogoji za čas epidemije covid-19, na podlagi katerih od kreditojemalcev ne bi bilo treba zahtevati predložitve poslovnih načrtov in dokazovanja namenskosti porabe kreditov s predložitvijo obračunske dokumentacije, kar bi po našem mnenju lahko bistveno poenostavilo pripravo in izvedbo

javnega razpisa (točki 2.3.2.2 in 2.3.2.5). Slovenski podjetniški sklad je sklepe o odobritvi COVID mikrokredita za vloge, ki so prispele na drugi in kasnejše prijavne roke, izdal z zamudo (2.3.2.6), v posameznih primerih je z zamudo poročal tudi SID banki d.d., Ljubljana o odobreni državni pomoči (točka 2.3.2.7).

Kljub ugotovljenim neučinkovitostim in nepravilnostim pri pripravi in izvedbi javnega razpisa, ocenjujemo, da je Slovenski podjetniški sklad z izvedbo javnega razpisa v nepričakovanih in nepredvidljivih okoliščinah, povezanih z epidemijo covid-19, in razmerah, ko ni mogel samostojnega vplivati na dinamiko črpanja evropskih sredstev, dosegel osnovni cilj iz finančnih sporazumov, to je zagotovitev hitrega dostopa mikro, malih in srednje velikih podjetij do ugodnega financiranja v razmerah javnozdravstvene krize. 1.325 pravnim osebam je odobril 2.241 mikrokreditov v skupnem znesku 55.035.961 EUR (kar predstavlja 97,2 % vseh razpoložljivih sredstev), s čimer je presegel cilj iz finančnih sporazumov, to je 1.762 mikrokreditov (točka 2.3.4).

4.2 Mnenje o pravilnosti izvedbe javnega razpisa

Revidirali smo pravilnost poslovanja Slovenskega podjetniškega sklada v delu, ki se nanaša na izvedbo Javnega razpisa P7-2 2020 COVID MIKROKREDITI 2020, 2021 v obdobju od 1. 9. 2020 do 30. 9. 2021.

Mnenje s pridržkom

Ugotovili smo, da Slovenski podjetniški sklad pri izvedbi Javnega razpisa P7-2 2020 COVID MIKROKREDITI 2020, 2021 v obdobju od 1. 9. 2020 do 30. 9. 2021 ni posloval v skladu s predpisi v naslednjih primerih:

- v postopku ugotavljanja popolnosti vlog v 2 primerih ni ugotovil, da je vloga nepopolna, zato bi jo v skladu z določbami javnega razpisa moral zavreči; kot popolne je ocenil 54 vlog, ki niso vsebovale zahtevanih prilog; 58 vlog, ki niso izpolnjevale pogojev iz javnega razpisa, je ocenil kot ustrezne; v 8 primerih ni preveril izpolnjevanja pogoja kandidiranja; vlogi, ki nista izpolnjevali drugih zakonskih zahtev, je ocenil kot ustrezni; v 3 primerih je nepravilno ocenil merila, sklepi odgovorne osebe o odobritvi kreditov so bili v 40 primerih izdani prej, preden je odgovorna oseba prejela predloge za odobritev kreditov, kar je v nasprotju z Zakonom o podpornem okolju za podjetništvo – točke 3.1.1, 3.1.2, 3.2.1, 3.2.2, 3.2.3, 3.2.4, 3.2.5, 3.2.6, 3.3.a, 3.3.b, 3.3.c in 3.4;
- v 8 primerih ni upošteval roka za dopolnitev vloge, ki ga je določil v javnem razpisu; v 10 primerih kreditov ni izplačal v predvidenem roku, določenem v javnem razpisu in kreditni pogodbi, ugotovili pa smo tudi druge neskladnosti z določili javnega razpisa in kreditne pogodbe – točke 3.1.2, 3.5 in 3.6.

Razen vpliva navedenih nepravilnosti na pravilnost poslovanja Slovenskega podjetniškega sklada v delu, ki se nanaša na izvedbo Javnega razpisa P7-2 2020 COVID MIKROKREDITI 2020, 2021, menimo, da je Slovenski podjetniški sklad v vseh pomembnih pogledih posloval v skladu s predpisi.

5. Priporočila

Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo priporočamo, naj:

- preverjanja na kraju samem načrtuje vsako leto, na kar napotuje tudi Navodilo MGRT za upravljalna preverjanja operacije "Finančni instrumenti 2014-2020", ki določa, da načrt preverjanj na kraju samem v dogovoru z organom upravljanja ministrstvo pripravlja vsako leto;
- vladi predlaga nadgraditev obstoječih informacijskih sistemov, da bodo onemogočali vnos oziroma nadaljnjo obdelavo podlag za izplačilo upravičenih stroškov, ki so že bili predmet financiranja iz drugih javnih virov, in tako omogočali podporo za preverjanje obstoja dvojnega financiranja operacij.

Slovenskemu podjetniškemu skladu priporočamo, naj:

- pri pripravi prihodnjih javnih razpisov prouči, ali je določeno zahtevo smiselno uvrstiti med pogoje ali med pogodbene zaveze;
- pri prihodnjih javnih razpisih določi samo takšna merila za izbor projektov, ki bodo povezana s cilji in bodo objektivno merljiva ter jih bo ob prijavi na javne razpise lahko nedvoumno preveril;
- v prihodnje, kadar bo v javni razpis želel vključiti bonitetno oceno oziroma prosti kreditni limit, ki nakazuje na nizko oziroma zelo nizko zmožnost za poravnavanje obveznosti, navedeno z javnim razpisom določi kot izločitveni pogoj in ne kot merilo;
- pri prihodnjih javnih razpisih pri določitvi roka za dopolnitev vloge jasno navede, ali se pri tem upoštevajo delovni ali koledarski dnevi;
- pri prihodnjih javnih razpisih pri opredelitvi pogojev za kandidiranje na javni razpis jasno določi, kaj se šteje kot ustrezno dokazilo;
- pri pripravi in izvedbi prihodnjih javnih razpisov pred objavo javnega razpisa natančno določi pogoje za kandidiranje na javnem razpisu, ki jih bodo morali prijavitelji izpolnjevati ob prijavi na javni razpis; pogoji za kandidiranje na javnem razpisu morajo biti jasni in preverljivi, iz njih pa morajo nedvoumno izhajati zahteve, ki jih mora vlagatelj izpolnjevati, če želi kandidirati na javnem razpisu, in jih je mogoče v celoti preveriti (na podlagi predložene listinske dokumentacije oziroma v postopku pridobivanja podatkov po uradni dolžnosti); pogoji morajo biti povezani s cilji javnega razpisa, tako da je ob njihovi pravilni uporabi mogoče utemeljeno pričakovati, da bo cilj razpisa dosežen; posebej pa naj določi (na primer kot pogodbene zaveze) tiste zahteve, ki jih bodo morali prijavitelji izpolnjevati, če bodo izbrani na javnem razpisu, njihovo izpolnjevanje pa naj ustrezno preverja med izvajanjem projektov;
- zagotovi način spremljanja morebitnih kršitev kreditnojemalcev glede delovne, okoljske ali socialne zakonodaje.

Pravni pouk

Tega poročila na podlagi tretjega odstavka 1. člena Zakona o računskem sodišču ni dopustno izpodbijati pred sodišči in drugimi državnimi organi.

Jana Ahčin,
generalna državna revizorka

Vročiti:

1. Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo;
2. SID banki d.d., Ljubljana;
3. Slovenskemu podjetniškemu skladu;
4. Zdravku Počivalšku;
5. mag. Sibilu Svilanu;
6. Goranu Katušinu;
7. Državnemu zboru Republike Slovenije.

*Bdimo nad potmi
javnega denarja*

Računsko sodišče Republike Slovenije
The Court of Audit of the Republic of Slovenia
Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija
tel.: +386 (0) 1 478 58 00
sloaud@rs-rs.si
www.rs-rs.si